

**Pátá hodnotící zpráva o plnění nařízení vlády č. 197/2003 Sb.,
o Plánu odpadového hospodářství České republiky za rok 2009**

Praha, MŽP 2011

Obsah

II.	1	
1.	Úvod	3
2.	Použité podklady	5
3.	Hodnocení stavu plnění POH ČR v roce 2009	6
3.1.	Opatření k předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností	6
3.2.	Zásady pro nakládání s nebezpečnými odpady	16
3.3.	Zásady pro nakládání s vybranými odpady a zařízeními podle části čtvrté zákona o odpadech ..	20
3.3.1.	Odpady s obsahem PCB a zařízení je obsahující	20
3.3.2.	Odpadní oleje	23
3.3.3.	Baterie a akumulátory	25
3.3.4.	Kaly z čistíren odpadních vod	27
3.3.5.	Odpady z výroby oxidu titaničitého	29
3.3.6.	Odpady z azbestu	30
3.3.7.	Autovraky	31
3.4.	Zásady pro vytváření jednotné a přiměřené sítě zařízení k nakládání s odpady	33
3.5.	Zásady pro rozhodování ve věcech dovozu a vývozu odpadů	40
3.6.	Podíl recyklovaných odpadů	44
3.7.	Podíl odpadů ukládaných na skládky	58
3.8.	Maximální množství organické složky ve hmotě ukládané do skládek	66
3.8.1.	Podíl biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky	66
3.8.2.	Množství biologicky rozložitelných odpadů uložených na skládkách	68
4.	Shrnutí a závěr	74
4.1.	Souhrnné hodnocení	74
4.2.	Stav plnění kvantifikovaných hlavních cílů POH ČR	75
	Přehled identifikovaných problémů a navrhovaných opatření	79
4.3.	Závěr	81
4.4.	Navrhovaná opatření	85
	Seznam tabulek	86
	Seznam grafů	86
	Přehled použitých zkratk	87
	Příloha č.1 : Zásady metodiky vyhodnocení plnění POH ČR	89
	Příloha č.2 : Hodnoty Soustavy indikátorů POH ČR 2009	91

1. Úvod

Plán odpadového hospodářství ČR (dále též „POH ČR“ nebo „Plán“) vypracovalo v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpadech“), Ministerstvo životního prostředí (dále též „MŽP“ nebo „ministerstvo“) v roce 2003. Závazná část Plánu byla vyhlášena nařízením vlády č. 197 ze dne 4. července 2003. Platnost Plánu byla stanovena na dobu 10 let, do roku 2013. Přílohu nařízení vlády o Plánu odpadového hospodářství tvoří závazná část POH ČR, která se člení na 8 kapitol. Každá z kapitol obsahuje ve svém úvodu hlavní cíl, který má být v určitém časovém horizontu dosažen. Další obsah kapitol tvoří dílčí cíle, zásady a opatření pro specifické skupiny odpadů, jejichž postupné naplňování je podmínkou pro dosažení hlavního cíle.

MŽP v souladu s § 42 odst. 7 zákona o odpadech pravidelně provádí vyhodnocení závazné části Plánu odpadového hospodářství. S výsledky vyhodnocení je na základě rozhodnutí ministra seznamována vláda. V roce 2005 byla zpracována a vládou v červenci 2006 projednána první hodnotící zpráva za rok 2004. Obdobně byla na podzim roku 2007 připravena druhá hodnotící zpráva za roky 2005 – 2006. Souhrnná informace byla vládou ČR vzata na vědomí v lednu 2008. Třetí hodnotící zpráva za rok 2007 byla MŽP připravena v roce 2008 a byla vzata vládou na vědomí v lednu 2009. Čtvrtá hodnotící zpráva za rok 2008 byla MŽP připravena v roce 2009 a byla vzata vládou na vědomí v lednu 2010. Tento dokument je Pátá hodnotící zpráva, která obsahuje vyhodnocení plnění POH ČR za rok 2009.

V úvodní části zprávy (kapitoly 1. a 2.) je charakterizován cíl a použité podklady. Pro vyhodnocení plnění cílů POH ČR za rok 2009 byla použita obdobná metodika zpracování jako při vyhodnocení plnění Plánu za roky 2004 až 2008, vypracovaná v roce 2004.. Vzhledem k přijetí zákona č. 297/2009 Sb. došlo ke změně ohlašovacích limitů a proto byl zaveden tzv. „dopočet produkce“, kdy jsou odpady převzaté zařízeními od partnerů kteří sami nepodali hlášení o produkci a nakládání s odpady započítány do produkce odpadů. Proto došlo od roku 2009 ke zvýšení produkce odpadů a ke snížení hodnoty všech indikátorů k produkci vztažených ve stejném poměru, v jakém v předchozích letech součet nakládání převyšoval produkci. Vyhodnocení plnění cílů POH ČR za rok 2009 je provedeno pomocí Soustavy indikátorů odpadového hospodářství ČR („SI OH ČR“), hodnoty indikátorů vychází z dat ISOH, do kterého jsou data získávána z obecních úřadů obcí s rozšířenou působností na základě evidenčních povinností původců a oprávněných osob určených zákonem o odpadech

Obsahem 3. kapitoly je vyhodnocení stavu plnění opatření, zásad a cílů obsažených v závazné části Plánu odpadového hospodářství ČR v roce 2009. Je hodnoceno všech 94 úkolů. Na základě informací získaných o plnění každého úkolu je vypracováno jejich odborné hodnocení. Stručně je charakterizován stav plnění ve sledovaném roce, se zdůrazněním podpory plnění jednotlivých úkolů poskytnuté státem v oblasti legislativní, ekonomické, výzkumné, vzdělávací, metodické a informační. Zdrojem dat pro hodnocení kvantifikovaných cílů Plánu je především Informační systém odpadového hospodářství („ISOH“), který shromažďuje celostátně data na základě evidenčních povinností původců určených zákonem o odpadech. Součástí vyhodnocení je rovněž vymezení zjištěných problémů signalizujících možné ohrožení splnění úkolu v zadaných termínech platnosti POH ČR.

Ve 4. kapitole je provedeno souhrnné hodnocení plnění Plánu, stav plnění kvantifikovaných hlavních cílů a přehled úkolů, které jsou plněny s výhradami (v jejichž plnění byly shledány nedostatky).

Data udávaná za rok 2009 v této zprávě mohou být upravena např. v důsledku oprav ohlášených dat při správních řízeních vedených ORP. Podkladová data poskytla CENIA, česká informační agentura životního prostředí, v březnu 2011.

Na konci roku 2009 byla provedena novela POH ČR, která byla v listopadu 2009 podepsána předsedou vlády a účinná je od 31. 12. 2009. Jedná se o nařízení vlády 473/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky. I když je možné již nyní některé z cílů obsažených v současném POH ČR upřesnit, není POH ČR v rozporu s žádnými mezinárodními předpisy. Bude postačující novelizovat jej až implementací programů předcházení vzniku odpadů dle směrnice EPR 98/2008 (ES), o odpadech, v roce 2013. Předčasná aktualizace POH ČR by vyvolala jak potřebu předčasné aktualizace POH krajů a POH původců a s tím spojené náklady, tak by znemožnila vyhodnotit plnění některých současných cílů. Zároveň budou zapracovány cíle budou nově formulované v roce 2011 směrnici o elektroodpadech.

Změny novely POH ČR se týkají písmene i) ve 4. části přílohy nařízení vlády, které zní: "nepodporovat výstavbu nových spaloven KO ze státních prostředků". Tento bod je z nařízení vypuštěn. Hlavním důvodem byla indikace neplnění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů. Tato směrnice ukládá snížení množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále také „BRKO“) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 (2013, 2020) nejvíce 75 % (50 %, 35 %) hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995. V důsledku neplnění této směrnice je Česká republika vystavena hrozbě sankcí ze strany Evropské komise. Díky této změně je od roku 2010 umožněno čerpat finanční prostředky z OPŽP (prioritní osa 4) na podporu energetického využití odpadů v souladu se zákonem o odpadech.

Další změnou je doplnění odstavců g) - i) v 5. části přílohy nařízení vlády, které znějí:

g) posuzovat směsný komunální odpad, včetně případů, kdy byl podroben pouze mechanické úpravě, gravitační separaci hustotních frakcí nebo obdobnému zpracování, které podstatně nezměnilo jeho vlastnosti, a to vždy v souladu čl. 3 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů, v platném znění;

h) nepovolovat přeshraniční přepravu odpadů do České republiky za účelem energetického využití do spaloven komunálních odpadů, pokud by v důsledku přeshraniční přepravy musely být odstraňovány odpady vznikající v České republice;

i) nepovolovat přeshraniční přepravu odpadů do České republiky za účelem energetického využití, pokud by v důsledku přeshraniční přepravy musely být odpady vznikající v České republice zpracovány způsobem, který není v souladu s tímto plánem nebo s plány odpadového hospodářství krajů.

Důvodem této změny je snaha zabránit přeshraniční přepravě odpadů do ČR za účelem jejich energetického využití (v souladu s čl. 16 směrnice 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic), v případě, že by v důsledku přeshraniční přepravy bylo nutno odpady vznikající v ČR odstraňovat nebo zpracovávat v rozporu s POH. Veškeré vedené úpravy podporují plnění cílů pro snížení podílu BRKO ukládaných na skládky.

2. Použité podklady

Pro hodnocení plnění úkolů POH ČR za rok 2009 byly použity mj. následující informační zdroje:

- První hodnotící zpráva o plnění nařízení vlády č.197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, za rok 2004.
- Druhá hodnotící zpráva o plnění nařízení vlády č.197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, za roky 2005 - 2006.
- Třetí hodnotící zpráva o plnění nařízení vlády č.197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, za rok 2007.
- Čtvrtá hodnotící zpráva o plnění nařízení vlády č.197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky, za rok 2008.
- Souhrnné vyhodnocení plnění vybraných cílů krajských POH za rok 2008.
- Základní koncepční dokumenty související s odpadovým hospodářstvím ČR (Strategie udržitelného rozvoje ČR, Státní politika životního prostředí 2004 – 2010, Národní program čistší produkce, Národní program označování ekologicky šetrných výrobků, Národní program hospodárného nakládání s energií a využívání obnovitelných a druhotných zdrojů na roky 2006 – 2009, Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, sektorové politiky, koncepce, programy, dokumenty EU apod.).
- Zákony a vyhlášky, mezinárodní smlouvy apod., související s odpadovým hospodářstvím; explicitně jsou uváděny pouze v případech, kdy to je považováno za účelné z hlediska hodnocení příslušného úkolu.
- Usnesení vlády České republiky č.18 ze dne 5.ledna 2005 o Opatřeních k provedení nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky a o spoluúčasti jednotlivých ministerstev na jejich plnění (I.etapa).
- Usnesení vlády České republiky č.1621 ze dne 14.prosince 2005 o Opatřeních k provedení nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky a o spoluúčasti jednotlivých ministerstev na jejich plnění (II.etapa).
- Usnesení vlády České republiky č.62 ze dne 24.ledna 2007 o Opatřeních k provedení nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky a o spoluúčasti jednotlivých ministerstev na jejich plnění (III.etapa).
- Podklady z Centrální evidence projektů Informačního systému výzkumu a vývoje.
- Informace ekonomického charakteru (podklady Státního fondu životního prostředí o podporách souvisejících s národními programy a Operačním programem Životní prostředí v roce 2008, výroční zpráva Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s., aj.).
- Zpráva o činnosti České inspekce životního prostředí v roce 2009.
- Podklady poskytnuté příslušnými útvary České informační agentury životního prostředí CENIA.
- Informace poskytnuté pracovníky Výzkumného ústavu vodohospodářského T.G.M., v.v.i.
- Informace původců odpadů, odborné a statistické publikace a periodika, internetové portály, konzultace s odbornými pracovníky a další podklady.
- Hodnoty indikátorů odpadového hospodářství za rok 2009 a další údaje, získané z Informačního systému odpadového hospodářství a předané objednatelem v listopadu 2010 a v březnu 2011 (pracovní podklad České informační agentury životního prostředí).

3. Hodnocení stavu plnění POH ČR v roce 2009

3.1. Opatření k předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností

Cíl: Snížení měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu, maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů a minimalizace negativních vlivů na zdraví lidí a životní prostředí při nakládání s odpady

Pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany zdraví člověka a udržitelného rozvoje jsou určeny zákonem o odpadech a vyhláškami, kterými je zákon prováděn.

Cíle vyplývající z požadavků POH ČR na předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností jsou zapracovány do všech krajských plánů odpadového hospodářství.

V období let 2002 - 2009 došlo k poklesu celkové produkce odpadů z 38,0 mil. tun na 32,3 mil. tun (tj. o 15 %) (viz graf 1). Produkce odpadů kategorie nebezpečný poklesla ve stejném období o 0,3 mil. tun (tj. o 11 %). Produkce množství nejvýznamnějších ostatních odpadů se snížila o 5,4 mil. tun (tj. o 15 %) (viz tabulka 1). Ve vyjádření na obyvatele byl pokles produkce odpadů ještě výraznější. U ostatních odpadů došlo ke snížení o 611 kg/obyvatele (tj. 18 %), u nebezpečných o 31 kg/obyvatele (tj. 13 %) a celkem tedy o 642 kg/obyvatele (tj. 17 %).

Celková produkce odpadů v ČR se v letech 2002 – 2004 pohybovala okolo 37,5 mil. tun. V letech 2005 až 2006 klesla na 28,1 mil. tun. Toto snížení bylo v roce 2005 způsobeno snížením produkce zejména škváry ze spalování uhlí (2,1 mil. t), zeminy (1,5 mil. t), zvířecího trusu (1,2 mil. t) a nezpracované strusky (1,2 mil. t). V roce 2006 byl největší pokles vykázan u odpadů ze zemědělství (0,9 mil. t), odpadů z úpravy a rozvodu vody (0,7 mil. t) a komunálních odpadů (0,5 mil. t). V roce 2007 byl zaznamenán meziroční nárůst produkce odpadů o 3,2 mil. tun (tj. o 11,5 %) na 31,3 mil. tun. Nárůst byl způsoben zvýšením produkce nejen ostatních odpadů, která byla způsobena zejména nárůstem produkce stavebních a demoličních odpadů. K nárůstu také došlo z toho důvodu, že Ministerstvem byla provedena kontrola plnění ohlašovacích povinností a producenti, kteří neplnili své ohlašovací povinnosti byli vyzváni k jejich plnění, tím tedy výrazně vzrostl počet ohlašovatelů a tedy i evidované produkce odpadů. K nárůstu produkce odpadů došlo v roce 2007 také u nebezpečných odpadů, a to o 0,3 mil. tun (tj. 22,3 %). Trend zvyšování produkce nebezpečných odpadů i nadále pokračuje.

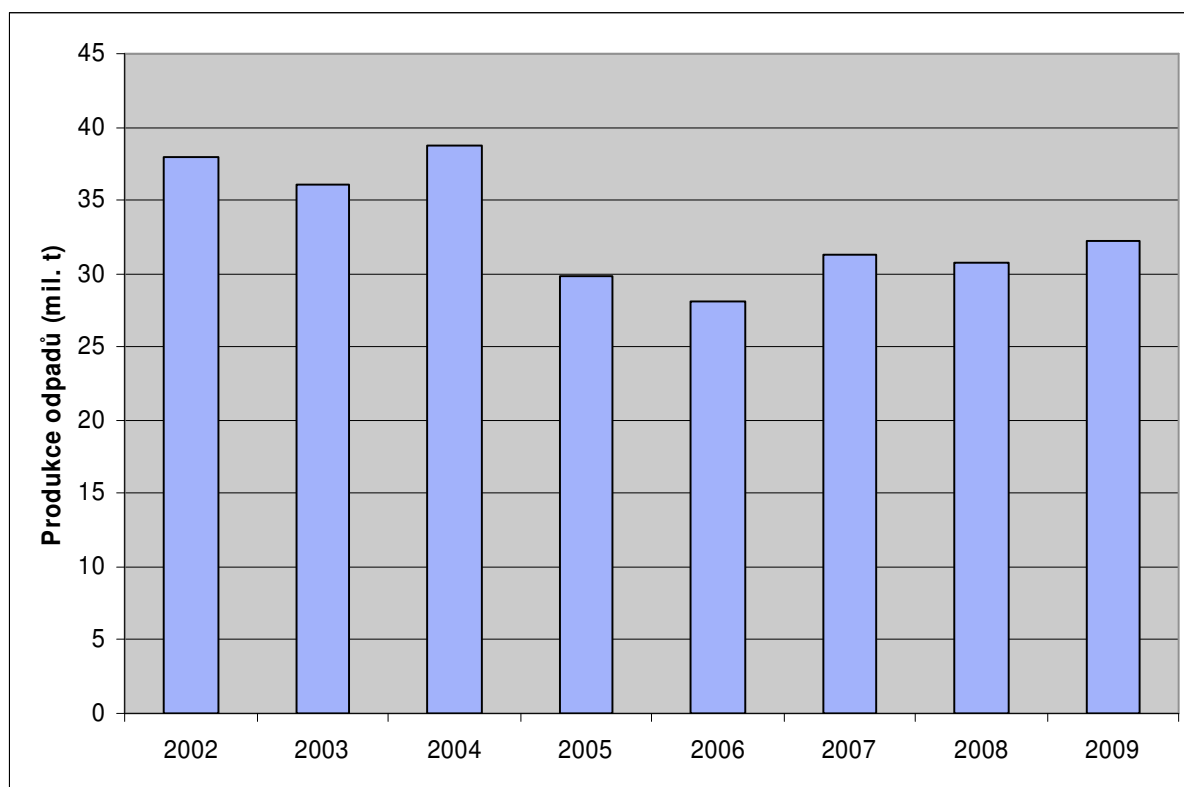
Mezi lety 2007 a 2008 se produkce odpadů ustálila na cca 31 mil. tun. Výrazně vzrostla produkce stavebních a demoličních odpadů. Oproti roku 2007 se produkce těchto odpadů zvýšila o více než 1 mil. tun. Zvýšila se také produkce odpadů z úpravy a rozvodu vody (viz tabulka 2). Ke snížení produkce došlo u odpadů ze zemědělství a lesnictví, která má stále snižující se tendenci. V roce 2008 byla produkce nebezpečných odpadů více jak 2 mil. tun (v roce 2007 to bylo téměř 1,8 mil. t), což je navýšení oproti roku 2007 o 15 %. V roce 2009 toto navýšení produkce nebezpečných odpadů pokračovalo na téměř 2,2 mil. tun (meziročně nárůst o 6 %). Oproti roku 2002 poklesla produkce nebezpečných odpadů o 11 %.

V roce 2009 byly provedeny dopočty celkové produkce odpadů, které způsobily administrativní nárůst produkce odpadů oproti roku 2008 v řádu procent v závislosti na kategorii odpadů, avšak umožnil vyrovnání evidované produkce a nakládání s odpady.

Nejnižší celková produkce odpadů ve sledovaném období 2002 - 2009 byla zaznamenána v roce 2006, a to 28,1 mil. tun. Naopak nejvyšší celková produkce ve sledovaném období byla v roce 2004 (38,7 mil. t).

V evropském porovnání z roku 2006 patří podle dat Českého statistického úřadu, která jsou pravidelně každoročně předávána Eurostatu, Česká republika v celkové roční produkci odpadů přepočtená na jednoho obyvatele na 5. místo zemí s nejnižší produkcí v EU27. Produkce komunálních odpadů podle dat ISOH je vyšší, v roce 2009 jsme se např. s produkcí 507 kg komunálního odpadu přiblížili průměru produkce komunálního odpadu zemí EU27.

Graf 1 Vývoj celkové produkce odpadů v ČR v letech 2002–2009 (tis. t)

Zdroj: CENIA

Tabulka 1 Celková produkce odpadů v ČR v letech 2003 – 2009

	Jednotka	Celkem							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	1 000 t/rok	37 969	36 087	38 705	29 802	28 066	31 295	30 698	32 267
Celková produkce odpadů na jednotku HDP	t/1 000 PPS	0,790	0,680	0,520	0,160	0,150	0,150	0,150	0,160
Podíl na celkové produkci odpadů	%	100	100	100	100	100	100	100	100
Produkce na obyvatele	kg/obyv./rok	3 718	3 552	3 787	2 907	2 728	3 002	2 943	3 076
	Jednotka	Nebezpečné							
Celková produkce odpadů	1 000 t/rok	2 425	1 775	1 693	1 626	1 455	1 773	2 038	2 161
Celková produkce odpadů na jednotku HDP	t/1 000 PPS	0,016	0,011	0,010	0,009	0,008	0,008	0,010	0,010
Podíl na celkové produkci odpadů	%	6,4	4,9	4,4	5,5	5,2	5,7	6,6	6,7
Produkce na obyvatele	kg/obyv./rok	237	174	166	159	141	170	195	206
	Jednotka	Ostatní							
Celková produkce odpadů	1 000 t/rok	35 544	34 313	37 057	28 176	26 611	29 522	28 659	30 106
Celková produkce odpadů na jednotku HDP	t/1 000 PPS	0,238	0,227	0,227	0,159	0,138	0,141	0,136	0,150
Podíl na celkové produkci odpadů	%	93,6	95,1	95,6	94,5	94,8	94,3	93,4	93,3
Produkce na obyvatele	kg/obyv./rok	3 481	3 379	3 626	2 749	2 587	2 832	2 748	2 870

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Pozn.: HDP je vyjádřen v paritě kupní síly. Produkce na HDP od roku 2005 je vyjadřovaná v t/1000 PPS/rok a na stejnou jednotku byly přepočteny předchozí roky. PPS je umělá jednotka, v níž se navzájem vyrovnávají rozdíly mezi kupní silou jednotek národních měn členských zemí EU podle stavu po jejím rozšíření k 1.5.2004 na EU-25. Úhrn údajů o HDP za všech 25 zemí přepočtených podle směnného kurzu do Eur (dříve ECU) se rovná stejné částce vyjádřené v PPS. V roce 2008 by celková evidovaná produkce odpadů po provedení dopočtu činila 35,968 mil. t.

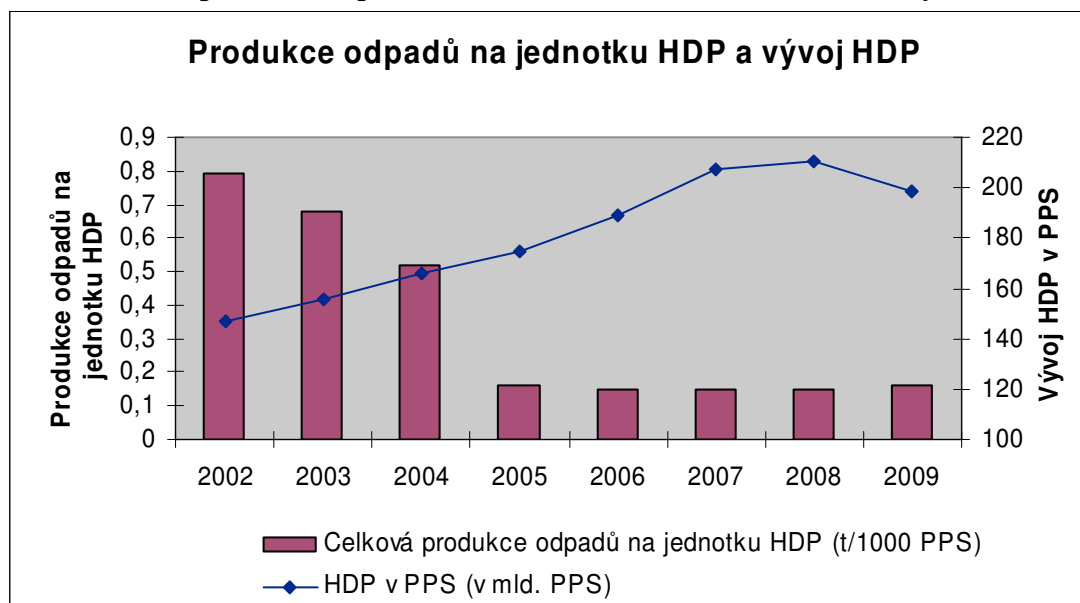
Tabulka 2 Produkce odpadů podle skupin odpadů v ČR v letech 2007–2009 (t)

Skupina odpadů		Množství v (t)		
		2007	2008	2009 *
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	107 910	125 385	86 525
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	1 004 316	934 303	698 725
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	324 557	279 104	227 660
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu	77 069	67 822	59 620
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	66 885	83 140	175 201
06	Odpady z anorganických chemických procesů	74 176	71 233	56 646
07	Odpady z organických chemických procesů	98 775	128 961	110 021
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů) lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	37 747	37 532	31 291
09	Odpady z fotografického průmyslu	3 802	3 806	3 293
10	Odpady z tepelných procesů	3 821 147	3 349 732	2 736 186
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	75 653	86 469	54 820
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy kovů a plastů	593 663	606 097	586 548
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	121 872	138 735	115 945
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	5 606	5 234	4 673
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	871 358	1 036 281	1 077 459
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	578 899	661 230	610 839
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	16 655 693	17 120 800	18 520 614
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a/nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	29 356	32 635	33 301
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čištění odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	1 617 796	2 179 037	1 950 231
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	4 234 360	3 832 427	5 125 081
50	Odpady vzniklé z elektroodpadu	2 816	1 844	2 607

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

* Za rok 2009 byl proveden dopočet úplné produkce odpadů od původců, kterým zákon o odpadech neukládá ohlašovací povinnost. V r. 2008 celková evidovaná produkce odpadů po provedení dopočtu činila 35,968 mil. t.

Graf 2 Celková produkce odpadů v ČR v letech 2002 – 2009 ve vztahu k výši HDP

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Pozn. HDP v paritě kupní síly. PPS je umělá jednotka, v níž se navzájem vyrovnávají rozdíly mezi kupní silou jednotek národních měn členských zemí EU podle stavu po jejím rozšíření k 1.5.2004 na EU-25. Úhrn údajů o HDP za všech 25 zemí přepočtených podle směnného kurzu do Eur (dříve ECU) se rovná stejné částce vyjádřené v PPS.

Č. cíle: 1, 2, 3¹⁾

Typ cíle: základní strategický cíl²⁾

1. a)³⁾	Iniciovat a podporovat všemi dostupnými prostředky změny výrobních postupů směrem k nízkoodpadovým až bezodpadovým technologiím a v případě vzniku odpadů k jejich vyššímu využívání.	Termín: průběžně
---------------------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Podpora byla realizována především podporou projektů vědy a výzkumu, podporou v oblasti ekonomické, vzdělávací a informační. V rámci Resortního programu výzkumu v působnosti MŽP na léta 2007 – 2013 („RPV MŽP“) probíhalo mj. řešení projektů oblasti výzkumu SP2f „Nakládání s odpady a prevence vzniku odpadů“. Příklady konkrétních řešených projektů RPV jsou uvedeny i dále v hodnocení jednotlivých úkolů; k podpoře plnění analyzovaného úkolu mohou být využívány například dílčí výsledky projektu SP/2f2/98/07 Výzkum v oblasti odpadů jako náhrady primárních surovinových zdrojů. Výzkumný záměr MZP0002071102 Výzkum pro hospodaření s odpady v rámci ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje (prevence a minimalizace vzniku odpadů) řešený ve VÚV T.G.M., v.v.i., v období 2005 – 2011 obsahoval v roce 2009 14 dílčích subprojektů, zabývajících se zejména návrhy na minimalizaci negativních vlivů odpadového hospodářství na životní prostředí. Hlavní témata jsou zmíněna v hodnocení jednotlivých úkolů. Ekonomická podpora národních programů zaměřených na odpadové hospodářství z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR („SFŽP“) byla i v r.2009 utlumena (byl zařazen pouze program 4.5. na podporu ekologizace odpadového hospodářství budov a program č.8 na podporu environmentálního vzdělávání a osvěty), protože maximum prostředků bylo přesunuto na spolufinancování Operačního programu Životní prostředí („OPŽP“). V roce 2009 vyhlásil SFŽP program na podporu sběru a využití autovraků, ze kterého mohou čerpat jak zpracovatelé autovraků, tak obce, které neidentifikovatelný autovrak nechají na své náklady odstranit. V rámci procesu IPPC a hodnocení BAT bylo posuzováno i hledisko použití nízkoodpadové technologie a ve vydaných integrovaných povoleních jsou pro dosažení tohoto hlediska stanoveny závazné podmínky. Vyšší využívání odpadů u původců bylo také zapracováno do cílů POH krajů.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. b)	Zpracovat analýzy možnosti náhrady materiálů a výrobků, které po ukončení životnosti při následném využívání nebo odstraňování by mohly mít nepříznivý vliv na zdraví lidí a životní prostředí.	Termín: neuveden
--------------	--	-------------------------

¹⁾ Čísla cílů odpovídají v celém textu pořadovým číslům cílů uvedených v příloze k nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o POH ČR

²⁾ Charakteristika cíle uvedená v POH ČR

³⁾ Čísla úkolů odpovídají v celém textu číslování úkolů uvedených v příloze k nařízení vlády č.197/2003 Sb., o POH ČR

Hodnocení stavu plnění:

V rámci projektů RPV MŽP byl k podpoře plnění cíle POH řešen projekt SP/2f3/227/07 Hodnocení a minimalizace negativních vlivů na zdraví a životní prostředí při nakládání s odpady ze zdravotnických zařízení. Plnění cíle bylo dále podporováno Národním programem čistší produkce (viz též úkol 1.g).

Výhrada:

Konkrétní úkol ke zpracování analýzy nebyl dosud formulován ani zadán.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

1. c)	Nahrazovat, za předpokladu, že je to technicky a ekonomicky možné, nebezpečné materiály a složky používané jako suroviny méně nebezpečnými.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Do právní úpravy odpadového hospodářství jsou postupně zaváděny limity obsahu některých nebezpečných látek a materiálů, které nutí výrobce nahrazovat nebezpečné materiály méně nebezpečnými (například při výrobě automobilů, elektrozařízení, baterií, obalů apod.). V rámci RPV MŽP byl řešen projekt SP/2f3/118/08 Výzkum skutečných vlastností odpadů považovaných za vhodný zdroj nestandardních surovin ve smyslu současných právních požadavků na ochranu zdraví lidí a životní prostředí a vyhodnocení získaných informací pro stanovení bezpečných postupů a požadavků pro jejich používání. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti problematiky hodnocení výrobků z odpadů a jejich materiálových toků.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. d)	Minimalizovat objem a hmotnost výrobků při zachování jejich funkčních vlastností.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V roce 2009 bylo zpracováno 8 projektů čistší produkce (viz úkol 1.g). Plnění úkolu je podporováno i Národním programem označování ekologicky šetrných výrobků, ve kterém bylo zahrnuto 57 kategorií výrobků a 4 kategorie určené službám (viz 1.i), a systémem plateb povinných subjektů autorizované obalové společnosti („AOS“), který je založen na hmotnosti obalů uvedených na trh. Snižuje se hmotnost zejména nápojových a jiných obalů. Povinnost minimalizace objemu obalů je dána i zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech, v platném znění, a jeho prováděcími právními předpisy.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. e)	Vytvářet podmínky k podpoře vratných opakovaně použitelných obalů.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Podpora vratných obalů vyplývá přímo ze zákona č. 447/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších právních předpisů, a jeho prováděcích právních předpisů, které stanoví systém zálohování vratných obalů. Z celkového množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu v roce 2009 bylo 66 % opakovaně použitelných.

V rámci RPV MŽP bylo dokončeno řešení projektu SPII2f1/16/07 Porovnání environmentálních dopadů nápojových obalů v ČR metodou LCA. Plnění úkolu bylo podporováno i programem SFŽP ČR č. 8 Program podpory environmentálního vzdělávání a osvěty, zahrnujícím podporu šíření informací o možnosti využívání opakovaně použitelných obalů apod. (viz též úkol 1.k).

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. f)	Podporovat všemi dostupnými prostředky zavedení systémů environmentálního řízení, především systém Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO), Národní program zavedení systémů řízení podniků a auditů z hlediska životního prostředí (EMAS).	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Počet společností s certifikací podle ISO 14001 v roce 2009 dosahoval téměř 2000 subjektů, v programu EMAS bylo celoročně registrováno 26 subjektů (mj. podpora certifikace probíhá pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu v rámci podpory malého a středního podnikání. V roce 2008 bylo Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou poskytnuto na certifikaci ISO 14001 (případně ISO 9001 + ISO 14001) celkem 274 příspěvků o celkové výši 33,7 mil. Kč, v roce 2009 nebyl tento program otevřen. Příspěvky a výhodné úvěry je možno čerpat z fondů regionálních.

Výhrada: V roce 2009 nebyly certifikace společností ze strany státu přímo podporovány.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami

1. g)	Využívat v rámci jednotlivých odvětví Národní program čistší produkce a programy Státního fondu životního prostředí ČR pro šíření a podporu preventivních postupů k omezení vzniku odpadů a jejich nebezpečných vlastností.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Pokračovala příprava mezinárodního projektu ACT CLEAN - Access to Technology and Know-how in Cleaner Production in Central Europe, jehož záměrem je mj. podpora a propagace strategie čistší produkce. V rámci realizace výstupů projektu Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu (USV) byla poskytována konzultační podpora při zavádění USV v organizacích. V Centru čistší produkce Brno bylo vypracováno 8 projektů čistší produkce pro obory hotely, stravování, stavební práce, zdravotnictví, místní správa, autoservisy. Čistý ekonomický efekt těchto projektů dosáhl přes 10 mil. Kč, byla snížena roční produkce odpadů a odpadních vod a spotřeba elektrické energie. V rámci RPV MŽP pokračovalo řešení projektu SPII/2f1/2/07 Identifikace prevenčního potenciálu živnostenských odpadů v ČR a jeho uplatnění v praxi. Plnění úkolu bylo podporováno i programem SFŽP ČR č.4.5 a č. 8 (viz úkol 1.k). Maximum prostředků SFŽP bylo využito na spolufinancování projektů OPŽP – ze SFŽP bylo v rámci OPŽP podpořeno celkem 142 projektů, celková výše podpory 129,1 mil. Kč. (viz úkol 4.d).

Výhrada:

Konkrétní projekty zavádění čistší produkce nejsou ze strany státu finančně podporovány, proto je ohrožena i další existence Centra čistší produkce Brno.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

1. h)	Usilovat na všech úrovních veřejné správy o efektivní změny v řízení OH vedoucí ke zvýšení kvality a odpovědnosti při rozhodování.	Termín: průběžně
-------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Ministerstvo podporuje řízení odpadového hospodářství obcí a původců odpadů zejména pomocí tvorby metodických pokynů a metodického vedení prostřednictvím odborných seminářů pro státní správu a odbornou veřejnost. Ke změnám dochází např. v oblasti nakládání s autovraky a zapojení původců do systémů obce.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. i)	Usilovat o změnu chování podnikatelské i občanské sféry směrem k upřednostňování výrobků příznivých z hlediska jejich vlivu na zdraví lidí a životní prostředí.	Termín: průběžně
-------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Změna chování je zajišťována především formou EVVO.

Dle pravidel Národního programu environmentálního značení je registrováno jedno ověřené vlastní environmentální prohlášení podle ČSN ISO 14021 a je zpracováno 10 prohlášení o produktu podle ČSN ISO 14025. Plnění úkolu bylo podporováno i Státním programem EVVO, krajskými koncepcemi EVVO a informačními kampaněmi autorizované obalové společnosti („AOS“).

Plnění úkolu bylo podporováno Národním programem označování ekologicky šetrných výrobků a služeb („NP EŠV“). K 31.12.2009 bylo v NP EŠV zahrnuto 57 kategorií výrobků a 4 kategorie služeb. Bylo vydáno 207 platných licencí pro užívání ekoznačky, což představuje zhruba 420 označených produktů. 92 firem bylo držiteli práva užívat českou ekoznačku, z toho byly 4 provozovatelé ubytovacích služeb pro turisty a 1 provozovatel kancelářských a administrativních služeb. Dále bylo 14 firem držiteli 20 licencí k právu užívat ekoznačku EU „Květina“ pro výrobky a služby.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. j)	Naplňovat program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro oblast odpadového hospodářství včetně zlepšení přístupu veřejnosti k informacím o stavu OH.	Termín: průběžně
-------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Programem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (i v oblasti OH) se zabývá Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR na léta 2007 – 2009 (usnesení vlády č. 1155 ze dne 11. října 2006), který je pravidelně vyhodnocován včetně oblastí s vazbou na odpadové hospodářství. Informace o stavu odpadového hospodářství jsou každoročně publikovány ve Statistické ročence životního prostředí ČR, Zprávě o životním prostředí ČR a od roku 2005 rovněž v hodnotících zprávách o plnění cílů POH ČR. Základní statistické publikace jsou připravovány jako integrovaný produkt. Informace o aktuálních otázkách odpadového hospodářství byly zveřejňovány na celostátních konferencích i v odborných oborových časopisech. V rámci programu SFŽP ČR č. 8 byla poskytnuta podpora 38 projektům v celkové výši 70,7 mil. Kč.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. k)	Podporovat všechny formy dobrovolných aktivit výrobní a nevýrobní sféry.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Podpora národních programů zaměřených na odpadové hospodářství z prostředků SFŽP byla v roce 2009 zaměřena na program 4.5. na podporu ekologizace odpadového hospodářství a program č.8 na podporu environmentálního vzdělávání a osvěty. Na základě přílohy č. III směrnice Ministerstva životního prostředí byly za rok 2009 podpořeny z národních prostředků celkem 3 projekty z Programu podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství o celkové výši podpory 2,1 mil. Kč Podpořeno bylo také 6 projektů nestátních neziskových organizací v celkové výši 1,3 mil. Kč. Další prostředky SFŽP byly využity na spolufinancování projektů OPŽP (viz úkol 4.d). Byl podporován růst počtu společností s certifikací podle ISO anebo registrovaných v EMAS (viz též úkol 1.f). Podnikatelské subjekty v OH mohly i v roce 2009 získat oborový certifikát Odborný podnik pro nakládání s odpady udělovaný Sdružením pro udělování certifikátu Odborný podnik pro nakládání s odpady („SUCO“) – k 31.12.2009 bylo registrováno přes 70 nositelů tohoto certifikátu. Firmy provozující sběr a svoz komunálních odpadů mohly i v roce 2009 žádat o akreditaci v systému EKO-KOM. Byla platná dobrovolná dohoda mezi MŽP a firmou ECO-BAT za účelem zlepšení nakládání s použitými bateriemi.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

1. l)	Zpracovat realizační programy České republiky pro specifické skupiny odpadů na základě analýz zpracovaných podle tohoto plánu.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2005.

Zásady pro nakládání s nebezpečnými odpady

Cíl: Snížit měrnou produkci nebezpečných odpadů o 20 % do roku 2010

Č. cíle: 4

Typ cíle: hlavní

Tabulka 3 Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

	Jednotka	Nebezpečné							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	1 000 t/rok	2 425	1 775	1 693	1 626	1 455	1 773	2 038	2 161
Celková produkce odpadů na jednotku	t/1 000 PPS	0,016	0,011	0,010	0,009	0,008	0,008	0,010	0,010
Podíl na celkové produkci odpadů	%	6,4	4,9	4,4	5,5	5,2	5,7	6,6	6,7
Produkce na obyvatele	kg/obyv./rok	237	174	166	159	141	170	195	206

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Pozn.: HDP je vyjádřen v paritě kupní síly. Produkce na HDP od roku 2005 je vyjádřena v t/1000 PPS. PPS je umělá jednotka, v níž se navzájem vyrovnávají rozdíly mezi kupní silou jednotek národních měn členských zemí EU podle stavu po jejím rozšíření k 1. 5. 2004 na EU-25. Úhrn údajů o HDP za všech 25 zemí přepočtených podle směnného kurzu do Eur (dříve ECU) se rovná stejné částce vyjádřené v PPS.

Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR se v letech 2003 – 2005 průměrně pohybovala kolem 1,7 mil. tun a v roce 2006 klesla na 1,45 mil. tun (viz tabulka 3). V roce 2007 se opět vrátila přibližně na úroveň roku 2003, když stoupla téměř na 1,8 mil. tun. Nárůst byl způsoben mimo jiné zvýšenou sanací starých ekologických zátěží. Produkce nebezpečných odpadů ve vztahu k HDP v té době stagnovala, stabilizovaný byl i podíl produkce nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů. V roce 2008 stoupla produkce nebezpečných odpadů až na 2,0 a v roce 2009 nárůst pokračoval až na 2,2 mil. tun, což je nejvíce za posledních pět let.

Celková produkce odpadů mezi roky 2002 a 2009 poklesla o 15 %. Produkce odpadů kategorie nebezpečný poklesla ve stejném období o 11 % (viz graf 3).

Z tabulky 4 je patrné, že nejnižší produkci nebezpečných odpadů měl v roce 2003 Karlovarský kraj, nejvyšší naopak kraj Středočeský. V roce 2009 měl nejvyšší produkci nebezpečných odpadů Moravskoslezský kraj, nejnižší pak Karlovarský kraj.

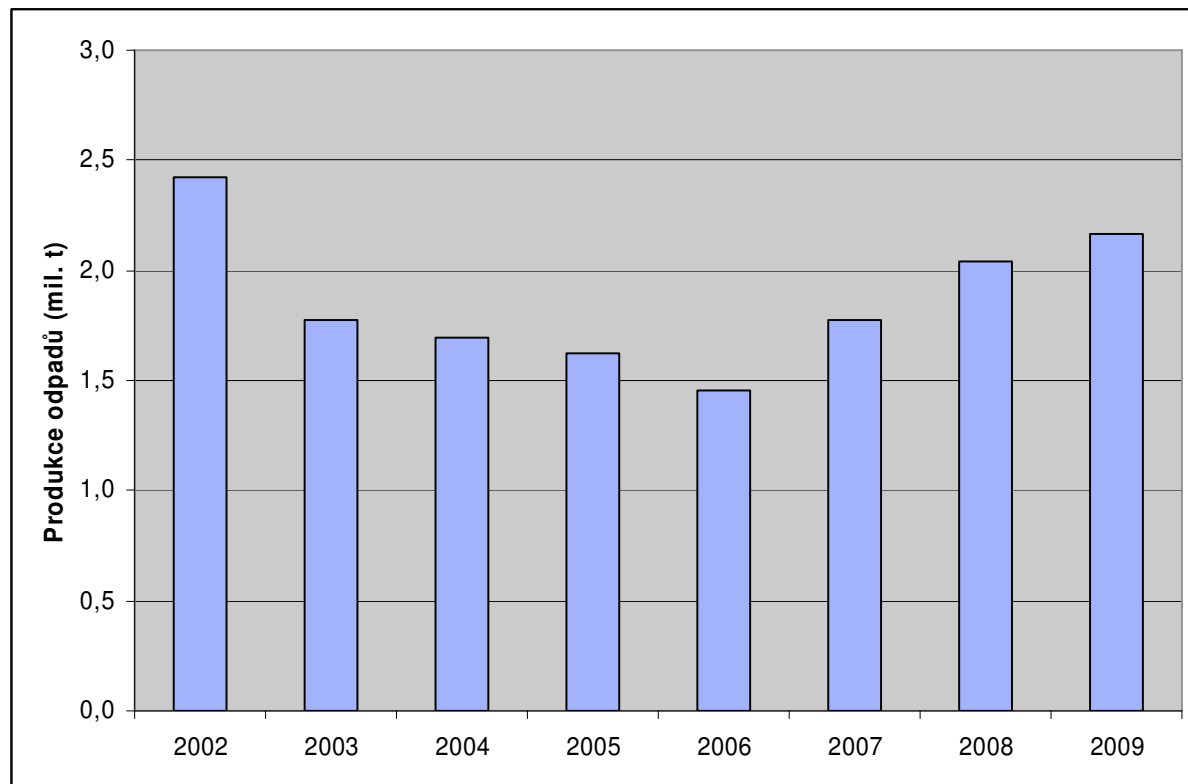
Měrná produkce nebezpečných odpadů na 1 obyvatele a rok klesala z 300 kg v roce 2000 na 141,4 kg v roce 2006, avšak v roce 2007 opět vzrostla na cca 170 kg. V roce 2008 vzrostla o 25 kg na obyvatele až na 195,4 kg a v roce 2009 o dalších 11 kg na obyvatele na 206 kg, což je nejvíce za posledních pět let.

V roce 2000 bylo vyprodukováno 3083 tis. tun nebezpečných odpadů. V roce 2009 došlo oproti roku 2000 k poklesu produkce NO o 0,9 mil. tun (tj. 30 %).

Cíl snížit měrnou produkci nebezpečných odpadů o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 je splněn i přes zvýšení produkce nebezpečných odpadů v posledních letech.

Cíle vyplývající z požadavků POH ČR na snížení produkce nebezpečných odpadů jsou zapracovány do všech krajských plánů OH.

Graf 3 Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR v letech 2002 – 2009 (tis. t)

Zdroj: CENIA

Tabulka 4 Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR v členění po krajích v letech 2003 – 2009

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kraj	Množství (t)						
Hlavní město Praha	210 387	121 864	186 313	156 401	118 292	103 307	115 163
Středočeský	234 814	170 931	195 373	197 719	349 764	289 824	430 471
Jihočeský	79 062	66 509	153 934	62 636	121 196	228 465	137 701
Plzeňský	108 324	184 435	94 434	104 746	112 510	73 056	57 421
Karlovarský	13 528	26 642	16 395	29 512	76 668	78 537	33 145
Ústecký	188 506	190 260	230 314	159 204	164 651	328 007	386 731
Liberecký	79 466	81 198	69 472	69 473	60 790	75 052	73 881
Královohradecký	41 937	38 807	45 145	44 993	50 993	55 168	53 844
Pardubický	48 303	43 174	54 388	67 376	60 514	111 675	102 401
Vysočina	50 230	62 218	65 582	73 930	70 395	95 471	48 899
Jihomoravský	93 414	124 828	80 322	81 636	101 803	117 357	125 494

Olomoucký	74 723	103 162	54 942	50 927	67 446	76 634	79 571
Zlínský	60 871	33 781	38 993	37 615	75 724	53 979	70 539
Moravskoslezský	491 321	445 498	340 598	318 648	302 412	351 828	446 128

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

2. a)	Zajistit zpracování Realizačního programu ČR pro nakládání s nebezpečnými odpady řešící komplexně systém nakládání s nebezpečnými odpady.	Termín: neuveden
2. b)	Zajistit na základě analýzy zpracování Realizačního programu ČR pro odpady ze zdravotnictví zohledňující možnosti zavádění nových technologií pro odstranění nebezpečných vlastností odpadů ze zdravotnictví.	Termín: neuveden
2. c)	Zajistit na základě analýzy zpracování Realizačního programu ČR snižování zdravotních rizik v souvislosti s nakládáním s nebezpečnými odpady.	Termín: neuveden

Stav plnění úkolů:

2.a) – 2.c): Splněny v roce 2004.

2. d)	Zpracovat návrh na kritéria pro předcházení vzniku a omezování produkce nebezpečných odpadů pro strategické posuzování vlivu na životní prostředí.	Termín: neuveden
-------	---	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2007.

2. e)	Zajistit důsledné uplatňování kontroly výrobků a zařízení v souvislosti s omezováním jejich nebezpečných vlastností po celou dobu jejich životního cyklu.	Termín: neuveden
-------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Bezpečnost výrobků byla průběžně kontrolována Českou obchodní inspekcí. Činnost České inspekce životního prostředí se v této oblasti zaměřila zejména na kontrolu plnění příslušných povinností uložených zákonem o obalech (celkem provedeno 174 kontrol, za zjištěné porušování povinností bylo zahájeno 69 správních řízení), zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích (285 kontrol) a zákonem o biocidních přípravcích (53 kontrol). Byla využívána Metodika pro plnění povinností původců, stanovených v §16 odst.1 písm. j) zákona o odpadech, k vykonávání kontroly vlivů nakládání s nebezpečnými odpady na zdraví lidí a životní prostředí. Plnění bylo rovněž podporováno NP EŠV (viz úkol 1.i). V rámci RPV MŽP pokračovalo řešení projektů SPII2f1/16/07 Porovnání environmentálních dopadů nápojových obalů v ČR metodou LCA. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti nebezpečných odpadů a ekotoxicity odpadů a v oblasti sledování toků odpadů ve vazbě na nebezpečné vlastnosti.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

2. f)	Motivovat veřejnost k oddělenému sběru nebezpečných složek komunálního odpadu.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V usnesení vlády ČR č.18 z 5. ledna 2005 bylo MŽP mj. uloženo zpracovat a vydat informační nebo metodickou pomůcku k problematice nakládání s nebezpečnými odpady pro pedagogy vzdělávacích zařízení s modifikací využitelnou i pro obce. Informační pomůcka byla zveřejněna. Úkol je plněn i aktivní účastí odborníků MŽP na odborných akcích a publikováním v odborných časopisech. Probíhaly informační kampaně autorizované obalové společnosti („AOS“) a kolektivních systémů, plnění povinnosti zpětného odběru. V rámci RPV MŽP byl řešen projekt SP/2f1/132/08 Výzkum vlastností komunálních odpadů a optimalizace jejich využívání.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

2. g)	Zajistit průběžné roční vyhodnocování systému nakládání s nebezpečnými odpady.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Na základě zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., v platném znění všichni původci odpadů a oprávněné osoby, které splnily zákonem stanovený limit produkce nebo nakládání s odpady, jsou povinni zaslat každý rok Hlášení o produkci a nakládání s odpady za uplynulý rok obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (v hl. m. Praze správnímu obvodu), na jehož správním území je provozována provozována. Tyto úřady disponují evidenčními listy přepravy nebezpečných odpadů, jsou povinny kontrolovat jejich správnost a disponují kontrolními i sankčními pravomocemi. MŽP dle § 71 je povinno zpracovávat a vést souhrnnou evidenci o druzích odpadů, jejich množství a nakládání s nimi. Data o všech odpadech, vč. nebezpečných jsou soustřeďována do celostátní databáze Informační systém odpadového hospodářství (ISOH) . Data o produkci a nakládání s nebezpečnými odpady jsou každoročně vyhodnocována a publikována Českým statistickým úřadem ve Statistické ročence životního prostředí ČR. Od roku 2004 je každoročně aktualizována a vyhodnocována Soustava indikátorů OH. Tyto indikátory vyhodnocují i systém nakládání s nebezpečnými odpady. V roce 2008 - 2010 byly aktualizovány vyhlášky, které stanovují způsoby vedení evidencí odpadů. Aktualizace zpřesňují vedení evidencí autovraků, odpadů vzniklých ze zpětně odebraných výrobků a odpadů odevzdaných fyzickými, nepodnikajícími osobami do sběrných dvorů nebo přímo do zařízení. Tím bylo zajištěno i zlepšení evidence o produkci a nakládání s nebezpečnými odpady.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

3.2. Zásady pro nakládání s vybranými odpady a zařízeními podle části čtvrté zákona o odpadech

3.3.1. Odpady s obsahem PCB a zařízení je obsahující

Cíl: Odstranění odpadů PCB a zařízení s obsahem PCB nebo jejich dekontaminaci do roku 2010

Č. cíle: 5

Typ cíle: hlavní

Tabulka 5 Celková produkce odpadů s obsahem PCB v ČR v letech 2002 – 2009

	Odpady s obsahem PCB								
	Jednotka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	t/rok	1 144	459	310	142	219	988	352	178
Odstranění	t/rok	184	389	283	164	141	177	155	80
Odstranění	% z roční produkce	1,6	80,8	91,3	115,5	64,4	17,9	44,1	45,1

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA.

Pozn.: Do odstranění byly zahrnuty kódy D10 a D5

Produkce odpadů s obsahem PCB v roce 2003 klesla oproti roku 2002 z 1 144 t na 459 t, tedy téměř o 60 %. V roce 2005 klesla produkce s obsahem PCB na nejnižší hodnotu za posledních několik let (na 142 t). Mírný nárůst byl zaznamenán v roce 2006, v roce 2007 pak došlo k výraznému zvýšení těchto odpadů až téměř na 1 000 t (viz tabulka 5). V roce 2008 došlo opět k výraznému poklesu produkce odpadů s obsahem PCB na 352 tun, což je pokles o 65 % oproti roku 2007. Pokles pokračoval i v roce 2009, kdy byla produkce 178 t odpadů s obsahem PCB nižší o 49 % než v roce předchozím.

Evidence odpadů se provádí podle § 39 odst. 8 zákona o odpadech, který zní: „Osoby, které provozují zařízení obsahující PCB a podléhající evidenci podle § 26 písm. c) nebo provozují zařízení, která mohou obsahovat PCB a podléhají evidenci podle § 26 písm. e), nebo vlastní nebo drží PCB definované v § 26 písm. a) nebo vlastní odpady perzistentních organických znečišťujících látek podle § 27a odst. 1, jsou povinny vést samostatně evidenci o tomto zařízení, PCB a odpadech perzistentních organických znečišťujících látek v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a oznámit tuto skutečnost ministerstvu nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tak již neučinily. Změny v evidovaných skutečnostech jsou tito podnikatelé povinni ohlásit ministerstvu neprodleně poté, co ke změně došlo. Způsob ohlašování změn v evidovaných skutečnostech stanoví prováděcí právní předpis. Tato povinnost se nevztahuje na laboratorní standardy používané ve výzkumu, vývoji, zkušebnictví či zdravotnictví. Osoby, které provozují nebo vlastní zařízení lehce kontaminovaná PCB podle § 26 písm. d), vedou o těchto zařízeních zjednodušenou evidenci v souladu s prováděcím právním předpisem bez nutnosti uvádění množství nebo

koncentrace PCB obsažených v zařízení a dat a způsobů provedených nebo předpokládaných kontrol nebo výměn.“

Z výše uvedeného vyplývá, že Evidenční list uvedený v příloze č. 2 vyhlášky č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, slouží k evidenci:

- PCB podle § 26 písm. a) – polychlorované bifenyly, polychlorované terfenyly, monometyltetrachlordifenylmetan, monometyldichlordifenylmetan, monometyldibromdifenylmetan, veškeré směsi obsahující jednu nebo více z uvedených látek v celkové koncentraci těchto látek vyšší než 50 mg/kg,
- zařízením obsahujícím PCB podle § 26 písm. b) – každé zařízení, které obsahuje nebo obsahovalo PCB a nebylo dekontaminováno,
- zařízením obsahujícím PCB a podléhajícím evidenci podle § 26 písm. c) – zařízení obsahující PCB [písm. b)] s celkovým objemem náplně PCB více než 5 litrů,
- lehce kontaminované zařízení podle § 26 písm. d) – zařízení podle písmene c), které obsahuje, nebo u něhož lze na základě dostupných údajů důvodně předpokládat, že provozní kapaliny obsahují 50 – 500 mg/kg PCB.

Dále slouží k prokazování nepřítomnosti PCB u:

- zařízením, která mohou obsahovat PCB a podléhajícím evidenci podle § 26 písm. e) – olejové transformátory, kondenzátory s kapalným dielektrikem, rezistory, indukční cívky a další elektrotechnická zařízení plněná elektroizolační kapalinou, hydraulická důlní zařízení, vakuová čerpadla, průmyslová zařízení s ohřevem teplotnosnou kapalinou (duplikátory, obalovny silniční drti a podobně) nebo části těchto zařízení obsahující více než 5 litrů kapalin,
- zařízením bez PCB podle § 26 písm. f) – zařízení dle písmene b), které bylo úspěšně dekontaminováno a zařízení dle písmene d), u něhož byla prokázána nepřítomnost PCB dle § 27 odst. 10 písm. c).

Evidence podle vyhlášky č. 384/2001 Sb., speciálně určená pro PCB, zahrnuje veškeré PCB, tj. v provozovaných zařízeních, ve vyřazených zařízeních⁴⁾ (pokud obsah PCB v nich převyšuje hranici 50 mg/kg a objem náplně je větší než 5 litrů) a – při dodržení stejné koncentrační podmínky – v dalších odpadech a ve starých zátěžích (zeminy, horniny, konstrukční materiály).

Tato evidence umožňuje získat informaci o PCB skutečně v ČR přítomných (kromě určitého podílu v tzv. malých zařízeních, která lze zatím evidovat dobrovolně a která obsahují méně než 5 litrů provozní náplně), ovšem v praxi tvoří elektrická zařízení naprostou většinu evidovaných typů výskytu.

V roce 2009 byl zákonem č. 297/2009 Sb. zaveden pojem „lehce kontaminované zařízení“, (tj. zařízení které obsahuje, nebo u něhož lze na základě dostupných údajů důvodně předpokládat, že provozní kapaliny obsahují 50 - 500 mg/kg PCB) a bylo umožněno ponechání těchto zařízení do konce jejich životnosti. Proto lze předpokládat, že odpady s obsahem PCB se budou vyskytovat i po konci roku 2010, do kterého měly být všechny odpady a zařízení obsahující PCB odstraněny.

Více na <http://ceho.vuv.cz> pod odkazem PCB / PCT.

3. 1. a)	Zajistit dokončení a vyhodnocení inventarizace zařízení s obsahem PCB větším než 5 dm³ a stanovit podmínky pro dekontaminaci zařízení s obsahem PCB o vyšší koncentraci než 50 mg/kg PCB.	Termín: neuveden
-----------------	---	-------------------------

⁴⁾ Tato zařízení jsou odpadem

Hodnocení stavu plnění:

MŽP shromažďuje a ve spolupráci s CeHO vyhodnocuje evidenční listy pro inventarizaci PCB, zařízení obsahující PCB a odpady PCB podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB. Inventarizace PCB je kontinuální proces, doplňování dat a jejich zpřesňování probíhá průběžně. K 3. 1. 2010 bylo do evidence přihlášeno celkem 157 společností, které vlastní nebo provozují 5988 zařízení s PCB a dále 25108 zařízení s objemem nad 5 litrů provozní náplně, kde se mohou PCB vyskytnout, jsou v evidenci zařazeny a přítomnost PCB nebyla dosud prokázána či vyloučena. Inventarizována jsou zařízení, která obsahují nebo mohou obsahovat PCB v koncentraci vyšší než 50 mg/kg a mají objem nad 5 litrů provozní náplně a rovněž zařízení s koncentrací vyšší než 50 mg/kg a objemem pod 5 litrů provozní náplně. Splnění cíle je podporováno rovněž Národním implementačním plánem Stockholmské úmluvy. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti ekologických zátěží s PCB.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3. 1. b)	Přípravit plány dekontaminací nebo odstranění inventarizovaných zařízení a PCB v nich obsažených.	Termín: neuveden
-----------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V usnesení vlády ČR č. 18 z 5. ledna 2005 bylo MŽP uloženo připravit novelu zákona o odpadech pro zabezpečení postupu dekontaminace a odstranění inventarizovaných zařízení a PCB v nich obsažených. Metodický pokyn pro shromažďování a skladování zařízení s obsahem PCB byl zveřejněn v roce 2006. Bylo připraveno metodické doporučení k přípravě plánů odstranění PCB a plánů dekontaminace pro období 2009 – 2010. Byl připraven a přijat návrh novely zákona o odpadech, kde je stanovena povinnost zpracovat plány dekontaminace nebo odstranění PCB a cíle plánů splnit nejpozději do konce roku 2010 (přiját počátkem roku 2009). V roce 2009 bylo vypracováno a zveřejněno metodické doporučení odboru odpadů k přípravě plánů postupného odstranění PCB, odpadů PCB a zařízení s obsahem PCB, nebo plánů dekontaminace zařízení s obsahem PCB pro období 2009 až 2010.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3. 1. c)	Vypracovat metodiku pro sběr a následné odstraňování zařízení s obsahem PCB, které nepodléhají inventarizaci.	Termín: neuveden
-----------------	--	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2006.

3. 1. d)	Zpracovat návrh na provedení pasportizace míst na území České republiky kontaminovaných PCB.	Termín: neuveden
-----------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Lokality kontaminované PCB jsou popsány v SEKM - Systému evidence kontaminovaných míst (databáze MŽP). Byl dokončen projekt VaV SM/4/93/05 Výzkum systémového přístupu k výběru priorit řešení lokalit starých ekologických zátěží, v jehož rámci byl zpracován návrh metodického pokynu pro hodnocení priorit. V rámci RPV MŽP pokračovalo řešení projektu VaV SP/4h4/168/07 Zhodnocení struktury stávající databáze starých ekologických zátěží, definování kritérií pro hodnocení jejich vlivu na ŽP a pro stanovení priorit jejich odstraňování. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum zabývající se identifikací a evidencí ekologických zátěží s PCB a byly vytvořeny další pasporty lokalit s PCB. Odbor ekologických škod MŽP zadal v roce 2008 veřejnou zakázku na Inventarizaci míst kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných persistentními organickými polutanty (POPs) – I. etapu, kde byla mj. lokalizována míst s možnou kontaminací PCB. Tyto lokality jsou součástí SEKM a do budoucna se počítá s jejich zahrnutím do celonárodní databáze kontaminovaných míst tzv. NIKM.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.3.2. Odpadní oleje

Cíl: Vyšší využití odpadních olejů

Č. cíle: 6

Typ cíle: hlavní

Tabulka 6 Celková produkce odpadních olejů v ČR v letech 2003 – 2009

	Jednotka	Odpadní oleje						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	t/rok	45 407	31 536	30 963	32 867	36 660	32 220	32 779

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Vývoj celkové produkce odpadních olejů (viz tabulka 6) je ovlivněn zpětným odběrem. Ne všechny zpětně odebrané oleje se dostávají do evidence odpadů, protože jsou upravovány jiným způsobem v neodpadovém režimu, jako např. přefiltrováním na nový výrobek. Celkové využití evidovaných odpadních olejů se blíží 96 %, z 92 % se jedná o energetické využití.

3. 2. a)	Zajistit využití 38 % hm. z ročního množství olejů uvedeného na trh do roku 2006 a 50 % hm. do roku 2012 a zvyšovat množství zpětně odebraných odpadních olejů.	Termín: dle textu
-----------------	--	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Celková produkce odpadních olejů dle ISOH (v roce 2008 32.220 tun) představuje přibližně pouze 1/4 z množství čerstvých mazacích olejů uvedených v roce 2008 na trh. Z důvodu rozdílnosti metodik sledování prodeje čerstvých olejů, odstranění celních kontrol na hranicích po vstupu do EU, sběru odpadních olejů podle zákona o odpadech dle zpětného odběru některých výrobků a dle produkce odpadů evidované v ISOH a firem, které s nimi nakládají, nelze zatím věrohodně sledovat plnění cíle POH ČR. V roce 2007 bylo podle ČAPPO uvedeno na trh celkem 168.360 t olejů a v roce 2008 celkem 120.910 t mazacích olejů. Celková produkce odpadních olejů v roce 2007 činila 36.660 t, v roce 2008 poklesla na 32.220 t a v roce 2009 činila 32779 tun. Z množství, které bylo zpětně odebráno, bylo v roce 2009 1,4 % materiálově využito, energeticky využito bylo 92,1 % a opakovaně použito 2,2 % ze zpětně odebraných odpadních olejů.

Výhrada:

Vzhledem k obtížnosti sběru dat a stále rostoucí kvalitě olejů, která znamená prodloužení jejich životnosti, doporučujeme při aktualizaci POH ČR přeformulovat cíle plnění.

Stav plnění úkolu:

Plnění s výhradami.

3. 2. b)	Zabraňovat míšení odpadních olejů v místech jejich vzniku, soustředování a skladování, s ohledem na jejich následné využití.	Termín: průběžně
-----------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Zákon č.185/2001 Sb., o odpadech v § 12 a § 18 a vyhláška MŽP č.383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady v § 14 odst.4, oba právní předpisy ve znění pozdějších předpisů, zakazují míšení odpadních olejů. V usnesení vlády ČR č.1621 ze 14. prosince 2005 bylo ministerstvu uloženo „iniciovat přípravu návrhu novely normy ČSN 65 6691 Ropné výrobky, Topné oleje na bázi odpadních olejů – Technické požadavky a metody zkoušení, s cílem doplnit ustanovení formulující upřednostnit povinnost tepelně upravit, resp. přepracovat upotřebené odpadní oleje destilací, před jejich materiálovým využitím či před využitím jako topné oleje“. Na návrh Technické normalizační komise č.118 Ropa a ropné látky a po dohodě všech zainteresovaných stran byla novelizace normy ČSN 65 6691 odložena a do dnešního dne nebylo o její novelizaci rozhodnuto. Pro podporu výkonu státní správy byl dále zpracován návrh novely zákona o odpadech a novely vyhlášky č.383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve kterých se upřesňují ustanovení konkretizující práva a povinnosti „oprávněných osob“ v členění na osoby, které pouze sbírají upotřebené odpadní oleje a technicky nejsou vybaveny na rozsah povinných kontrol kvality upotřebených odpadních olejů a „oprávněných osob“, které s upotřebenými odpadními oleji dále nakládají a jsou technicky vybaveny. Návrhy zatím do poslední novely zákona a vyhlášky č. 383/2001 Sb. nebyly zpracovány.

Stav plnění úkolu:

Plnění bez výhrad.

3. 2. c)	Ukončit spalování odpadních olejů ve středních a malých stacionárních zdrojích znečištění ovzduší k 1. červnu 2004.	Termín: dle textu
-----------------	--	--------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2004.

3. 2. d)	Odpadní oleje nevhodné k materiálovému využití přednostně upravovat na paliva.	Termín: průběžně
-----------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Na základě závěrů RP byl připraven technický podklad pro novelizaci vyhlášky č. 383/2001 Sb. ke zlepšení sběru a nakládání s odpadními oleji. V usnesení vlády ČR č.1621 ze 14.prosince 2005 bylo ministerstvu uloženo „iniciovat přípravu návrhu novely normy ČSN 65 6691 Ropné výrobky, Topné oleje na bázi odpadních olejů – Technické požadavky a metody zkoušení, s cílem doplnit ustanovení jednoznačně formulující povinnost tepelně upravit, resp. přepracovat upotřebené odpadní oleje destilací, před jejich materiálovým využitím či před využitím jako topné oleje“ (viz též úkol 3.2.b). Byla zpracována studie proveditelnosti, řešící přijatelnost ekonomické podpory sběru a nakládání s odpadními oleji, s cílem ověřit možnosti výstavby výrobní jednotky k materiálovému příp. energetickému využití odpadních olejů. Zpracování novely normy Ropné výrobky bylo na základě doporučení spolupracujících resortů zatím odloženo. Pro podporu výkonu státní správy byl dále zpracován návrh novely zákona o odpadech a novely vyhlášky č.383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Návrhy zatím do poslední novely zákona a vyhlášky č. 383/2001 Sb. nebyly zapracovány.

Z dat o plnění povinnosti zpětného odběru olejů vyplývá, že v roce 2009 bylo energeticky využito 92,1 % zpětně odebraných olejů.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.3.3. Baterie a akumulátory

Cíl: Vyšší využití baterií a akumulátorů

Č. cíle: 7, 8, 9, 10

Typ cíle: hlavní

3. 3. a)	Dosáhnout u použitých průmyslových Ni-Cd akumulátorů úplného využití kovové substance do 31. prosince 2005.	Termín: dle textu
-----------------	--	--------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2004.

3. 3. b)	Dosáhnout do roku 2006 sběru použitých přenosných baterií v množství 100 g za rok na obyvatele, z toho materiálově využívat minimálně 50 % hmotnostních.	Termín: dle textu
-----------------	---	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V ČR má nejvěrohodnější evidenci o sběru a zpracování přenosných baterií a akumulátorů společnost ECOBAT, která vytvořila rozsáhlou a variabilní síť míst zpětného odběru na celém území České republiky. Ke konci roku 2009 registrovala celkem 11 015 míst zpětného odběru, tj. o 1 540 míst víc proti roku 2008. Podle evidence organizace ECOBAT, která zajišťuje sběr a recyklaci spotřebitelských baterií na území celé ČR, bylo v roce 2009 zpětně odebráno celkem 409,4 t použitých přenosných baterií, tj. meziroční nárůst o 23 %, (v roce 2008 sebráno celkem 331,5 tun). V přepočtu bylo zpětně sebráno 39,0 g přenosných baterií a akumulátorů na obyvatele. Z tohoto odebraného množství bylo materiálově využito celkem 77,4 %. Značné množství bylo spáleno ve spalovně nebezpečných odpadů (12,7 %), přeshraničně přepraveno do zemí EU bylo 7,2 % a malé množství zůstalo na skladu. Hodnocení stavu plnění komplikuje skutečnost, že sběr a využití použitých přenosných baterií jsou evidovány ve třech databázích: ISOH, zpětný odběr některých výrobků a organizace ECOBAT, které nejsou souměřitelné. Celková evidovaná produkce odpadních baterií a akumulátorů dle databáze ISOH v roce 2009 činila 32 614 tun a v roce 2008 byla 22 643 tun. Množství zpětně sesbíraných použitých přenosných baterií a akumulátorů nelze z evidence dle zákona o odpadech (v databázi ISOH) zjistit z důvodu odlišné klasifikace v zařazování baterií a akumulátorů.

Cíl pro materiálové využití ze sebraných přenosných baterií (min. 50% hm.) byl i v roce 2009 splněn.

Výhrada:

Dosáhnout nereálného cíle sběru 100 g na obyvatele se stále nedaří splnit. pro tento cíl je vhodné při aktualizaci POH ČR přehodnotit.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

3.3.c)	Zajistit do roku 2005 sběr a materiálové využití 85 % hmotnostních z celkového množství olověných akumulátorů uvedených na trh.	Termín: dle textu
--------	--	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Celková produkce odpadních Pb akumulátorů v roce 2005 činila 13.346 tun, v roce 2006 celkem 15.574 tun, v roce 2007 činila 16.744 tun, v roce 2008 činila 12 776 tun a v roce 2009 pak 16 982 tun. Prostřednictvím zpětného odběru bylo v roce 2006 odebráno 7.279 tun, v roce 2007 celkem 6.401 tun, v roce 2008 celkem 6308 t a v roce 2009 pak 9 169, což je 54 % množství, na které se vztahoval zpětný odběr. Celkem však bylo dle evidence ISOH sebráno o 69 % baterií více, než na kolik se vztahovala povinnost zpětného odběru. Systém zpětného odběru není využíván díky vysoké výkupní ceně tohoto odpadu. Materiálové využití odpadu je v roce 2009 dle evidence ISOH na úrovni 99,9 %. Veškeré vykoupené olověné akumulátory jsou zpracovány.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2005.

3. 3. d)	Zajistit do roku 2012 sběr a materiálové využití 95 % hmotnostních z celkového množství olověných akumulátorů uvedených na trh.	Termín: dle textu
----------	--	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Požadovaného materiálového využití olovených akumulátorů 95% bylo dosaženo již v roce 2005 a i v roce 2009 byl tento cíl splněn. Normativním nástrojem, který přispěje v následujících letech k zvýšení úrovně sběru, je novela zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., která byla schválena v roce 2009, která výrobcům baterií a akumulátorů uložila povinnost odděleného sběru automobilových akumulátorů od všech konečných uživatelů.

Podle sdělení Kovohutí Příbram nástupnická, a. s., v roce 2009 vykoupila firma jenom od českých firem celkem 11 682 t (bez dovozu) olovených akumulátorů, které byly 100 %ně využity. Produkce olovených akumulátorů dle databáze ISOH byla v roce 2009 vykázána ve výši 29 368 tun.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2005.

3. 3. e)	Uplatňovat při sběru, shromažďování a třídění použitých baterií a akumulátorů postupy umožňující zvyšování účinnosti zpětného odběru a jejich využití.	Termín: průběžně
----------	--	------------------

Hodnocení stavu plnění:

Na základě dobrovolné dohody mezi MŽP a Českým sdružením výrobců a dovozců přenosných baterií z roku 2001 byl postupně vytvořen systém nakládání s použitými elektrickými akumulátory, galvanickými články a bateriemi, v jehož rámci se povinné osoby podílejí na nákladech spojených s provozem a budováním systémů a to především v přímé spolupráci s obcemi, průmyslem a obchodem. Místa zpětného odběru jsou rozmístěna po celé ČR. V roce 2008 sběrná síť pokrývala již všechna města a obce s více než 3.000 obyvateli a každý rok se síť sběrných míst rozšiřuje. Z roční zprávy organizace ECOBAT vyplývá, že v roce 2008 bylo sebráno celkem 409,4 tun použitých přenosných baterií, tj. zvýšení o 23 % proti roku 2007. Zvýšil se zpětný sběr v prodejnách elektro, obchodních řetězcích potravin a ve školách. Do systému sběru se zapojily další firmy a obce. Ke konci roku 2009 organizace ECOBAT zřídila a zaregistrovala celkem 11 015 míst zpětného odběru. Celková produkce odpadních baterií a akumulátorů v roce 2008 byla 32 614 tun.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.3.4. Kaly z čistíren odpadních vod

Cíl: Úprava a vyšší využití kalů

Č. cíle:11

Typ cíle: hlavní

Tabulka 7 Celková produkce kalů z čistíren odpadních vod v ČR v letech 2002 – 2009

		Kaly z čistíren odpadních vod							
Celková produkce odpadů	Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		t/rok	498 978	469 062	349 543	239 783	220 683	231 661	467 231

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Pozn.: Kaly z ČOV se do roku 2007 vykazovaly v tunách sušiny za rok. Podle údajů z VaV/720/4/02 Možnosti a způsoby využití kalů a sedimentů z ČOV byla produkce následující: 2002 – 211,40 tis. tun sušiny kalů, 2003 – 180,1 tis. tun sušiny kalů, 2004 – 178,8 tis. tun sušiny kalů. Množství kalů ČOV v letech 2005-2007 již odpovídá realitě. Změnou legislativy, kdy je možnost vykazovat produkci kalů buď v sušině nebo v původním stavu, se stávají data za rok 2008 neporovnatelná a nereálná vzhledem k datům z předchozích i následujících let.

Produkce kalů z čistíren odpadních vod od roku 2003 výrazně klesala a v roce 2006 klesla až na polovinu produkce roku 2003 (viz tabulka 7). V roce 2007 stoupla o 11 tis. tun (o 5 % oproti roku 2006). V roce 2008 došlo k výraznému zvýšení, což bylo způsobeno změnou legislativy, která v daném roce umožnila hlásit produkci buď v sušině a nebo v původním stavu. V roce 2009 produkce kalů poklesla oproti roku 2007 o 27 % a toto číslo odpovídá reálné produkci kalů v sušině.

Po zavedení vyhlášky č. 382/2002 Sb., o podmínkách použití kalu na zemědělské půdě nastal v ČR odklon od tohoto způsobu využití kalu. Podíl kalů z produkce čistíren odpadních vod použitých na zemědělské půdě se však od roku 2004 opět výrazně zvyšuje z 3,4 % v roce 2004 na 25,9 % v roce 2007 (viz tabulka 8). V roce 2008 došlo k poklesu využívání kalů na zemědělské půdě na 20,6 % a v roce 2009 k poklesu na 17,9 %.

Tabulka 8 Podíl kalů z produkce čistíren odpadních vod použitých na zemědělské půdě v ČR v letech 2002 – 2009

		Kaly z čistíren odpadních vod použité na zemědělské půdě (R10, N2)							
Celkem z celkové produkce	Jednotka %	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		1,6	10	3,4	11,4	11,5	25,9	20,6	17,9

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

3. 4. a)	Zajistit na základě analýzy zpracování RP ČR pro kaly z ČOV řešící podpory úpravy kalů včetně jejich hygienizace, použití upravených kalů na zemědělské půdě a jiné způsoby využití kalů.	Termín: neuveden
-----------------	--	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2004.

3. 4. b)	Podporovat energetické využití bioplynu z čistíren odpadních vod s odpovídající produkcí kalů.	Termín: průběžně
-----------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Na základě zpracovaného Akčního plánu k podpoře plnění cílů POH ČR, který ukládal MŽP navrhnout a předložit vládě legislativní podmínky a další nutné parametry pro povinné využívání výstupů z kompostáren nebo bioplynových stanic, byla vydána novela zákona č.185/2001 Sb., o odpadech, která v nových §§ 33a a 33b upravuje nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. Podrobnosti jsou pak rozvedeny v nové vyhlášce č.341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. Tyto legislativní úpravy zajišťují zlepšení nakládání s těmito odpady, vč. jejich energetického využití. V usnesení vlády ČR č 1621 ze 14. prosince 2005 je uvedeno opatření „projednat rozšíření stávající nevratné investiční dotace při budování kompostáren nebo bioplynových stanic zpracovávajících bioodpady z obcí a neziskových organizací i na podnikatelské subjekty při zabezpečení garance provozu zařízení pro nakládání s bioodpady“. Podpora je realizována především OPŽP v letech 2007 – 2013. Program umožňuje podporovat projekty odpadového hospodářství, včetně projektů na vytvoření kapacit pro využívání kalů z ČOV. Bylo projednáno rozšíření stávající nevratné investiční dotace při budování bioplynových stanic zpracovávajících bioodpady z obcí a neziskových organizací i na podnikatelské subjekty při zabezpečení garance provozu zařízení pro nakládání s bioodpady. Zpracovaný Akční plán dále uložil podpořit z OPŽP projekty bioplynových stanic pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů, včetně biologicky rozložitelných komunálních odpadů v min. kapacitě 200 tis. tun nejpozději do roku 2010. V roce 2008 byl řešen úkol VaV SP/3g4/129/07 Vývoj technologie zpracování obtížně využitelných organických odpadů při výrobě bioplynu a vývoj expertního systému na přípravu, kontrolu provozu a ověřování efektivnosti bioplynových stanic se zaměřením na výrobu bioplynu z trávy z trvalých travních ploch a kalů ČOV.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.3.5. Odpady z výroby oxidu titaničitého

Cíl: Snížování emisí a zvýšení využití odpadů z výroby oxidu titaničitého

Č. cíle: 12

Typ cíle: hlavní

3. 5. a)	Snížovat měrný výskyt emisí z výroby oxidu titaničitého a jejich únik do složek životního prostředí.	Termín: průběžně
-----------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Jediným producentem oxidu titaničitého v ČR je Precheza, a.s. Přerov. Po výstavbě a uvedení do provozu dalšího reaktoru pro zajištění nižších emisí SO₂ technologií Sulfacid došlo k dalšímu snížení měrných emisí SO₂ a tuhých znečišťujících látek (např. emise SO₂ byly pod úrovní 1/3 limitu požadovaného směrnici EU 92/112/EEC). Rovněž v roce 2009 byly měrné emise výrazně pod požadovaným limitem.

Stav plnění úkolu:

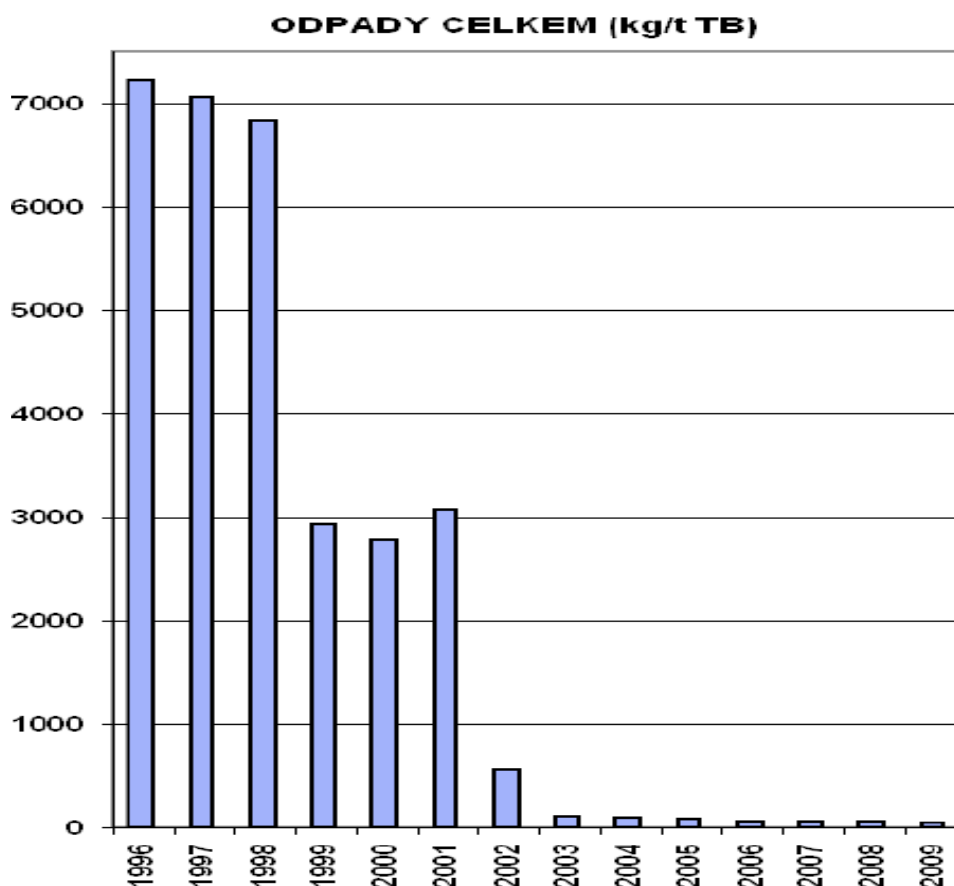
Plněn bez výhrad.

3. 5. b)	Zvýšit objem průmyslového využívání odpadů z výroby oxidu titaničitého.	Termín: neuveđen
-----------------	--	-----------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Celkové množství vznikajících odpadů má trvale klesající trend. V roce 2009 vzniklo 1.106 tun odpadů TiO₂. Měrné množství odpadů produkovaných jediným výrobcem TiO₂ na tunu vyrobené titanové běloby je uvedeno v grafu č. 4. Téměř všechny odpady na bázi síranů jsou využity např. použitím technologií Pregips a Prestab, úroveň jejich využití se blíží maximálním možnostem.

Graf 4 Vývoj měrné produkce veškerých odpadů na tunu produkované titanové běloby (1996 – 2009)

Zdroj: Precheza, a.s.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.3.6. Odpady z azbestu

V roce 2006 vzniklo 10 175 tun odpadů azbestu a v roce 2007 to bylo 11 678,58 tun. V roce 2008 byla celková produkce odpadů z azbestu 16 645,95 tun a v roce 2009 pak 23 037,77 tun. Prakticky veškerý odpad z azbestu (98 % evidovaného nakládání) je odstraňován skládkováním.

Cíl: Zamezení rozptylu azbestu do složek životního prostředí

Č. cíle: 13

Typ cíle: hlavní

3. 6. a)	Zabránit rozptylu azbestu a azbestových vláken do složek životního prostředí.	Termín: neuveden
-----------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Uvádění výrobků obsahujících azbest na trh je ze zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, v platném znění, v ČR zakázáno. Nakládání s odpady z azbestu je upraveno zákonem č.185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č.294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č.383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Obě právní normy ukládají původcům odpadů a oprávněným osobám, které nakládají s odpady s obsahem azbestu, povinnost zajistit, aby při tomto nakládání nebyla z odpadů do ovzduší uvolňována azbestová vlákna nebo prach. Odpady s obsahem azbestu se smí ukládat pouze na skládky k tomu určené za přísných, zákonem a vyhláškou stanovených podmínek. V roce 2007 vzniklo 11 678,58 tun odpadů azbestu, v roce 2008 bylo vyprodukováno 16 645,95 tun a 2009 pak 23 037,77 tun. I přes poměrně vysoký meziroční nárůst produkce odpadů s obsahem azbestu se podíl těchto odpadů k celkové produkci stavebních a demoličních odpadů zanedbatelný. Prakticky všechny odpady s obsahem azbestu jsou odstraňovány v souladu s legislativou jeho řízeným uložením na skládky, tedy způsobem zabraňujícím jeho rozptylu do složek životního prostředí. K minimalizaci vzniku nebezpečných stavebních odpadů a k podpoře využívání stavebních odpadů byl ve spolupráci s MZ a MMR aktualizován Metodický pokyn k nakládání s odpady ze stavební výroby a s odpady z rekonstrukcí a odstraňování staveb. Nakládání s azbestem omezuje rovněž vyhlášky č.499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, která řeší projektovou dokumentaci v případě demoličních prací a požaduje, aby v technické zprávě projektant zajistil „stavebně technický průzkum na výskyt azbestu“.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3. 6. b)	Stanovit technické požadavky pro nakládání s odpady s obsahem azbestu při jejich ukládání na skládky.	Termín: neuveden
-----------------	--	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2005.

3.3.7. Autovraky

Cíl: Vyšší využití autovraků

Č. cíle: 14, 15, 16

Typ cíle: hlavní

3. 7. a) - c)	Zpracovat Realizační program ČR pro nakládání	Termín:
----------------------	--	----------------

<p>s autovraky, vzniklých z vozidel kategorie M1 a N1 a tříkolových motorových vozidel s výjimkou motorových tříkolek, k dosažení cílů:</p> <p>a) pro vozidla vyrobená po 1. 1. 1980 nejpozději od 1. 1. 2006 opětovně použít a využít nejméně v míře 85 % průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok a opětovně použít a materiálově využít v míře nejméně 80 % průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok,</p> <p>b) pro vozidla vyrobená před 1. 1. 1980 je míra opětovného použití a využití stanovena na 75 % a míra opětovného použití a materiálového využití na 70 % průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok,</p> <p>c) nejpozději od 1. 1. 2015 opětovně použít a využít nejméně v míře 95 % průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok a opětovně použít a materiálově využít v míře nejméně 85 % průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok.</p>	<p>dle textu</p>
--	------------------

Hodnocení stavu plnění:

RP pro autovraky byl zpracován v požadovaných termínech a podle zadané struktury. Závěry a výsledky Realizačního programu byly zpracovány do zákona o odpadech. Zákon v oddíle 7 definuje požadavky na výrobce a provozovatele zařízení na sběr a zpracování autovraků. Mimo jiné stanovuje povinnost zavést systém sběru vybraných autovraků a jejich částí s přiměřenou hustotou sběrných míst. Dále stanovuje povinnost, aby při nakládání a zpracování vybraných autovraků bylo dosaženo zákonem stanovených procent opětovného použití, využití a materiálového využití průměrné hmotnosti všech vozidel převzatých za kalendářní rok. V roce 2006 byla vykázána produkce všech autovraků 10.832 tun, z toho produkce vybraných autovraků činila 2.549 tun. V roce 2007 narostla vykazovaná produkce všech autovraků na 13.178,92 tun, z toho produkce vybraných autovraků na 12.689 tun. V roce 2008 narostla vykazovaná produkce vybraných autovraků činila 17.461 tun. Na základě novely zákona o odpadech byla s účinností od 1. 11. 2008 vydána samostatná vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, která upřesňuje podmínky přebírání a zpracování autovraků a měla by od počátku roku 2009 výrazně zlepšit situaci v evidenci autovraků.

Výhrada:

Z důvodu změny legislativy v průběhu sledovaného období nelze plnění cílů opětovného použití a využití a opětovného použití a materiálového využití vyhodnotit. Z dostupných údajů vyplývá, že cíle se pohybují okolo stanovených hodnot.

Stav plnění úkolů:

Úkoly 3.7. a), b) plněny s výhradami, plnění 3.7. c) nehodnoceno.

3.3. Zásady pro vytváření jednotné a přiměřené sítě zařízení k nakládání s odpady

Cíl: Vytvořit integrované systémy nakládání s odpady na regionální úrovni a jejich propojení do celostátní sítě zařízení pro nakládání s odpady v rámci vybavenosti území

Č. cíle: 17, 18

Typ cíle: hlavní

4. a)	Vytvořit podmínky pro dobudování celostátní sítě zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Byl připraven Operační program Životní prostředí pro podporu projektů z evropských strukturálních fondů na léta 2007 – 2013. V rámci programu je navrhována prioritní osa „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží“, která je orientovaná na podporu projektů odpadového hospodářství, včetně projektů na vytvoření kapacit pro využívání nebezpečných odpadů. Je možno podporovat zejména budování zařízení pro sběr, třídění a materiálové využívání odpadů.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. b)	Navrhovat nová zařízení v souladu s nejlepšími dostupnými technikami jako nedílnou součást integrovaného systému nakládání s odpady v území.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí předpisy stanovují způsob a rozsah zabezpečení systému výměny informací o BAT. V usnesení vlády ČR č.1621 ze 14.prosince 2005 je zakotveno opatření k vytvoření podmínek pro stavbu recyklačních zařízení obdobných jako v zemích EU. Pokud byl schvalován provoz zařízení, které podléhá integrovanému povolení, souhlasy k provozu jsou vydávány s ohledem na BAT. V roce 2008 nebyly zjištěny postupy v rozporu se zněním úkolu, souhlasy k provozu byly vydávány s ohledem na uplatnění BAT. V rámci RPV MŽP je řešen např. projekt SP/2f1/87/08 Návrh integrovaného systému nakládání s bioodpady v Moravskoslezském kraji.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. c)	Využívat stávající zařízení, která vyhovují požadované technické úrovni podle bodu 4b).	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V rámci projektu VaV/720/5/03 Výzkum možností zvýšené recyklace papíru, plastů, skla a neželezných kovů s ohledem na legislativu EU byl vypracován přehled provozovatelů zařízení na zpracování odpadů získaných separovaným sběrem a odpadů odebíraných ve sběrných dvorech. Databáze je provozována v CeHO, je každý rok aktualizována, doplňována a slouží k přehledu a popisu principu technologií zpracování odpadů, včetně existence dokumentu BREF k dané technologii. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti databázové podoby technologií úprav odpadů a lokalizace a hodnocení zařízení pro nakládání s odpady.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. d)	Podpořit výstavbu zařízení, u kterého bude ekonomicky a technicky prokázána účelnost jeho provozování na celostátní úrovni, vzhledem k přiměřenosti stávající sítě zařízení po předběžném projednání s kraji.	Termín: neuveden
-------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Možnosti podpory výstavby zařízení pro nakládání s odpady na celostátní úrovni byly vytvářeny zejména v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), umožňujícího podporu projektů z evropských strukturálních fondů v období 2007 – 2013. V OPŽP je zařazena i oblast podpory 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady na níž bylo alokováno přes 520 mil. EUR. Podporu v rámci 11. výzvy OPŽP, která byla na podzim 2009 vyhlášena pro oblast podpory 4.1 bylo možné poskytnout na různé typy projektů (integrováné systémy; systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady; zařízení na úpravu nebo využívání odpadů, zejména na třídění, úpravu a recyklaci odpadů; rekultivace starých skládek a odstranění nepovolených skládek). Na tuto výzvu, jedinou vyhlášenou v roce 2009, bylo alokováno 1,5 mld. Kč. Tato částka byla vyčerpána. Technická a ekonomická účelnost projektů je posuzována v rámci administrace žádostí na SFŽP ČR. K záměrům se vyjadřuje příslušný krajský úřad z pohledu souladu s Plánem odpadového hospodářství.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. e)	Upřednostňovat při výběru projektů OH projekty infrastruktury pro odvozový systém sběru tříděného komunálního odpadu před ostatními projekty nakládání s odpady.	Termín: průběžně
-------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V rámci OPŽP z oblasti podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady – byly podporovány projekty na výstavbu sběrných dvorů a systémů odděleného sběru a svozu odpadů, které v počtu podávaných žádostí jednoznačně převažovaly. Do konce roku 2009 bylo z OPŽP schváleno k podpoře kolem 150 projektů na výstavbu sběrných dvorů (o celkové kapacitě necelých 150 tis. t odpadů za rok) a asi 120 projektů na separaci a svoz komunálních odpadů (o celkové kapacitě cca 260 tis. t odpadů za rok) Součástí hodnotících kritérií projektů je příspěvek k plnění cílů POH a prokázání efektivnosti po technické i ekonomické stránce.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

4. f)	Požadovat ekonomickou rentabilitu navrhovaného zařízení vzhledem ke kapacitě a provozu zařízení za daných podmínek financování investice a provozu.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

K zajištění co nejefektivnějšího využití finančních prostředků byly u projektů žádajících o podporu předkládány studie proveditelnosti. Studie obsahovaly popis předkládaného projektu a na základě porovnání různých variant poskytovaly vysvětlení, jak projekt zajišťuje nejlepší využití veřejných finančních prostředků. V kritériích pro výběr projektů k podpoře byly mj. sledovány ekonomické parametry navrhovaného projektu.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

4. g)	Zpracovat postupně požadavky na vytváření sítě zařízení do souboru výstupů územního plánování jako podklad pro rozhodování o vývoji zejména průmyslových zón.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Základní rámec pro plnění úkolu vytváří mj. zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Specifické požadavky na rozhodování při vývoji průmyslových zón řešil mj. projekt SP/4h4/168/07 Zhodnocení struktury stávající databáze starých ekologických zátěží, definování kritérií pro hodnocení jejich vlivu na ŽP a pro stanovení priorit jejich odstraňování s důrazem na brownfields. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti lokalizace a hodnocení zařízení pro nakládání s odpady včetně databáze skládkových zařízení s vyznačením stavu předpokládaného provozu po 16.7.2009 (v návaznosti na legislativu EU).

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

4. h)	Neohrožovat provozem zařízení a dopravou odpadů lidské zdraví a jednotlivé složky životního prostředí.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Pravidelná kontrola dodržování předpisů v oblasti životního prostředí je povinností České inspekce životního prostředí („ČIŽP“), nedostatky jsou zpravidla řešeny ve správních řízeních. V roce 2009 provedla ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství a chemických látek celkem 3501 kontrol, z toho 1019 plánovaných. Byla kontrolována jak zařízení k odstraňování odpadů celkem 342 kontrol, z toho 103 na základě podnětů, Nejčastěji byly kontrolovány skládky a spalovny – celkem 186 kontrol, zahájeno 44 správních řízení a 37 pokut již nabylo právní moci). Dále byly kontrolovány zařízení k využívání odpadů (301 kontrol, z toho 122 na základě podnětů). V 85 případech bylo zahájeno řízení a 59 rozhodnutí o udělení sankcí již nabylo právní moci. Byla provedena kontrola 97 autovrakovišť (z toho 32 na základě podnětu, ve 29 případech zahájeno správní řízení o uložení pokuty a 36 rozhodnutí nabylo v roce 2009 právní moci). 245 kontrol se týkalo zařízení ke sběru a výkupu odpadů (správní řízení zahájena v 70 případech). Mezi kontrolované subjekty dále byly zařazeny společnosti provádějící zpětný odběr výrobků (115 kontrol) velké průmyslové podniky a jiní původci odpadů (1057 kontrol, ve 328 případech zahájeno správní řízení o uložení sankcí) i výrobci, poslední prodejci a zpracovatelé elektrozařízení (66 kontrol, zahájeno 8 správních řízení).

Na základě usnesení vlády č. 1076 ze dne 27. srpna 2008, které ukládá Ministerstvu zpracovat on-line informační systém o pohybu nebezpečných látek a odpadů v ČR zadalo Ministerstvo v roce 2009 vypracování zadávací dokumentace k tomuto systému.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. i)	Nepodporovat výstavbu nových spaloven komunálního odpadu ze státních prostředků.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V roce 2009 nebyla podpořena ze státních prostředků výstavba žádné nové spalovny komunálních odpadů.

Pozn. Cíl byl zrušen nařízením vlády č. 473/2009 Sb., účinným od 31. 12. 2009.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

Cíl byl k 31. 12. 2009 vypuštěn z důvodu jeho rozporu s cílem snižování ukládání BRKO na skládkách.

4. j)	Nepodporovat výstavbu nových skládek odpadů ze státních prostředků.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V roce 2009 nebyla podpořena ze státních prostředků výstavba žádné nové skládky odpadů.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. k)	Stanovit podmínky pro materiálové využívání odpadů v jiných vhodných zařízeních, která nejsou vedena jako zařízení na využívání odpadů ve smyslu zákona.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V usnesení vlády ČR č.18 z 5.1.2005 je uvedeno několik opatření souvisejících s podmínkami materiálového využívání odpadů, například „zpracovat návrh konkrétních nástrojů (nástrojových mixů) na podporu materiálového využití odpadů a rozvoje trhu s recyklovanými výrobky“. Návrh nástrojových mixů na podporu materiálového využití odpadů zpracovaný v roce 2006 je využíván mimo jiné při formulaci změn ekonomických nástrojů pro nový zákon o odpadech. V rámci přípravy studií k podpoře státní správy byl zpracován návrh vyhodnocení současných ekonomických nástrojů pro OH. Souhrnné podmínky ve znění úkolu nebyly dosud stanoveny.

Výhrada:

Souhrnné podmínky ve znění úkolu nebyly v roce 2009 stanoveny.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

4. l)	Zajistit tříděný sběr využitelných složek komunálního odpadu prostřednictvím dostatečně četné a dostupné sítě sběrných míst, za předpokladu využití existujících systémů sběru a shromažďování odpadů, a pokud je to možné, i systému sběru vybraných výrobků, které jsou zajišťovány povinnými osobami, tj. výrobci, dovozci, distributory.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V rámci OPŽP byly v oblasti podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady - podporovány projekty na výstavbu sběrných dvorů a systémy odděleného sběru a svozu odpadů (viz 4.e). Dochází tak k postupnému rozšiřování a zahušťování sběrné sítě v ČR. Mezi podpořenými projekty na separaci odpadů jsou i projekty systémů sběru některých vybraných výrobků (např. elektroodpadů). Sběrná síť využitelných složek komunálních odpadů byla také rozšiřována v rámci spolupráce krajů a AOS EKO-KOM a.s., zaměřené na realizaci společných projektů intenzifikace odděleného sběru a využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky. Do systému EKO-KOM bylo zapojeno 5 861 obcí, v nichž žilo 10 390 647 obyvatel (98,8 % populace ČR). Průměrná výtěžnost tříděného sběru na obyvatele dosáhla 35,8 kg vytríděných odpadů na obyvatele ročně (bez započtení kovových obalů). Pokračovala spolupráce mezi kolektivními systémy v oblasti elektroodpadu, byly splněny cíle ve sběru odpadů z elektrozařízení (viz úkol 6.i.). V rámci RPV MŽP pokračovalo řešení projektu SP/2f1/77/07 Strategie prevence vzniku a třídění využitelných složek komunálního odpadu na obecní úrovni a formování trhu s vytríděnými surovinami v ČR a bylo ukončeno řešení projektu SP/2f1/166/08 Struktura komunálního odpadu v závislosti na době a místě vzniku z pohledu další využitelnosti obsažených komponent.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. m)	Zajistit potřebné kapacity pro úpravu odpadů vhodných pro zpracování na palivo, není-li vhodnější jejich materiálové využití.	Termín: neuveden
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Součástí Národního programu hospodárného nakládání s energií a využívání obnovitelných a druhotných zdrojů na roky 2006 – 2009 je i vytváření podmínek k využití energetického potenciálu tuhých komunálních odpadů. V zákonu č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, byla mezi obnovitelné zdroje energie zahrnuta i biomasa s biologicky rozložitelnými odpady, včetně vytríděného průmyslového a komunálního odpadu. V rámci RPV MŽP pokračovalo řešení projektu SP/3g1/24/07 Metodika a analýza potenciálu biomasy pro ČR, projektu SP/3g5/22/07 Využití obnovitelných zdrojů energie pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla a projektu SP/3g3/85/07 Výzkum a vývoj zpracování obnovitelných zdrojů na biopaliva a chemické polotovary. Bylo provozováno několik zařízení na výrobu náhradního paliva z převážně komunálních odpadů, v menší míře pokračovalo i zpracování dřeva vytríděného ze stavebního odpadu na palivo. Výzkumnému ústavu maltovin Praha bylo v roce 2009 zadáno zpracování studie Identifikace možností spalování odpadů, zejména z MBÚ, v cementárnách ČR. Na základě těchto studií i hodnocení vývoje nakládání s komunálními odpady byla od 4. ledna 2010 vyhlášena výzva z OPŽP na zařízení pro mechancko – biologickou úpravu i na energetické využití komunálních odpadů

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. n)	Zajistit využití vhodných a dostupných technologií k využívání paliv vyrobených z odpadů.	Termín: neuveden
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Palivo z odpadů se v roce 2009 energeticky využívalo v 5 cementárnách; alternativní paliva a odpady energeticky nahradily asi jednu třetinu klasických paliv. Bylo provozováno deset evidovaných zařízení na výrobu náhradního paliva z převážně komunálních odpadů. Energetice využití odpadů jako paliva vykázalo v evidenci celkem 222 zařízení (provozoven) mimo spalovny komunálních a nebezpečných odpadů, energeticky bylo využito celkem 700,6 tis. tun odpadů. V rámci projektů výzkumu a vývoje garantovaných ústředními orgány státní správy v programu MPO pokračovalo řešení úkolu 2A-2TP1/024 Výzkum výroby vodíku a syntézních plynů zplyňováním odpadní biomasy z výroby biopaliv, v programu Grantové agentury ČR bylo zahájeno řešení úkolu GA106/08/1580 Výzkum zplyňování směsných odpadů s vysokým obsahem (znečištěných) plastů. Výzkumnému ústavu maltovin Praha bylo v roce 2009 zadáno zpracování studie Identifikace možností spalování odpadů, zejména z MBÚ, v cementárnách ČR

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. o)	Připravit návrh podpory pilotních projektů na ověření dosud v ČR neprovozovaných technologií a zařízení k nakládání s odpady.	Termín: neuveden
-------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Návrhy pilotních projektů na nové technologie byly součástí zpracovaných realizačních programů. Rovněž projekty garantované ústředními orgány státní správy a uvedené v hodnocení jednotlivých úkolů obsahují návrhy pilotních projektů pro danou oblast. V rámci těchto projektů pokračovalo například v programu MŠMT řešení projektů OE232 Biodegradace polymerních substrátů a OE237 Plazmový reaktor na zpracování materiálů ekologicky zatěžujících životní prostředí a projekt 2B08048 Odpady jako suroviny a zdroje energie.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.4. Zásady pro rozhodování ve věcech dovozu a vývozu odpadů

Cíl: Zamezení ohrožení zdraví lidí a životního prostředí v důsledku přeshraničního pohybu odpadů a zajištění souladu rozhodování s mezinárodními závazky ČR

Č. cíle: 19

Typ cíle: hlavní cíl

5. a)	Usilovat o postupné odstranění překážek volného pohybu odpadů, které nevykazují nebezpečné vlastnosti a jsou určeny k využití jako druhotná surovina.	Termín: průběžně
-------	---	------------------

Hodnocení stavu plnění:

Od 12.července 2007 se přeshraniční přeprava odpadů řídí Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1013/2006 o přepravě odpadů. Toto Nařízení sladilo seznamy odpadů s Basilejskou úmluvou a rozhodnutím Rady OECD C(2001)107. Odpady uvedené v Příloze III (Zelený seznamu odpadů) lze v zemích EU (a zemích OECD, které přijaly příslušné rozhodnutí Rady OECD) přepravovat jako volně obchodovatelné komodity, s výjimkou přepravy odpadů k využití do některých nových členských zemí, které mají sjednáno přechodné období (Polsko, Slovensko, Lotyšsko, Bulharsko, Rumunsko). Počty správních rozhodnutí v přeshraniční přepravě odpadů z ČR a v přeshraniční přepravě do ČR jsou uvedeny v tabulce 9.

Tabulka 9 Přeshraniční přeprava odpadů („PPO“) k využití v letech 2002 – 2009

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
PPO do ČR	19	19	10	9	24	27	34	34
PPO z ČR	16	23	36	83	170	106	196	174
Celkem	35	42	46	92	194	133	230	208

Zdroj: MŽP

Do výčtu správních aktů v roce 2006 nebyla započítána usnesení o zastavení řízení, která byla zahájena v souvislosti s vyhláškou 95/2006 Sb. a zastavena v souvislosti s ukončením platnosti této vyhlášky (řádově desítky usnesení). Započítání správních aktů, spojených s vyhláškou platnou pouhý měsíc, by zkreslilo porovnávání roku 2006 s lety předcházejícím a následujícími. Jsou vyčíslena pouze základní rozhodnutí o souhlasu, rozhodnutí o (neodstranitelné) námitce, usnesení o zastavení řízení. Nejsou započítána rozhodnutí o změně rozhodnutí a druhoinstanční rozhodnutí.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

5. b)	Usilovat o minimalizaci přeshraničního pohybu odpadů, které jsou určeny k odstranění.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Zákon č.185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění, v § 54 zakazuje přeshraniční přepravu odpadů do ČR za účelem odstranění. Výjimkou jsou odpady vzniklé v sousedních státech v důsledku živelních pohrom nebo stavu nouze. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů požaduje, aby se na přeshraniční přepravu směsného komunálního odpadu pohlíželo jako na přepravu odpadů určených k odstranění (článek 3). Přeshraniční přeprava odpadů z ČR k odstranění do EU a členských zemí Evropského sdružení volného obchodu („ESVO“), které jsou smluvními stranami Basilejské úmluvy, podléhá i nadále souhlasu MŽP. Mimo tyto země je přeshraniční přeprava z ČR k odstranění zakázána. Odpady k odstranění nejsou přepravovány ani do ČR (zákaz) ani z ČR (od roku 2003). V roce 2009 nebyl legálně přeshraničně přepraven žádný odpad k odstranění ani do ČR (zákaz), ani z ČR do jiného státu.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

5. c)	Posuzovat všechny fáze nakládání s odpadem až do jeho předání do zařízení k využití nebo odstranění.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Povinnost posuzování vyplývá z příslušných ustanovení Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1013/2006 o přepravě odpadů a ze zákona č.185/2001 Sb., o odpadech a prováděcích vyhlášek v platném znění. Při posuzování podaných oznámení byly vždy hodnoceny všechny fáze nakládání s odpadem. ČIŽP je oprávněna provádět kontrolu vzniku odpadů u původce, oznamovatele, u příjemce odpadu a na hraničních přechodech. Kompetenci ke kontrole odpadů při jejich vnitrostátní a přeshraniční přepravě mají i celní úřady. Novela zákona o odpadech do orgánů veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství zahrnuje i policii České republiky, která v pásmu do 25 km od hranic může kontrolovat a monitorovat přepravu odpadů do ČR a zaznamenávat a dokumentovat podezřelé jevy a předávat své podněty celním úřadům a inspekci. I v roce 2009 byly v každém správním řízení posuzovány všechny fáze nakládání s odpadem až do jeho konečného využití.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

5. d)	Povolovat dovoz odpadů za účelem využití pouze do zařízení, která jsou provozována v souladu s platnými právními předpisy a která mají dostatečnou kapacitu.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Podle zákona č.185/2001 Sb., o odpadech, každé zařízení na využívání, odstraňování, sběr nebo výkup odpadů je možné provozovat pouze na základě souhlasu příslušného krajského úřadu. Přeshraniční přeprava odpadů do ČR neuvedených na zeleném seznamu je možný jen se souhlasem MŽP. Přeshraniční přeprava odpadů do ČR k využití byla povolována pouze do zařízení, která mají podle zákona č.185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů nebo zákona č.76/2002 Sb., o integrované prevenci a snižování znečištění, ve znění pozdějších předpisů, souhlas od příslušného krajského úřadu k provozu zařízení ke zpracování dovážených odpadů nebo integrované povolení. Postup při přeshraniční přepravě odpadů do ČR za účelem energetického využití podrobněji upravuje metodický pokyn pro postup při přeshraniční přepravě odpadů a/nebo předupravených odpadů do ČR za účelem jejich energetického využití (Věstník MŽP, 2005, č.8), určený pro orgány státní správy, a rovněž sdělení legislativního odboru MŽP týkající se energetického využití odpadů a spalování odpadů (Věstník MŽP, 2006, č.1). Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1013/2006 o přepravě odpadů požaduje v článku 3, aby na přeshraniční přepravu směsného komunálního odpadu se pohlíželo jako na přepravu odpadů určených k odstranění.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

5. e)	Povolovat vývoz odpadů za účelem jejich odstranění pouze v případě, že v ČR není dostatečná kapacita k odstranění určeného druhu odpadu, způsobem účinným a příznivým z hlediska vlivu na ŽP.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Přeshraniční přeprava odpadů z ČR k odstranění do EU a členských zemí ESVO, které jsou smluvními stranami Basilejské úmluvy, podléhá souhlasu MŽP. Mimo tyto země je přeshraniční přeprava odpadů z ČR k odstranění zakázána zákonem č.185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. V souladu s principem soběstačnosti nebyly odpady určené k odstranění přeshraničně přepraveny z ČR od roku 2003. V roce 2009 nebyly legálně přeshraničně přepraveny z ČR žádné odpady určené k odstranění.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

5. f)	Spolupracovat zejména se sousedními státy na základě dvoustranných dohod v oblasti kontroly a metodiky dovozu a vývozu odpadů.	Termín: průběžně
-------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

MŽP úzce spolupracovalo se sousedními státy. Vzájemné konzultace expertů k otázkám týkajícím se přeshraniční přepravy odpadů probíhají průběžně podle aktuální potřeby. V oblasti praktické spolupráce MŽP se sousedními státy při kontrole a prevenci nelegální přepravy se v roce 2009 pracovníci MŽP zúčastnili tří kontrolních akcí pořádaných společně českými a německými, rakouskými a slovenskými orgány. Všechny kontrolní akce se konaly zároveň na dvou hraničních přechodech. Těchto společných kontrolních akcí se z české strany účastnila Celní správa (skupiny mobilního dohledu), Policie ČR, ČIŽP a MŽP, ze strany sousedních států zástupci příslušných úřadů pro přeshraniční přepravu odpadů a kontrolní orgány příslušného státu.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.5. Podíl recyklovaných odpadů

Cíl: Zvýšení využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % do roku 2012 a materiálového využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000

Č. cíle: 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26

Typ cíle: hlavní cíl (a – g), dílčí cíl (h – m)

Postupně se rozvíjely systémy třídění odpadů a v rámci využívání odpadů materiálové nebo energetické využití odpadů. Cíle vyplývající z požadavků POH ČR na podíly využívaných a recyklovaných odpadů byly zpracovány do všech krajských plánů odpadového hospodářství a jsou tak závaznými podklady pro činnosti původců odpadů.

Cíl Plánu odpadového hospodářství ČR zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % do roku 2012 ve srovnání s rokem 2000 je plněn. V roce 2005 bylo využito 68,7 % odpadů z celkové produkce odpadů z toho materiálově 66,2 %. V roce 2006 bylo využito 84,7 % odpadů z celkové produkce odpadů z toho materiálově 82,3 %. V roce 2007 bylo využito 80,8 % odpadů z celkové produkce odpadů z toho materiálově 78,7 %. Využívání odpadů v ČR v letech 2002 – 2006 mělo výrazně vzestupný trend a došlo ke zvýšení využívání odpadů o více než 40 %. V roce 2007 nastal nevýrazný pokles, který lze považovat za ustálení vysoké míry využití odpadů. V roce 2008 došlo k dalšímu zvýšení využívání odpadů na 85,5 % z celkové produkce všech odpadů, materiálové využití činilo 83%. V roce 2009 dosáhlo využití všech odpadů 74,7 % a materiálové využití 72,5 %. Desetiprocentní snížení využití všech odpadů je způsobeno dopočetím neohlášené produkce odpadů převzatých zařízeními. Jak dokládá graf č. 5, pokud se vztáhne využití odpadů k celkovému nakládání s odpady, tak v roce 2009 nedošlo ke snížení podílu odpadů, které byly využity. Přehledy využívání odpadů jsou v tabulkách 10 a 11. Vývoj podílu využívání odpadů na celkové produkci odpadů v ČR a vývoj podílu využívání odpadů na celkovém nakládání s odpady v ČR v letech 2002 – 2008 je znázorněn v grafech 5 a 6.

Z hlediska míry recyklace je stále nejúspěšnější komoditou papír, kde míra materiálového využití dosahuje 94 %, dále sklo s mírou recyklace 73 %, kovy 50 % a plasty 59 %.

Energetické využívání odpadů se podílí na celkovém využívání zcela nevýznamně. Svého maxima dosáhlo v roce 2005 a to 2,5 %. V následujících letech kolísalo mezi 2,1 a 2,3 %, v roce 2009 mírně vzrostlo na 2,2 %.

Tabulka 10 Podíl využívání odpadů k celkové produkci odpadů v ČR v letech 2003 – 2009

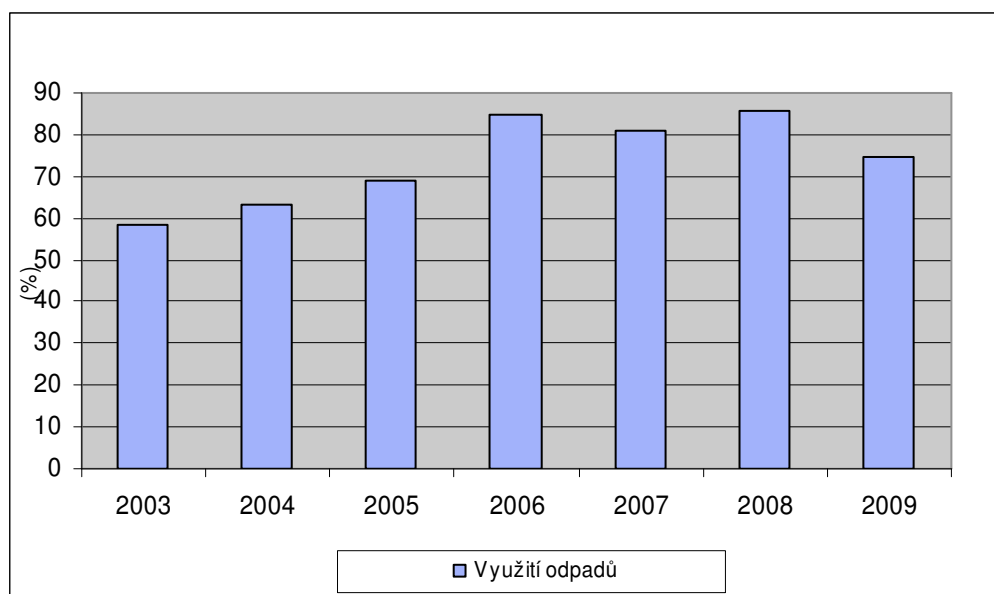
	Jednotka	Celkem						
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	36 087	38 705	29 802	28 066	31 295	30 698	32 267
Podíl využitých odpadů (R1-R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	58,3	63,3	68,7	84,7	80,8	85,5	74,7
Podíl materiálově využitých odpadů (R2 - R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	56,8	61,0	66,2	82,3	78,7	83,1	72,5
Podíl energeticky využitých odpadů (R1)	% z celkové produkce skupiny odpadů	1,5	2,2	2,5	2,3	2,1	2,3	2,2
Nebezpečné								
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	1 775	1 693	1 626	1 455	1 773	2 038	2 161
Podíl využitých odpadů (R1-R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	30,2	31,9	36,1	40,7	38,8	39,9	43,0
Podíl materiálově využitých odpadů (R2 - R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	28,1	28,9	32,3	36,3	35,2	36,0	40,3
Podíl energeticky využitých odpadů (R1)	% z celkové produkce skupiny odpadů	2,1	3,0	3,8	4,4	3,9	4,0	2,7
Ostatní								
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	34 313	37 057	28 176	26 611	29 522	28 659	30 106
Podíl využitých odpadů (R1-R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	59,7	64,7	70,6	87,0	83,3	96,9	77,0
Podíl materiálově využitých odpadů (R2 - R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	58,2	62,5	68,1	84,9	81,3	86,5	74,8
Podíl energeticky využitých odpadů (R1)	% z celkové produkce skupiny odpadů	1,5	2,2	2,4	2,2	2,0	2,2	2,1

Zdroj: 2002 - 2006 VÚV T. G. M. – CeHO, 2007-2008 CENIA

Pozn.: kódy nakládání viz příloha č. 20 vyhlášky č. 383 /2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

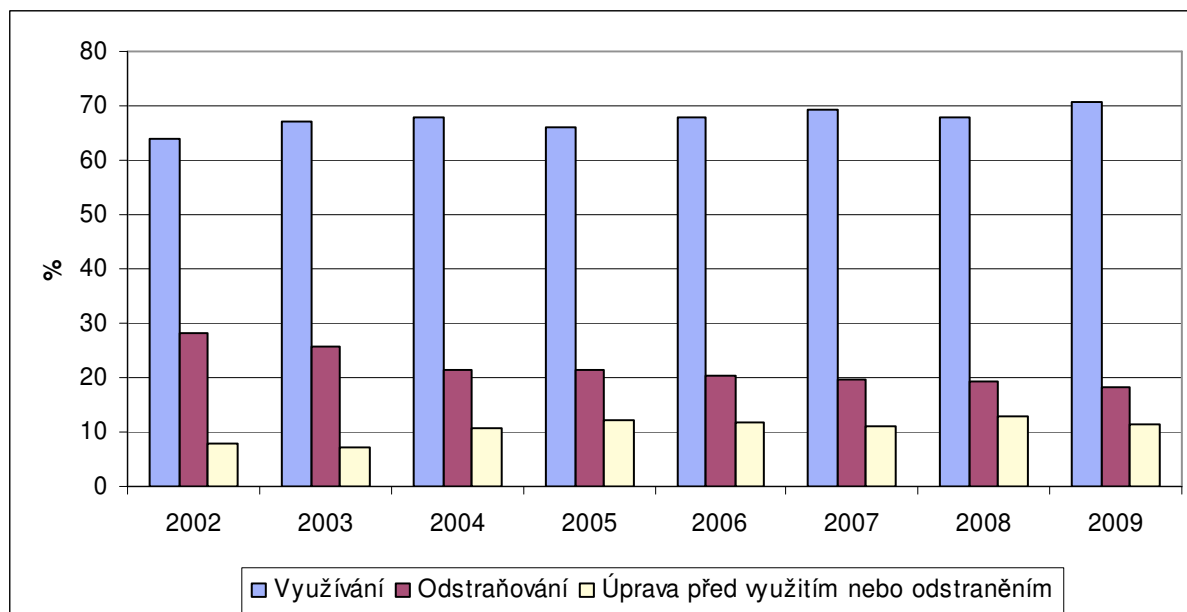
Využívání nebezpečných odpadů od roku 2002 do roku 2006 trvale stoupalo až na 40,7 % a v roce 2007 pokleslo na 38,8 % využitých nebezpečných odpadů z celkové produkce těchto odpadů, v tom materiálové využití činilo 35,2 %. Podíl využitých nebezpečných odpadů se zvýšil mezi léty 2002 až 2007 o 13,2 %. Poté opět pokračoval meziroční růst materiálového využití nebezpečných odpadů a v roce 2009 dosáhl podíl využití nebezpečných odpadů 43,0 % a materiálového využití 40,3 %.

Graf 5 Vývoj podílu využívání odpadů na celkové produkci odpadů v ČR v letech 2002 – 2009 (%)

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Graf 6 Vývoj podílu využívání odpadů na celkovém nakládání s odpady v ČR v letech 2002 – 2009

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Tabulka 11 Podíl využívání komunálních odpadů na celkové produkci komunálních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

	Jednotka	Komunální odpady							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce komunálních odpadů	1000 t/rok	4 615	4 603	4 652	4 439	3 979	3 846	3 812	5 324
Podíl na celkové produkci odpadů	%	12,15	12,7	12	14,9	14,2	12,3	12,4	16,5
Produkce na obyvatele	kg/obyv./rok	452	451	455	433	387	369	366	507
Celková produkce směsných komunálních odpadů	1000 t/rok	3 018	2 880	2 851	2 744	2 758	2 812	2 506	3 284
Podíl SKO na celkové produkci odpadů	%	7,9	8,0	7,3	9,2	9,8	9,0	8,2	10,2
Produkce SKO na obyvatele	kg/obyv./rok	296	282	279	268	268	274	240	313
Podíl využitých komunálních odpadů (R1-R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	13,9	15,7	20,5	24,9	29,6	30,7	33,7	28,7
Podíl materiálově využitých komunálních odpadů (R2-R12, N1, N2, N8, N10, N11, N12, N13, N15)	% z celkové produkce skupiny odpadů	11,9	10,9	11,8	15,5	20,0	21,0	24,1	22,7
Podíl energeticky využitých komunálních odpadů (R1)	% z celkové produkce skupiny odpadů	2,0	4,8	8,7	9,4	9,5	9,7	9,6	6,0

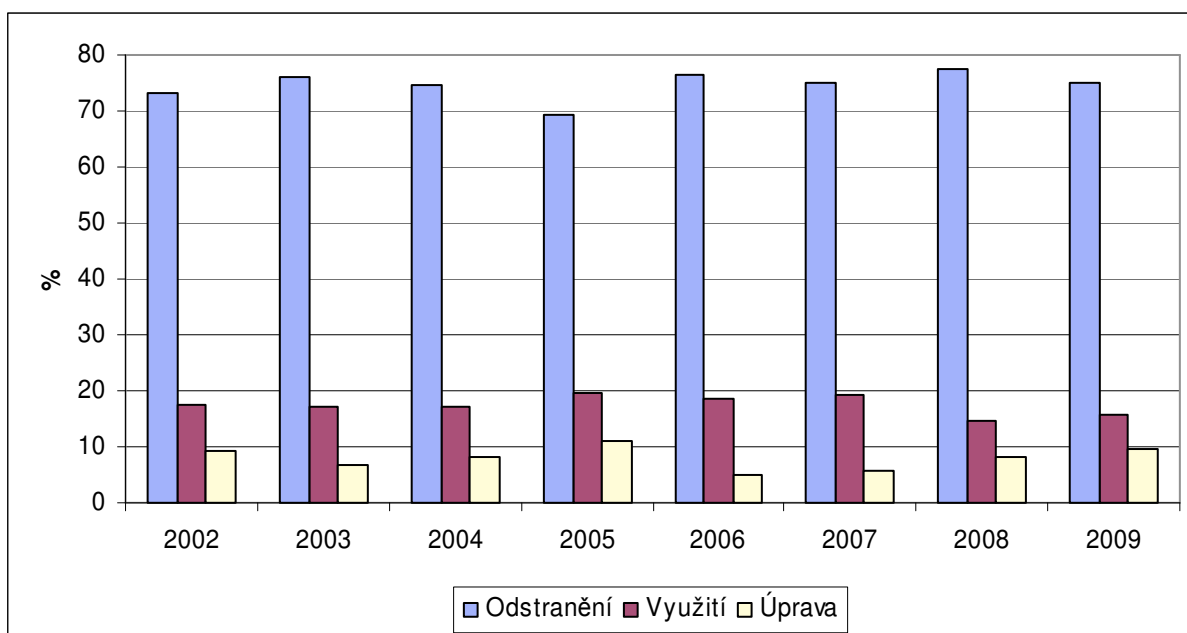
Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Data za rok 2007 jsou data uveřejněná ve Třetí hodnotící zprávě POH ČR, v době uveřejnění zprávy se jednalo o data předběžná.

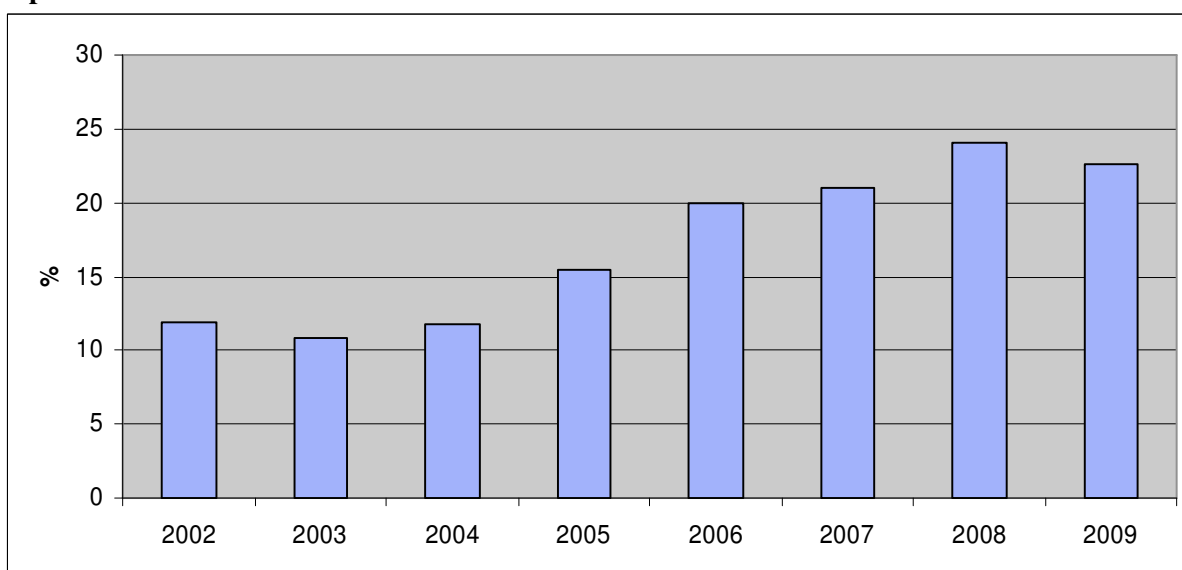
Podíl využitých komunálních odpadů od roku 2002 postupně roste. V roce 2002 byl podíl využitých KO 13,9 %, během let se pak zvýšil až na 33,7 % v roce 2008. Využívání se zvýšilo především díky zvýšení využití komunálních odpadů a započtením obalových odpadů vyřazených obcemi z komunálních odpadů. Nakládání s KO vyšší než celková roční evidovaná produkce v letech 2002 – 2008 znamená, že je nakládáno i s odpady, na jejichž původce se nevztahovala ohlašovací povinnost (nebo ji nesplnili), které jsou ve sledovaném roce dovezeny k využití, případně k využití předány ze skladových zásob. Započítáním odpadů jejichž původci neplnili ohlašovací povinnost a byly převzaty zařízeními do produkce odpadů způsobilo navýšení evidované produkce odpadů v roce 2009 o 1,5 mil tun a snížení evidovaného využití odpadů oproti předchozím letům. Graf č. 7 uvádí podíl využití komunálních odpadů na evidovaném nakládání na které je vidět, že v roce 2009 k významnému poklesu podílu využití komunálních odpadů v poměru k nakládání nedošlo. V absolutních hodnotách došlo k mírnému snížení jak u využitých, tak u odstraněných odpadů, což odráží dopad krize druhotných surovin, která proběhla v roce 2009 v celé Evropě. Materiálové využívání komunálních odpadů (viz graf 8) představovalo v roce 2009, tj. 1 rok před cílovým rokem plnění, 23 %, což představuje materiálové využití 115 kg KO na obyvatele a rok. Ve srovnání s referenčním rokem 2000, kdy bylo využito jako druhotná surovina 5,5 % KO došlo k výraznému zlepšení. Plnění ukazatele je podporováno i postupnou realizací cílů stanovených pro komunální odpady v krajských plánech odpadového hospodářství. Přes veškerá opatření a úspěšnou podporu tříděného sběru je splnění cíle Plánu odpadového hospodářství ČR zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 problematické.

Evidovaná produkce směsných komunálních odpadů zůstala v letech 2002 až 2008 mezi 2,2 až 2,9 mil. tun. V roce 2009 došlo vlivem výše uvedeného započtení neohlášených odpadů k nárůstu přibližně na 3,3 mil tun, meziročně tedy o 780 tis. tun (31 %). Jedná se o jeden z největších nárůstů které změna použité metodiky zpracování dat přinesla a je způsoben tím, že obce s méně než 200 obyvateli se vůbec nedosahují ohlašovacích limitů a před změnou metodiky nebyly jimi produkováné odpady vůbec započítávány.

Graf 7 Podíl využitých, odstraněných a upravených komunálních odpadů na celkovém nakládání s těmito způsoby v ČR v letech 2002 – 2009

Graf 8 Podíl materiálově využitých komunálních odpadů z celkové produkce komunálních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

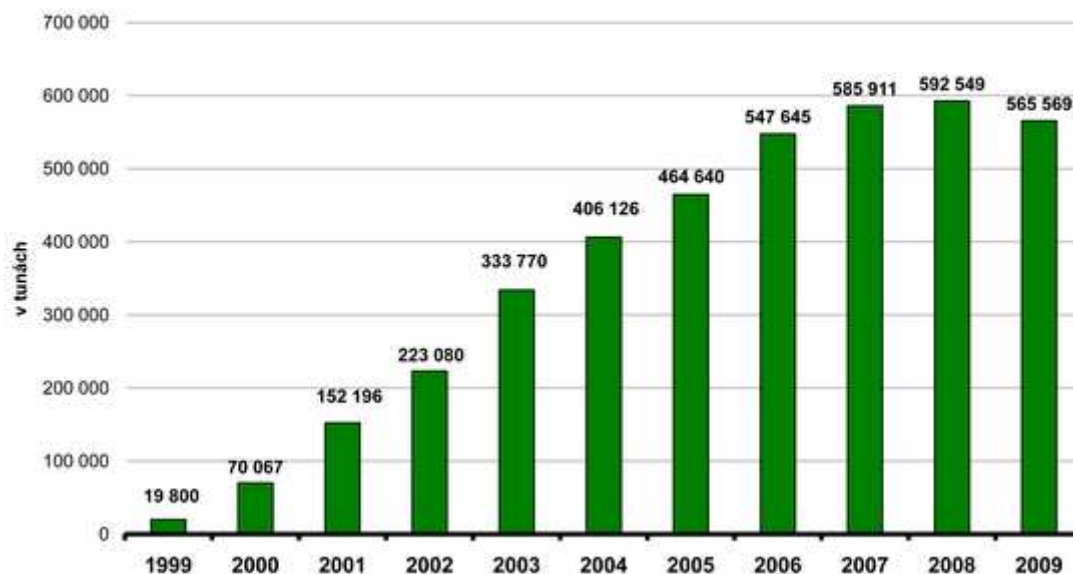

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Do systému třídění provozovaného společností EKO-KOM, a.s. bylo k 31.12.2009 zapojeno 10 390 647 obyvatel, což představuje 98,8 % populace České republiky, kteří žijí v 5 861 obcích, zapojených do systému třídění komunálního odpadu. Systém EKO-KOM tak patří z hlediska pokrytí populace k nejúspěšnějším v Evropě. V roce 2009 měla drtivá většina obyvatel České republiky možnost třídít komunální odpad a také více než dvě třetiny obyvatel systém tříděného sběru pravidelně využívalo. Většina obyvatel má k dispozici sběrné nádoby nebo jiné sběrové prostředky pro tříděný sběr.

V roce 2009 zajistila společnost EKO-KOM, a.s., využití a recyklaci 565 569 tun odpadů z obalů. Celkové množství využitých odpadů meziročně mírně pokleslo, což bylo způsobeno zejména dopady ekonomické krize (viz graf 7).

Graf 9 Celkové množství využitých odpadů z obalů v letech 1999 – 2009 (t)
Celkové množství využitého odpadu z obalů 1999 - 2009

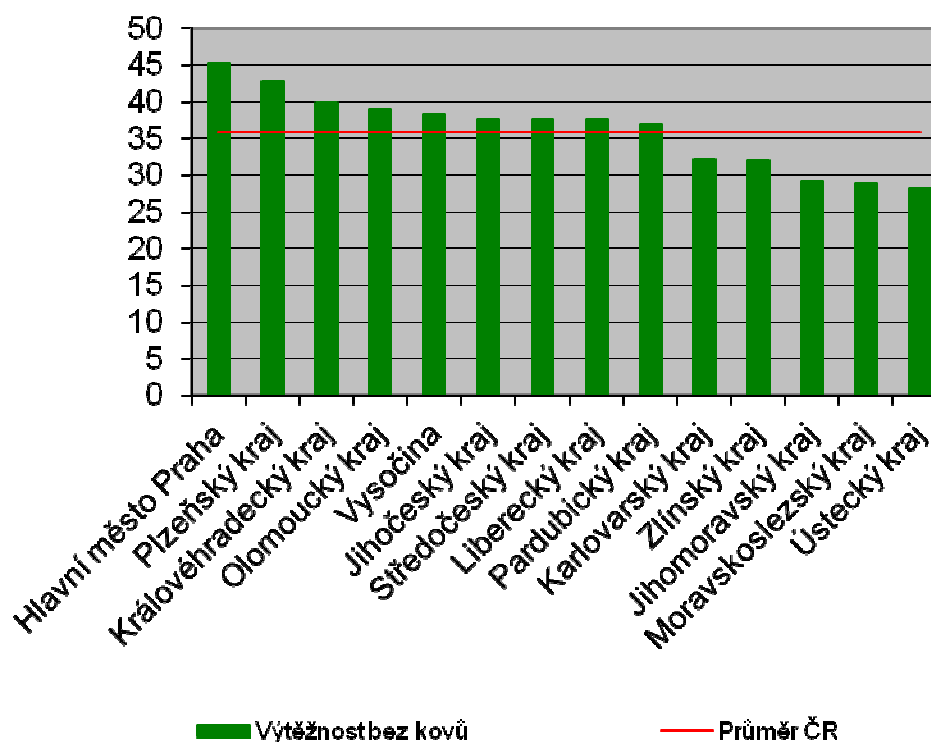

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Mezi tradičně separované komodity patří papír, plasty a směsné sklo. Od roku 2004 je podporován v obcích oddělený sběr „bílého“ transparentního skla. V roce 2009 byl dvousložkový sběr skla (bílé + barevné) zaveden v 43 % obcí. Množství odděleně sebraného bílého skla v roce 2009 stoupl oproti roku 2007 o 72 %. V roce 2009 dále pokračoval nárůst v třídění nápojových kartonů – oproti roku 2007 množství odděleně sebraného odpadu z nápojových kartonů vzrostlo o 57%, a celkem bylo v roce 2009 v rámci systémů tříděného sběru obcí odděleně sebráno 2 749 t nápojových kartonů.

Ze sociologických průzkumů vyplývá, že přibližně 70 % obyvatel ČR se soustavně věnuje třídění odpadů. Míra zapojení občanů do obecních systémů třídění odpadů se odráží ve výtěžnosti tříděného sběru na obyvatele. V roce 2009 byla nejvyšší výtěžnost tříděného sběru dosažena v Praze a v Plzeňském kraji (viz graf 8). Naopak nejmenší výtěžnost sběru byla zaznamenána v Ústeckém kraji. Graf 8 tedy znázorňuje, jak třídí občané jednotlivých krajů. Sloupce ukazují množství tříděného odpadu, které v průměru vytrídil jeden občan v daném kraji, červená linka pak znázorňuje průměrné množství vytríděného odpadu na jednoho obyvatele ČR za rok 2009 (v kg na obyvatele za rok). Z výše uvedeného můžeme usoudit, že třídění odpadů je stále více vnímáno jako samozřejmost, která patří k současnému životnímu stylu.

Graf 10 Výtěžnost tříděného sběru v roce 2009 v komoditách papír, plast, sklo a nápojový karton v kg/obyvatele

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Tabulka 12 Výtěžnost tříděného sběru, včetně podílu zapojení obcí a populace do systémů třídění odpadů v rámci systému EKO-KOM v ČR v letech 2006 – 2009

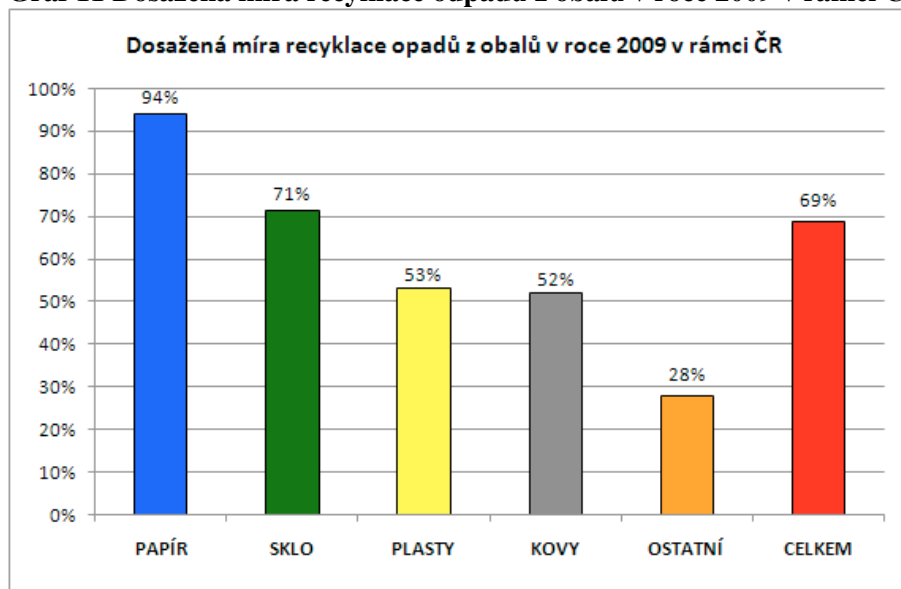
Rok	2006	2007	2008	2009
Počet zapojených obcí	5 481	5 668	5 791	5 861
Podíl populace	97 %	98 %	98 %	98 %
Výtěžnost tříděného odpadu v kg na obyvatele/ rok	27,9	31,8	35,9	35,8

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Dosažená míra recyklace a využití odpadů z obalů v roce 2009, v % k celkovému množství daných obalů uvedených na trh, byla následující: papír 94 %, sklo 71 %, plasty 53 %, kovy 52 %, ostatní obaly (nápojové kartony, dřevěné obaly, a obaly z jiných materiálů) 28 %. Celkem bylo materiálově využito 69 % odpadů z obalů.

Dosažená míra recyklace odpadů z obalů v roce 2009 je uvedena v grafu č. 9.

Graf 11 Dosažená míra recyklace odpadů z obalů v roce 2009 v rámci ČR

Zdroj: MŽP.

Tabulka 13 Separovaný sběr, včetně využití separovaných odpadů v ČR v letech 2003 – 2009 (kg/obyv./rok)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet zapojených obcí	4 358	4 932	5 337	5 481	5 668	5 791	5 861
Podíl populace	93%	96%	97%	97%	98%	98%	98%
Celkem využitý odpad (t)	330 770	406 126	464 640	547 645	585 911	592 549	565 569

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

6. a)	Stanovit nástroje pro podporu zvýšení materiálového využití odpadů s upřednostněním jejich opětovného použití, pokud je to ekologicky a ekonomicky vhodné.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Návrh nástrojových mixů na podporu materiálového využití odpadů a rozvoje trhu s recyklovanými výrobky zpracovaný ve spolupráci s MPO a MF v roce 2006 byl využit při formulaci návrhů nástrojů pro podporu materiálového využívání odpadů včetně změn ekonomických nástrojů, uplatněných v připravovaném novém zákonu o odpadech. V rámci přípravy studií k podpoře státní správy byl zpracován návrh vyhodnocení současných ekonomických nástrojů pro OH. Užívanými nástroji jsou zejména poplatky za odstranění odpadů, poplatky za uvádění obalů na trh, podpora pro zařízení na využití odpadů a další.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2007.

6. b)	Zpracovat strategii na podporu trhu s recyklovanými výrobky.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Návrh strategie na podporu trhu s recyklovanými výrobky byl zpracován v rámci řešení II. etapy Realizačního programu POH ČR. Tento návrh obsahuje i zásady pro preferenci použití výrobků z recyklovaných materiálů při zadávání veřejných zakázek. Návrh nebyl dosud dopracován do podoby závazného dokumentu. Pro realizaci tohoto cíle je nutná hlubší spolupráce s MPO, do jehož gesce výrobkové předpisy patří a vypracování společných usnesení.

Výhrada:

Návrh strategie nebyl v roce 2009 dopracován do podoby závazného dokumentu (například usnesení vlády).

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

6. c)	Podporovat oddělený sběr a materiálové využití u všech skupin odpadů, kde je to s ohledem na ekologické, technické, ekonomické a sociální podmínky možné.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V oblasti podpory 4.1 OPŽP – Zkvalitnění nakládání s odpady byly mj. podporovány projekty na výstavbu sběrných dvorů a systémy odděleného sběru a svozu odpadů. Ze 407 schválených projektů (k 1.4.2009) bylo 101 projektů sběrných dvorů, 69 projektů odděleného sběru, 179 projektů ostatních zařízení (mj. kompostáren nebo biofermentačních stanic), 33 projektů rekultivace skládek a 25 projektů kombinujících jednotlivé přístupy. V rámci RPV MŽP bylo zahájeno řešení projektu SP/2f1/121/08 Posouzení efektivnosti vyšších úrovní třídění odpadu, v programu MŠMT pokračovalo řešení projektu OE214 Využití druhotných surovin pro přípravu a užití syntetických strusek v metalurgii oceli, projektu OE238 Od průmyslových odpadů ke komerčním produktům, apod. V usnesení vlády ČR č.1621 ze 14.prosince 2005 je mj. uloženo ministerstvu do roku 2008 zpracovat návrh jednotného normativního posuzování vlastností recyklátů ze stavebních odpadů. Byl zveřejněn Metodický pokyn k nakládání s odpady ze stavební výroby a s odpady z rekonstrukcí a odstraňování staveb, kde je rovněž řešena problematika recyklátů ze stavební výroby, návrh ve smyslu usnesení vlády nebyl dosud připraven.

Výhrada:

Návrh jednotného normativního posuzování vlastností recyklátů ze stavebních odpadů nebyl zatím zpracován.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

6. d)	Podporovat rozvoj trhu s recyklovanými výrobky, upřednostnit výrobky z recyklovaných materiálů a ekologicky šetrné výrobky při zadávání zakázek na úrovni orgánů veřejné správy.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V NP EŠV bylo k 31.12.2009 zahrnuto 57 kategorií výrobků a 4 kategorie služeb. Bylo vydáno 207 platných licencí pro užívání ekoznačky, což představuje zhruba 420 označených produktů. 92 firem bylo držiteli práva užívat českou ekoznačku, z toho byly 4 provozovatelé ubytovacích služeb pro turisty a 1 provozovatel kancelářských a administrativních služeb. Dále bylo 14 firem držiteli 20 licencí k právu užívat ekoznačku EU „Květina“ pro výrobky a služby.

Dle pravidel Národního programu environmentálního značení je registrováno jedno ověřené vlastní environmentální prohlášení podle ČSN ISO 14021 a je zpracováno 10 prohlášení o produktu podle ČSN ISO 14025. Plnění úkolu bylo podporováno i Státním programem EVVO, krajskými koncepcemi EVVO a informačními kampaněmi autorizované obalové společnosti („AOS“).

Výhrada:

Návrh zásad pro preferenci použití výrobků z recyklovaných materiálů při zadávání veřejných zakázek nebyl dosud dopracován do formy metodického doporučení.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

6. e)	Požadovat při poskytování podpor uvolňovaných ze státních nebo komunálních rozpočtů v případech, kde je to vhodné, použití recyklovaných výrobků nebo výrobků vyrobených bezodpadovou nebo nízkoodpadovou technologií.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Mezi hlediska uplatňovaná při výběru akcí k podpoře z OPŽP/SFŽP na zkvalitnění nakládání s odpady jsou zařazena kritéria charakterizující přínos navrhovaného řešení mj. z hlediska úspory primárních surovin a energií (moderní technologie zpracovávající vytříděný odpad až do fáze výrobku, využívání obnovitelných zdrojů energie). Je snaha prosazovat bezodpadová kritéria i u poskytování podpor u jiných resortů. Výhrada k nepředložení metodického doporučení je uplatněna v úkolu 6.d.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

6. f)	Zajistit zdravotní nezávadnost recyklovaných výrobků.	Termín: neuveden
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Požadavek zdravotní nezávadnosti recyklovaných výrobků je zajištěn platnou právní úpravou vztahující se k výrobkům uváděným v ČR na trh. Hodnocení zdravotní nezávadnosti recyklovaných výrobků není dosud jednoznačně legislativně ani metodicky upraveno.

Výhrada:

Návrh metodiky pro hodnocení zdravotní nezávadnosti recyklovaných výrobků dosud nebyl předložen.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

6. g)	Zpracovat RP ČR pro obaly a odpady z obalů komplexně řešící nakládání s obaly a odpady z obalů zejména s prioritou prevence, opakovaného použití a recyklace.	Termín: neuveden
-------	--	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2004.

6. h)	Analyzovat způsoby nakládání se stavebními a demoličními odpady („SDO“) za účelem vytvoření podmínek pro splnění těchto cílů: využívat 50% hmotnosti vznikajících SDO do 31.12.2005 a 75% hmotnosti vznikajících SDO do 31.12.2012.	Termín: neuveden
-------	--	-------------------------

Tabulka 14 Podíl využívání stavebních a demoličních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

	Jednotka	Stavební a demoliční odpady							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce stavebních a demoličních odpadů	1000 t/rok	8 802,5	9 748,5	14 489,8	11 893,1	11 983,8	15 196,8	15 423,6	15 279,7
Podíl na celkové produkci odpadů	% z celkové produkce odpadů	23,2	26,9	37,4	39,9	42,7	48,6	59,5	47,4
Podíl využitých odpadů (R1,R3,R4,R5,R11, N1)	% z celkové produkce odpadů	55,9	76,9	77,9	85,1	108,9	91,7	100,9	93,8

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Cíl využívat 50 % hmotnosti vznikajících SDO do 31. 12. 2005 a 75 % hmotnosti vznikajících SDO do 31. 12. 2012 je plněn. Už v roce 2005 bylo využito 85,1 % SDO z celkové produkce a v roce 2006 se podíl využitých SDO z celkové produkce zvýšil až na 109 %, v roce 2007 pak představoval 91,7 % produkovaných SDO (viz tabulka 14). V roce 2008 došlo ke snížení množství SDO na 12 mil. tun a podíl využití byl cca 101 %. Vyšší využívání ve vztahu k produkci bylo způsobeno tím, že byl využíván i odpad skladovaný a odpad od původců, kteří nepodléhají povinnosti hlášení o produkci a nakládání s odpady

podle zákona o odpadech⁵⁾. V roce 2009 činila celková produkce stavebních a demoličních odpadů 15,3 mil. tun a podíl jejich materiálového využití dosáhl 93,8 %.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2006.

6. i)	Zvýšit úroveň sběru tříděných vyřazených elektrických a elektronických zařízení na 4 kg na osobu za rok z domácností do 31.12.2006.	Termín: dle textu
--------------	--	------------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Česká republika dojednala s EU odložení splnění požadované úrovně sběru o dva roky, tj. dosáhnout sběru elektrických a elektronických zařízení z domácnosti 4 kg na osobu za rok do 31.12.2008. Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb. stanovuje povinnost pro výrobce elektrozařízení zajistit jejich zpětný odběr z domácností a vytvořit systém pro jejich sběr a zpracování. Na základě tohoto zákona vznikly společnosti, které se zabývají organizací sběru a recyklace vyřazených EEZ. V roce 2009 bylo podle ročních zpráv kolektivních systému zpětně odebráno celkem 57 361,6 t, tj. 5,5 kg/obyvatele a rok (v roce 2008 to bylo 43 706,8 tun, tj. 4,2 kg na obyvatele). Stále se zvyšuje počet míst zpětného odběru i počet obcí, ze kterých jsou vyřazená elektrozařízení svážena mobilním sběrem. K zlepšení plánovaného cíle a výchově k zodpovědnosti občanů k nakládání s vyřazenými elektrozařízeními je od roku 2007 řešen projekt VaV SPII2F1/42/07 Občan jako základní prvek systému zpětného odběru EEZ. V rámci tohoto projektu byly zpracovány Návody na zlepšení systému ZO EEZ v obcích a byl zpracován Manuál „Nástroje práce s občanem v systému ZO EEZ a jejich využití“, který řeší efektivní využití zpětného odběru elektrických a elektronických zařízení.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2008.

6. j)	Dosáhnout u velkých domácích spotřebičů a automatických výdejních stojanů využití min. 80% prům. hmotnosti použitého spotřebiče a opětovně použít nebo recyklovat materiály, látky a součásti z nich v rozsahu min. 75% prům. hm. spotřebiče do 31.12.2006.	Termín: dle textu
--------------	--	------------------------------

⁵⁾ K ohlašování do celostátní evidence je povinen původce, který produkuje nebo nakládá s více než 100 kg NO nebo s více než 100 tunami OO za kalendářní rok

Hodnocení stavu plnění:

U tohoto indikátoru dojednala Česká republika prodloužení termínu splnění do 31.12.2008. V roce 2008 bylo v ČR zpětně odebráno celkem 66 177,5 tun velkých domácích spotřebičů a automatických výdejních stojanů. Z celkového množství zpětně odebraných a odděleně sebraných zařízení bylo 88,3 % využito a 71,6 % opětovně použito nebo recyklováno. V roce 2008 byl tento cíl splněn s výhradami. V roce 2009 bylo zpětně odebráno a odděleně sebráno celkem 28 224,9 t, z toho bylo 83,7 % využito a 77,8 % opětovně použito nebo recyklováno. K dosažení a zlepšení plánovaného cíle a výchově k zodpovědnosti občanů k nakládání s vyřazenými elektrozařízeními je od roku 2007 řešen projekt VaV SPII2F1/42/07 Občan jako základní prvek systému zpětného odběru EEZ. V rámci tohoto projektu byly zpracovány Návody na zlepšení systému ZO EEZ v obcích a byl zpracován Manuál „Nástroje práce s občanem v systému ZO EEZ a jejich využití“, který řeší efektivní využití zpětného odběru elektrických a elektronických zařízení.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2009.

6. k)	Dosáhnout u zařízení informační technologie a komunikačních a spotřebitelských zařízení využití minimálně 75 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče a opětovně použít nebo recyklovat materiály, látky a součásti z nich v rozsahu minimálně 65 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče do 31. 12. 2006.	Termín: dle textu
-------	--	------------------------------

Hodnocení stavu plnění:

I u tohoto indikátoru vyjednala Česká republika prodloužení termínu splnění do 31.12.2008. V roce 2008 bylo v ČR zpětně odebráno a odděleně sebráno celkem 9 784,2 t zařízení informační technologie a komunikačních a spotřebitelských zařízení. V roce 2009 bylo zpětně odebráno a odděleně sebráno celkem 24 474,6 t těchto zařízení, tj. meziroční nárůst o 50,1 %. Z celkového množství zpětně odebraných a odděleně sebraných zařízení v roce 2009 bylo 62,4 % využito a 57,6 % opětovně použito nebo recyklováno. Proti roku 2008 došlo k snížení využití i opětovného použití nebo recyklace. K dosažení a zlepšení plánovaného cíle a výchově k zodpovědnosti občanů k nakládání s vyřazenými elektrozařízeními je od roku 2007 řešen projekt VaV SPII2F1/42/07 Občan jako základní prvek systému zpětného odběru EEZ. V rámci tohoto projektu byly zpracovány Návody na zlepšení systému ZO EEZ v obcích a byl zpracován Manuál „Nástroje práce s občanem v systému ZO EEZ a jejich využití“, který řeší efektivní využití zpětného odběru elektrických a elektronických zařízení.

Výhrada:

Nebyl splněn cíl využití ani opětovného použití nebo recyklace.

Stav plnění úkolu:

Neplněn

6. l)	Dosáhnout u malých domácích spotřebičů, osvětlovacích zařízení, elektrických a elektronických nástrojů, hraček a přístrojů pro monitorování a regulaci využití minimálně 70 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče a opětovně použít nebo recyklovat materiály, látky a součásti z nich v rozsahu minimálně 50 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče do 31.12. 2006	Termín: dle textu
-------	---	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

U tohoto indikátoru vyjednala Česká republika prodloužení termínu splnění do 31.12.2008. V roce 2008 bylo v ČR zpětně odebráno a odděleně sebráno celkem 3 060 tun těchto zařízení. Z toho bylo využito 88,8 % a opětovně použito nebo recyklováno 71,8 %. V roce 2009 celkové sebrané množství činilo 5 316,1 t z celkového množství zpětně odebraných a odděleně sebraných zařízení a hraček bylo 90,0 % využito a 85,9 % opětovně použito nebo recyklováno. Byly splněny požadované cíle využití a opětovného použití nebo recyklace. K dalšímu zlepšení plánovaného cíle a výchově k zodpovědnosti občanů k nakládání s vyřazenými elektrozařízeními je od roku 2007 řešen projekt VaV SPII2F1/42/07 Občan jako základní prvek systému zpětného odběru EEZ. V rámci tohoto projektu byly zpracovány Návody na zlepšení systému ZO EEZ v obcích a byl zpracován Manuál „Nástroje práce s občanem v systému ZO EEZ a jejich využití“, který řeší efektivní využití zpětného odběru elektrických a elektronických zařízení.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2008.

6. m)	Dosáhnout opětovného použití nebo recyklace materiálů, látek a součástí z výbojek v rozsahu minimálně 80% hmotnosti použitého spotřebiče do 31.12.2006.	Termín: dle textu
-------	--	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

U tohoto indikátoru vyjednala Česká republika prodloužení termínu splnění do 31.12.2008. V roce 2008 nebyl zcela splněn cíl opětovného použití nebo recyklace. V roce 2009 bylo v ČR zpětně odebráno a odděleně sebráno celkem 724,3 tuny výbojek, z toho bylo 84,1 % využito a 84,1 % opětovně použito nebo recyklováno.

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2009

6. n)	Zajistit na základě analýzy zpracování RP ČR pro vyřazená elektrická a elektronická zařízení za účelem vytvoření podmínek pro splnění cílů uvedených v písm. i) až m).	Termín: neuveden
-------	---	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2004.

3.6. Podíl odpadů ukládaných na skládky

Cíl: Snížení hmotnostního podílu odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování

Č. cíle: 27, 28, 29, 30

Typ cíle: hlavní cíl (a, b), dílčí cíl (c, f, g)

Procentuální podíl skládkování nebezpečných odpadů má od roku 2004 klesající tendenci (viz graf 9 a tabulka 15). Z ostatních odpadů jsou skládkovány zejména odpady komunální a proto je vývojová tendence obou skupin obdobná.

V roce 2000 bylo uloženo na skládky celkem 25,6 % odpadů z celkové produkce, tj. 10 394 tis. tun. V roce 2009 bylo uloženo na skládky celkem 14,6 %, tj. 4 705 tis. tun. Pokles hm. množství odpadů uložených na skládky mezi léty 2000 – 2008 činí téměř 5,7 mil. tun, tj. cca 55 %. V roce 2006, kdy byla nejnižší celková produkce odpadů za sledované období 2004 - 2008 bylo uloženo procentuálně největší množství odpadů na skládky.

Snížení hmotnostního podílu odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování je plněno.

Vliv na snižování množství odpadů na skládkách má především zpřísnující se zákonná úprava skládkování a zvyšující se podíl využívaných odpadů. Neupravené odpady, s výjimkou inertních odpadů a odpadů, pro které je úprava technicky neproveditelná, nebo u nichž nelze ani úpravou dosáhnout snížení jejich objemu nebo snížení nebo odstranění jejich nebezpečných vlastností je v ČR zakázáno skládkovat. Skládkování je upraveno vyhláškou č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Tabulka 15 Podíl odstraněných odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

	Jednotka	Nebezpečné								
		2000*	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	3 083	2 425	1 775	1 693	1 626	1 455	1 773	2 038	2 161
Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1,D5,D12)	% z celkové produkce skupiny odpadů	21,1	2,9	10,6	14,2	5,9	5,5	3,9	3,0	1,9
Podíl odpadů odstraněných spalováním (D10)	% z celkové produkce skupiny odpadů	2,10	1,60	4,60	3,55	2,80	3,80	3,50	3,30	2,89
	Jednotka	Ostatní								
		2000*	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	37 526	35 544	34 313	37 057	28 176	26 611	29 522	28 659	30 106
Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1,D5,D12)	% z celkové produkce skupiny odpadů	26,0	21,4	20,5	16,6	18,6	18,8	16,8	17,5	15,5
Podíl odpadů odstraněných spalováním (D10)	% z celkové produkce skupiny odpadů	1,76	1,00	0,70	0,04	0,10	0,20	0,04	0,03	0,02
	Jednotka	Komunální								
		2000*	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celková produkce odpadů	1000 t/rok	4 258	4 615	4 603	4 652	4 439	3 979	3 846	3 812	5 324
Podíl odstraněných skládkováním (D1, D5, D12)	% z celkové produkce komunálních odpadů	60,3	63,3	63,3	64,4	69,3	81,0	86,2	89,9	64,0
Podíl odstraněných spalováním (D10)	% z celkové produkce komunálních odpadů	7,96	6,80	4,80	0,05	0,04	0,05	0,07	0,05	0,04

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

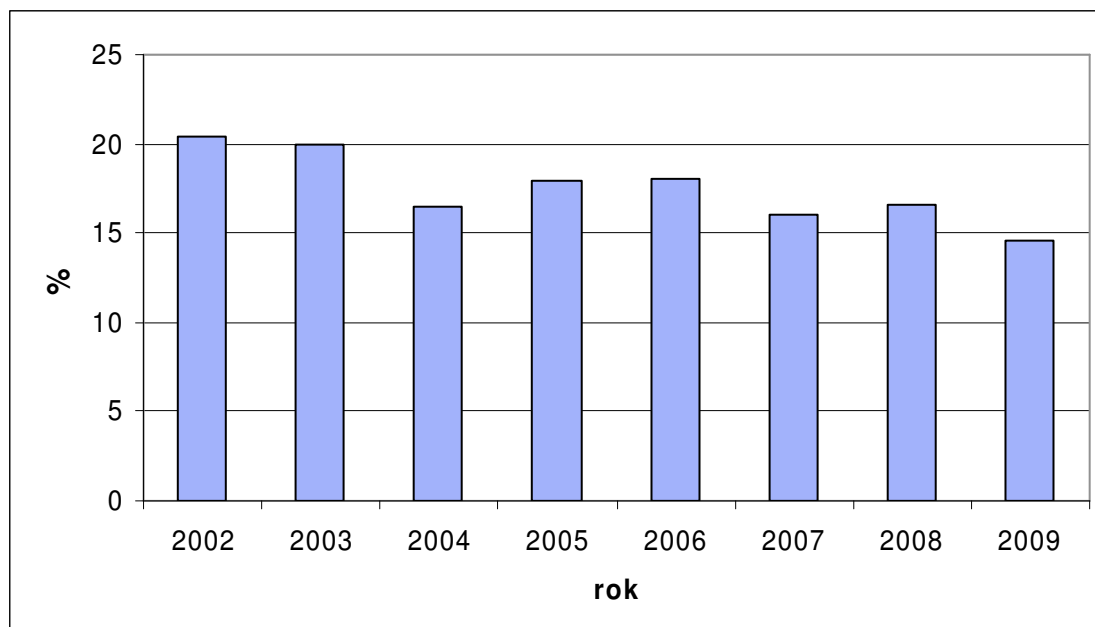
* referenční rok pro redukční cíl POH ČR

Produkce komunálních odpadů se v loňském roce oproti roku 2008 výrazně zvýšila, a to o 1,5 mil. tun, tedy o 26 %. Toto zvýšení je však způsobeno pouze započítáním odpadů obcí, které nemají ohlašovací povinnost. Tyto odpady se v předchozím období projeví až při nakládání s nimi (odstranění či využití), v důsledku čehož evidované nakládání výrazně převyšovalo evidovanou produkci. Kvůli „administrativnímu“ zvýšení evidované produkce odpadů v roce 2009 se snížily jak podíly využití, tak odstranění komunálních odpadů na úroveň odpovídající skutečnosti, i když množství využívaných či odstraňovaných odpadů se v podstatě nezměnilo, Procentuální podíl skládkovaných komunálních odpadů klesl o 25,9 %, avšak absolutní množství skládkovaných komunálních odpadů se snížilo pouze o 17 tis. tun. (viz tabulka 15, grafy 12 a 13). V roce 2000 bylo uloženo na skládky celkem 60,3 % odpadů z celkové produkce roku 2000, tj. 2 568 tis. tun. V roce 2008 stoupl podíl skládkovaných komunálních odpadů na 89,9 %, v přepočtu na množství bylo skládkováno 3427 tis. tun komunálních odpadů. V roce 2009 bylo na skládkách uloženo 3 410 tis. tun komunálních odpadů. Poprvé od roku 2002 tedy meziročně pokleslo množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním. Nárůst hm. množství odpadů uložených na skládky mezi léty 2000 – 2009 činí 824 tis. tun, tj. 33 %. V roce 2008 bylo skládkováno 329 kg komunálního odpadu na obyvatele a rok, o rok později to bylo 325 kg.

Podíl odstraňování komunálních odpadů v letech 2004 – 2009 v jednotlivých krajích je v tabulce 17.

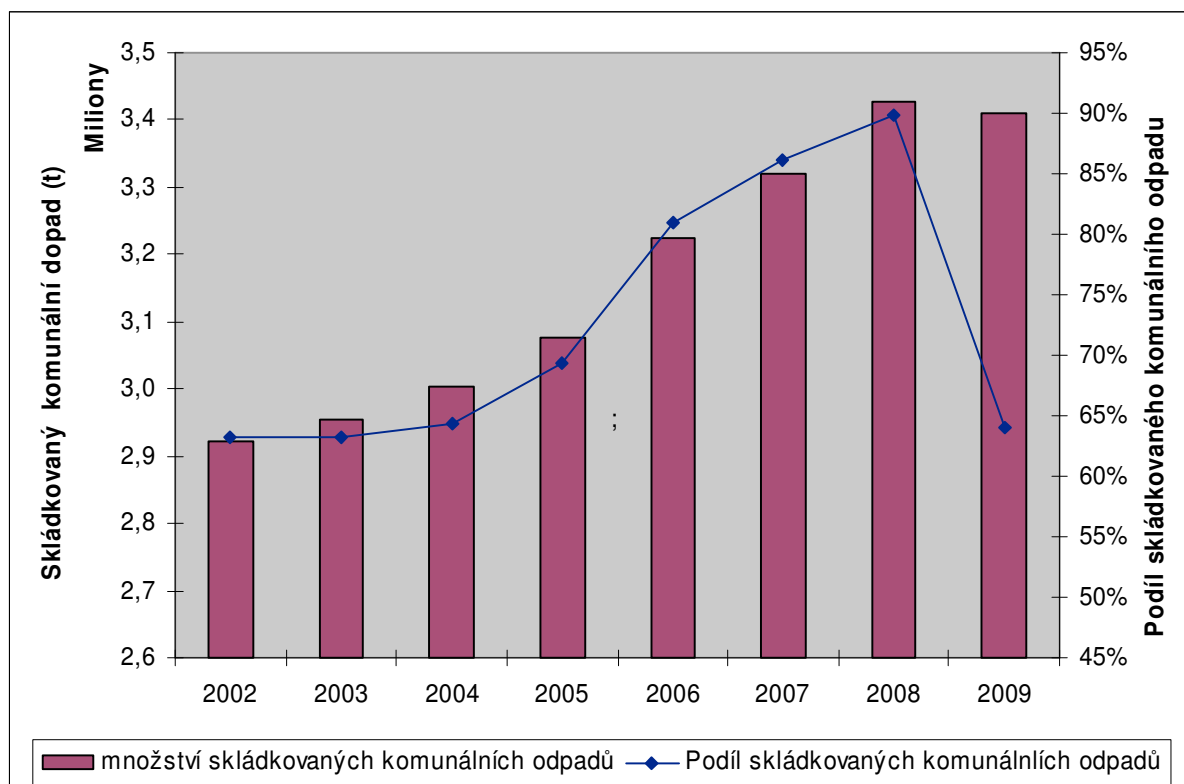
Snížení hmotnostního podílu komunálních odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování není plněno. Trend zvyšování procentuálního podílu komunálních odpadů ukládaných na skládky a také absolutního množství KO ukládaných na skládky se poprvé změnil až v roce 2009, přičemž hodnota podílu je ovlivněna změnou metodiky.

Graf 12 Podíl odpadů odstraněných skládkováním z celkové produkce odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Graf 13 Množství a podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním z celkové produkce komunálních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Tabulka 16 Podíl odstraňování komunálních odpadů v letech 2004 – 2009 v jednotlivých krajích (%)

Kraj	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hlavní město Praha	67,1	33,3	36,1	32,4	23,7	14,0
Středočeský kraj	84,6	97,0	103,7	116,1	117,4	86,0
Jihočeský kraj	92,7	87,8	84,0	73,3	93,9	81,7
Plzeňský kraj	64,8	88,8	99,5	96,9	93,9	73,3
Karlovarský kraj	99,6	99,1	101,7	78,2	98,1	77,1
Ústecký kraj	69,8	85,2	105,8	94,0	92,0	73,1
Liberecký kraj	56,5	46,9	55,2	56,1	49,0	39,1
Královehradecký kraj	61,3	61,3	61,0	67,7	63,6	47,4
Pardubický kraj	130,3	122,5	121,4	122,8	115,4	96,0
Kraj Vysočina	67,5	50,1	78,2	84,1	85,9	73,3
Jihomoravský kraj	65,0	51,1	64,4	70,5	67,0	59,8
Olomoucký kraj	80,7	183,7	81,3	84,2	83,1	79,3
Zlínský kraj	88,0	83,9	66,3	71,0	71,2	63,2
Moravskoslezský kraj	67,1	88,2	95,1	97,9	80,0	77,8

Zdroj: CENIA

Podíl odpadů odstraněných skládkováním je do jisté míry ovlivněn počtem skládek v kraji a velkým pohybem odpadů určených ke skládkování přes hranice jednotlivých krajů a mezikrajové srovnání ročního nárůstu či poklesu podílu skládkovaných odpadů proto nemusí mít dostatečnou vypovídací schopnost a není prováděno.

7. a)	Zvýšit provozní a technologickou úroveň provozovaných skládek.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V rámci kontrolní činnosti týkající se odpadového hospodářství provedla ČIŽP kontrolu 342 subjektů určených k odstraňování odpadů. Mj. bylo kontrolováno 160 skládek všech skupin, tzn. pro inertní odpad, pro ostatní odpad a pro nebezpečné odpady. Nejčastějším závažným porušením bylo provozování skládek v rozporu se schváleným provozním řádem nebo v rozporu se závaznými podmínkami souhlasu či integrovaného povolení. V roce 2009 bylo šetřeno několik případů požárů v tělese skládek v několika regionech ČR. Provozní a technologická úroveň provozovaných skládek se díky pravidelným kontrolám i rostoucí odbornosti provozovatelů zvyšuje. Pozornost byla věnována i nelegálním skládkám, především na základě podnětů.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

7. b)	Ukládat odpady na skládky jen v případě, že s odpady nelze v daném místě a čase nakládat jiným způsobem.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V rámci programu výzkumu MŠMT bylo pokračovalo řešení projektu 2B08082 Materiálové a energetické využití skládkovaného odpadu za účelem snížení jeho celkového objemu a minimalizace biologicky rozložitelného odpadu. V usnesení vlády ČR č.1621 ze 14.prosince 2005 bylo ministerstvu uloženo „zpracovat návrh úpravy poplatku za skládkování a výše finanční rezervy pro rekultivace a sanace skládek s cílem omezit skládkování, včetně metodiky konstrukce poplatků“. Návrh úpravy poplatku za skládkování byl zpracován v souvislosti s přípravou novely zákona o odpadech.

Stav plnění úkolu:
Plněn bez výhrad.

7. c)	Uzavřít a rekultivovat skládky, které nejsou dlouhodobě schopny plnit zákonné požadavky na provoz a technický stav; skládky odpadů, které nesplňují podmínky stanovené zákonem o odpadech a prováděcím právním předpisem, provozovat nejdéle do 16.7.2009 na základě rozhodnutí krajského úřadu v souladu se schváleným plánem úprav skládky.	Termín: dle textu
--------------	--	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V roce 2008 bylo provozováno 226 skládek, z nichž 179 splňovalo požadavky na provozování dle platných předpisů a 47 skládek nesplňovalo. Ze skládek které nesplňovaly požadavky platných předpisů bylo do konce roku 2009 uzavřeno 46 skládek odpadů, z toho 29 skládek inertních odpadů, 15 skládek ostatních odpadů a 2 skládky nebezpečných odpadů. Pouze jediná skládka která nesplňovala právní předpisy nebyla uzavřena v požadovaném termínu a k 31. 12. 2009 dosud probíhalo správní řízení s jejím majitelem. Na konci roku 2009 bylo provozováno celkem 179 skládek.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

7. d)	Zajistit pravidelnou kontrolu plnění povinností postupného omezování celkového množství odpadů ukládaných na skládky a dodržování zákazu ukládání vybraných druhů odpadů na skládky.	Termín: neuveden
-------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Pravidelná kontrola dodržování předpisů v oblasti odpadového hospodářství je povinností České inspekce životního prostředí. V rámci plánované kontrolní činnosti ČIŽP bylo v roce 2009 zkontrolováno celkem 160 skládek odpadů, včetně všech skládek k ukládání nebezpečných odpadů (v roce 2008 bylo zkontrolováno celkem 147 skládek odpadů). Nejčastějším závažným porušením bylo provozování skládek v rozporu se schváleným provozním řádem nebo v rozporu se závaznými podmínkami souhlasu či integrovaného povolení. Na základě výsledků těchto kontrol bylo do konce roku zahájeno 34 správních řízení a 28 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 5 178 000 Kč nabylo právní moci. U skládek odpadů bylo nejčastějším zjištěným nedostatkem provozování zařízení v rozporu se souhlasem resp. povolením nebo v rozporu se schváleným provozním řádem. Jednalo se např. o přijímání druhů odpadů nepovolených souhlasem, o zcela chybějící nebo nedostatečně vypracované základní popisy odpadů, nedostatečné překrývání technologickým materiálem, neprovádění stanoveného monitoringu vlivu zařízení na životní prostředí a neplnění evidenčních povinností souvisejících s provozem zařízení. Můžeme však konstatovat, že se celkově provozní a technologická úroveň provozovaných skládek v roce 2009 v porovnání s rokem 2008 zlepšila.

Cíle pro snížení množství sládkovaných odpadů jsou obsaženy ve většině krajských plánů OH.

V roce 2009 bylo na skládkách uloženo celkem 4 704 529 t, tj. 14,58 % produkce všech odpadů.

Podíl odpadů odstraněných skládkováním na celkové produkci odpadů v jednotlivých krajích v roce 2009 je v tabulce 18.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

Tabulka 17 Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1, D5, D12) na celkové produkci odpadů v jednotlivých krajích v roce 2009 (% hm. z celkové produkce skupiny odpadů)

	Podíl (%)			
	NO	OO	KO	Celk.
Hlavní město Praha	0,009	3,026	13,997	2,969
Středočeský	2,003	28,303	85,959	25,578
Jihočeský	2,805	14,031	81,660	13,316
Plzeňský	2,190	13,370	73,272	13,049
Karlovarský	4,952	16,405	77,070	15,984
Ústecký	1,930	16,276	73,133	14,541
Liberecký	0,649	10,821	39,094	10,132
Královéhradecký	11,552	15,166	47,375	14,978
Pardubický	2,156	30,470	95,998	28,017
Vysočina	1,421	33,037	73,339	30,962
Jihomoravský	0,815	15,056	59,821	14,418
Olomoucký	4,537	21,639	79,297	20,680
Zlínský	0,391	21,984	63,158	20,278
Moravskoslezský	0,929	14,353	77,843	13,042

Zdroj: CENIA

7. e)	Vyhodnocovat pravidelně plnění cílů postupného omezování odpadů ukládaných na skládky a zákazu ukládání vybraných druhů odpadů na skládky, v případě potřeby doplnit vyhodnocení o nápravná opatření.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Pravidelné vyhodnocování plnění cílů POH ČR, včetně cílů postupného omezování odpadů ukládaných na skládky a zákazu ukládání vybraných druhů odpadů na skládky, je prováděno každoročně. Absolutní množství skládkovaných odpadů klesá, i když procentuální podíl v roce 2005 se mírně zvýšil na 17,9% a v roce 2006 na 18,1% proti 16,5% v roce 2004. V roce 2000 bylo uloženo na skládky celkem 25,6% odpadů z celkové produkce roku 2000, tj. 10.394 tis. tun. V roce 2005 bylo skládkováno 17,9% z celkové produkce roku 2005, v roce 2007 bylo uloženo na skládky cca 5 mil tun odpadů, tj. 16,05 % produkce odpadů. V roce 2008 bylo uloženo na skládky 5,1 mil tun odpadů, tj. 16,57 % produkce odpadů. V roce 2009 bylo uloženo na skládky 4,7 mil tun odpadů, tj. 14,58 % produkce odpadů. Procentuální pokles množství odpadů uložených na skládky mezi léty 2000 – 2009 cca 55 %. Snížení hmotnostního podílu odpadů ukládaných na skládky o 20% do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování je plněno. V roce 2009 byly ČIŽP prověřeny všechny skládky skupiny S-NO a řada dalších skládek odpadů. Výsledky hodnocení plnění cílů postupného omezování odpadů ukládaných na skládky projednává porada vedení Ministerstva a jsou předkládány pro informaci vládě v rámci této zprávy.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

7. f)	Provést prověrku provozu a technického stavu všech provozovaných skládek odpadů v termínu do 31.12.2004.	Termín: dle textu
--------------	---	--------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2005.

7. g)	Pravidelně kontrolovat opatření stanovená v plánu úprav skládky u provozovatelů skládek s cílem sladit provoz a technický stav skládek s podmínkami stanovenými zákonem o odpadech a zvláštními právními předpisy do 31.12.2009.	Termín: dle textu
--------------	---	--------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Dodržování zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, patří k základním kontrolním činnostem ČIŽP. Plnění úkolu je součástí pravidelných a systematických kontrol zařízení na odstraňování odpadů skládkováním, prováděných každoročně. V roce 2009 provedla ČIŽP celkem 3 501 kontrol, z toho 1 019 plánovaných (viz též úkoly 4.h. a 7.a).

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

7. h)	Podporovat přeměnu stávajících skládkových areálů na centra komplexního nakládání s odpady.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Z OPŽP je možno získat podporu například na budování zařízení pro třídění a recyklaci odpadů, budování systémů odděleného sběru různých druhů odpadů, budování sběrných dvorů, budování zařízení na úpravu a zpracování odpadů a nebezpečných odpadů apod. V rámci OPŽP byla projektům zaměřeným na odpadové hospodářství v roce 2009 poskytnuta dotace ve výši téměř 1,4 mld. Kč. V rámci RPV MŽP pokračovalo řešení projektu SP/2f1/87/08 Návrh integrovaného systému nakládání s bioodpady v Moravskoslezském kraji. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti lokalizace a hodnocení zařízení pro nakládání s odpady. Vytvoření integrovaného systému nakládání s odpady je zahrnuto ve většině POH krajů.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

3.7. Maximální množství organické složky ve hmotě ukládané do skládek

Cíl: Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75% hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50% hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35% hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995

Č. cíle: 31

Typ cíle: hlavní cíl

3.8.1. Podíl biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky

Porovnávacím základem pro hodnocení tohoto indikátoru je rok 1995, ve kterém bylo na skládkách uloženo celkem 148 kg BRKO na obyvatele.

Výpočet produkce BRKO v referenčním roce 1995 se však jeví jako jeden z hlavních problémů hodnocení tohoto cíle. Doposud uváděné množství BRKO vzniklé v roce 1995 je 1 530 000 tun, z čehož také vycházejí výše uvedené cíle pro odstranění BRKO ukládaného na skládky. Avšak dosud uváděné číslo pro referenční rok 1995 se nyní ukazuje jako diskutabilní a zavádějící. Při výpočtu produkce BRKO v referenčním roce 1995 totiž nebyly do materiálového toku odpovídajícím způsobem a srovnatelně s údaji z jiných členských států EU začleněny „zelené odpady“. Na rozdíl od České republiky většina států EU tento druh odpadu eviduje jako komunální odpad a jeho podíl na materiálovém využití je tak velmi podstatný.

Na základě studie zadané MŽP, se předběžně potvrzuje, že množství biologického odpadu ze zahrad a parků v bilanci produkce BRKO v roce 1995 bylo podstatným způsobem podhodnoceno a bude namístě provést jeho navýšení pro rok 1995. Kompletní výsledky uvedené studie budou známy v dubnu 2011 a bezprostředně poté s nimi Česká republika seznámí i Evropskou komisi. Zpřesněný model podílu BRKO na produkci odpadů v roce 1995 bude mít zásadní vliv na skutečnost, do jaké míry se v České republice daří naplňovat cíl směrnice pro rok 2010 a pro roky následující.

Dále do využití BRKO není zahrnut objem zpracovaných odpadů na komunitních kompostárnách (není povinnost evidence) a rovněž není evidováno kompostování na domácích kompostérech. Tyto ne zcela zanedbatelné vlivy je třeba rovněž zohlednit.

Podle POH ČR by do roku 2010 měl být tento podíl snížen na 75 % porovnávacího roku tj. na 112 kg BRKO na obyvatele. V roce 2008 bylo skládkováno o 32 kg více než je požadováno v cílovém roce 2010, tj. 144 kg/obyv./rok. V roce 2008 bylo na skládkách uloženo 3,3 mil tun BRKO, po přepočtu dle koeficientů ukládání na skládky to bylo cca 1,5 mil. tun. Byly použity koeficienty ukládání na skládkování pro rok 2000 (2001). BRKO je z více než 45 % skládkováno. V následující tabulce 19 jsou koeficienty podílu BRO v KO ukládaných na skládky a katalogová čísla odpadů, která se započítávají do BRKO, přičemž u některých uvedených druhů odpadů netvoří biologicky rozložitelná složka 100 %.

Tabulka 18 Koeficienty podílu biologicky rozložitelných odpadů v KO ukládaných na skládky

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Koeficienty BRO v KO ukládané na skládky	
		2000 (2001)	2010
20 01 01	Papír a lepenka	1	1
20 01 08	BRO z kuchyní a stravoven	1	1
20 01 10	Oděvy	0,75	0,60
20 01 11	Textilní materiály	0,75	0,50
20 01 38	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37 (tj. neobsahující nebezpečné látky)	1	1
20 02 01	BRO	1	1
20 03 01	SKO	0,48	0,54
20 03 02	Odpad z tržišť	0,75	0,80
20 03 07	Objemný odpad	0,30	0,50

V roce 2003 bylo uloženo na skládkách celkem 1,239 mil. tun BRKO , tj. 108 %, v roce 2004 bylo podle zaslaných evidencí z ORP uloženo na skládky celkem 1,311 mil. tun BRKO tj. 114 % a v roce 2005 bylo uloženo na skládky celkem 1,363 mil. tun BRKO tj. 118,7 % měrného množství vztaheného k předpokládanému cíli roku 2010, tj. 112 kg/obyv./rok. Toto zvýšení v roce 2005 bylo způsobeno zejména zvýšením množství uloženého směšného komunálního odpadu (kód 20 03 01 o cca 49 653 t) a odpadu dřeva (kód 20 01 38 o cca 1 000 t). V roce 2006 bylo uloženo na skládkách 123,7 % množství, které by mělo být uloženo v prvním cílovém roce 2010 a v roce 2007 došlo dalšímu zvýšení množství BRKO uložených na skládku. Podle staré metodiky bylo v roce 2008 uloženo na skládky 129 % a v roce 2009 pak 128 % množství, které by mělo být uloženo v roce 2010, tedy o 28 % více. Podle nové metodiky to v roce 2008 bylo 97,6 %, tedy o 22,6 % a v roce 2009 pak 96,8, tedy o 21,8 % více. V obou metodikách byly použity koeficienty podílu BRO v KO odhadnuté pro rok 2000 (2001). Celkové množství BRKO uloženého na skládky v roce 2009 činí 1,502 mil. tun, což v přepočtu na obyvatele činí 143 kg, tedy o 31 kg více než je cílový stav.

V současné době dochází k převzorkování odpadů pro potvrzení odhadnutých koeficientů pro rok 2010, které by mělo být dokončeno v roce 2011.

Všechny krajské plány odpadového hospodářství stanovily stejný cíl. Jeho plnění bude postupně ovlivňovat celostátní statistiku.

Z uvedených hodnot vyplývá, že je zatím ukládáno na skládky větší množství BRKO, než je požadováno v cílovém roce a množství ukládaných BRKO na skládky. V posledním roce se množství BRKO uloženého na skládky mírně snížilo. Snížení však bylo natolik nízké, že i když bude tento trend pokračovat v roce 2010, nepodaří se stanovený cíl splnit. V druhé polovině roku 2010 situaci zlepší rovněž zprovoznění zařízení na energetické využití odpadů SAKO Brno, které bylo odstaveno v roce 2008 z důvodu rekonstrukce a jeho kapacita představuje třetinu kapacity všech zařízení na energetické využití komunálních odpadů v ČR. Při vyhodnocování cíle by však mělo být přihlédnuto ke skutečnosti, že po zavedení podpory separovaného sběru BRKO a jeho rozšíření jsou nyní do produkce a skládkování BRKO započítávány odpady, které v referenčním roce započítávány nebyly, jak je uvedeno v úvodním odstavci kapitoly. Vyhodnocení indikátoru v roce 2010 by proto mělo odpovídat reportingu o plnění směrnice 31/1996/ES, který bude plnění cíle za Českou republiku a měl by uvedené rozdíly zohlednit.

3.8.2. Množství biologicky rozložitelných odpadů uložených na skládkách

Tabulka 19 Přehled evidované produkce a skládkování biologicky rozložitelných odpadů („BRO“) v ČR v letech 2000 až 2009

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
produkce (tis. t)	13051,5	11584,2	12555,7	10856,3	9688,3	7939,4	6615,1	4 011,9	4 300,3	4 313,8
skládkováno (tis. t)	2463,2	2450,8	2693,2	2870,7	3060,6	3103,7	3269,8	1 609,1	1 662,1	1 602,4
% skládkování z produkce	19,1	21,2	21,4	26,4	31,6	39,1	49,4	40,1	38,7	37,1
Index skládkování rok 2000 = 100 %	1	0,98	1,08	1,15	1,22	1,26	1,33	0,65	0,67	0,65

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Poznámka: Pokles zaznamenaný mezi lety 2006 a 2007 je způsoben zejména poklesem produkce zemědělský odpadů, resp. jejich přechodem z režimu odpadů do „režimu organických hnojiv“.

Z uvedených hodnot v tabulce 20 vyplývá, že v posledních třech letech je redukce i skládkování BRO stabilizováno. Vysoký podíl (65 %) BRO je skládkován, což je způsobeno tím, že největší podíl BRO je tvořen biologicky rozložitelnou složkou směsného komunálního odpadu, který je převážně skládkován.

V POH ČR není stanoven základ pro porovnání ukládaných BRO. Požadavek na snižování množství skládkovaných biologicky rozložitelných odpadů vyplývá ze stanoveného cíle pro všechny odpady a to snížit hmotnostní podíl všech odpadů ukládaných na skládky do roku 2010 o 20 % ve srovnání s rokem 2000. U skládkovaných BRO se proto vyhodnocuje časová řada a sleduje časový vývoj.

8. a)	Vytvářet podmínky k oddělenému shromáždování jednotlivých druhů biologicky rozložitelných odpadů vznikajících v domácnostech, živnostech, průmyslu a úřadech, mimo směsný odpad.	Termín: průběžně
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Rozvoj odděleného shromáždování biologicky rozložitelných odpadů je součástí plánů odpadového hospodářství krajů a větších měst. V souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, může obec, podle § 17 odst. 2 stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromáždování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území, včetně jednotlivých druhů biologicky rozložitelných odpadů (BRO). Možnosti finanční podpory odděleného shromáždování BRO dávají priority Operačního programu Životní prostředí na léta 2007-2013 (Prioritní osa 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady). V roce 2008 bylo schváleno 27 takových projektů v oblasti nakládání s bioodpady. Problémem možnosti využití BRO se i v r.2009 zabýval projekt SPII2F1/07 Výzkum vlastností produktů biologické úpravy odděleně shromážděných komunálních odpadů z domácností v sídlištní zástavbě a zástavbě rodinných domů, probíhal také projekt SP/2f1/57/09 Zlepšení využívání směsných komunálních odpadů s cílem snižování množství BRKO ukládaných na skládky. Výzkumný záměr MZP0002071102 (viz 1.a) zahrnoval mj. výzkum v oblasti biologicky rozložitelných odpadů.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

8. b)	Omezovat znečišťování biologicky rozložitelných odpadů jinými odpady, zejména majícími nebezpečné vlastnosti.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Základním zařízením pro pravidelný odběr odděleně shromážděných nebezpečných složek komunálních odpadů jsou sběrné dvory. Správným provozem sběrných dvorů v obcích se snižuje riziko znečištění komunálních odpadů, včetně BRKO. Výstavba sběrných dvorů patří k prioritám OPŽP na léta 2007-2013, prioritní osa 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady. V roce 2008 bylo schváleno 106 projektů k výstavbě obecních sběrných dvorů. Povinnosti pro biologické zpracování biologicky rozložitelných odpadů jsou od roku 2006 upraveny v § 33 b) zákona č.185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění, a vyhláškou č.341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s BRO.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

8. c)	Zvyšovat v maximální možné míře materiálové využití druhů odpadů tvořících BRKO vytríděných z komunálního odpadu, zejména papíru a lepenky.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

V usnesení vlády č. 1621 ze 14. prosince 2005 je ministerstvu uloženo opatření k podpoře projektů odděleného sběru složek KO za účelem jejich materiálového využití. V rámci zakázek MŽP bylo zahájeno řešení projektu SPII/2f1/2/07 Identifikace prevenčního potenciálu živnostenských odpadů v ČR a jeho uplatnění v praxi a projekt VaV SP/2f1/87/08 „Návrh integrovaného systému nakládání s BRKO v Moravskoslezském kraji. Na konci roku 2008 byla vydána vyhláška č. 341/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. Tato vyhláška udává především seznam biologicky rozložitelných odpadů a požadavky na jejich kvalitu při vstupu do technologického zpracování – technické a technologické požadavky pro kompostárny a bioplynové stanice, požadavky na kvalitu výstupů z těchto zařízení a možnosti jejich dalšího použití. V prosinci 2008 byl také vydán nový Metodický návod MŽP o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. Návrh nového zákona o odpadech předpokládá zavedení povinnosti všech obcí zajistit čtyřkomoditní oddělený sběr odpadů – papír, sklo, plast, nápojové kartony a od roku 2010 také sběr biologicky rozložitelných komunálních odpadů. Všechny tyto aktivity povedou k zvýšení materiálového využití druhů odpadů tvořících BRKO.

V roce 2009 bylo využito celkem 94,4 % papíru a lepenky (v roce 2008 bylo využito celkem 95,1%), z toho v ČR bylo využito 43,1% a přeshraničně přepraveno a vyvezeno k využití do zahraničí 56,9 %. K dalšímu zajištění lepšího využívání komunálních odpadů byly řešeny projekty: VaV SP/2F1/57/08 Zlepšení využívání směsných (zbytkových) komunálních odpadů s cílem snižování množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky a vytvoření kapacit pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů, včetně odpadů z kuchyní a stravoven a projekt VaV SP/2F1/132 Výzkum vlastností komunálních odpadů a optimalizace jejich využívání.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

8. d)	Zpracovat RP ČR pro BRO komplexně řešící nakládání s těmito odpady, zejména se zaměřením na snižování množství BRKO ukládaného na skládky.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Stav plnění úkolu:

Splněn v roce 2004.

8. e)	Navrhovat a vytvářet ekonomicky a technicky zdůvodněná společná řešení, v rámci dvou i více krajů, za účelem docílení požadovaného snížení množství BRKO ukládaného na skládky.	Termín: průběžně
--------------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

I když se jedná o úkol s delším časovým obdobím realizace a výstavba zařízení regionálního významu je součástí POH krajů a větších měst, za uplynulé pětileté období nebyly v tomto směru úspěšně realizovány žádné významné aktivity. Oblasti podpory vyhlášené pro rok 2007 i 2008 v rámci OPŽP opomíjejí největší problém odpadového hospodářství měst a obcí, kterým je nakládání se směsným komunálním odpadem. Plnění cílů ve snižování množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky se stává problematickým úkolem, zejména vzhledem k nedostatečným zpracovatelským kapacitám směšného komunálního odpadu, složitému odbytu kompostů vyrobených z odděleně sebraných bioodpadů a nízkým cenám za skládkování odpadů. Na regionální úrovni se dosud nepodařilo připravit a realizovat smysluplné integrované systémy nakládání s odpady s dostatečnými kapacitami na zpracování především směsných komunálních odpadů.

Výhrada:

Vzhledem k termínům cílů stanovených pro snižování podílu BRKO ukládaných na skládky jsou investiční přípravy výstavby regionálních zařízení nedostatečné.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

8. f)	Podpořit vytvoření sítě regionálních zařízení pro nakládání s komunálními odpady tak, aby bylo dosaženo postupného omezení BRKO ukládaných na skládky; při vytváření regionální sítě se zaměřovat zejména na výstavbu kompostáren, zařízení pro anaerobní rozklad a mechanicko-biologickou úpravu těchto odpadů.	Termín: neuveden
--------------	---	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Přehled uvažovaných investic v krajích v rámci rozvoje sítě regionálních zařízení pro nakládání s komunálními odpady byl zpracován v rámci výzkumného projektu VaV/720/1/03 Výskyt dominantních zdrojů biologicky rozložitelného odpadu v ČR. Možnosti finanční podpory výstavby kompostáren a zařízení pro anaerobní rozklad BRO v roce 2008 dávají priority OPŽP. V roce 2008 bylo na výstavbu nových a dovybavení stávajících kompostáren schváleno 40 projektů, na výstavbu zařízení pro anaerobní rozklad BRO dalších 6 projektů. Výsledky výzkumu v oblasti mechanicko-biologické úpravy směsných komunálních odpadů prokázaly, že výstavba těchto zařízení je možná v návaznosti na kapacity pro energetické využití získaného upraveného paliva.

Výhrada:

Výstavba zařízení na zpracování směsných komunálních odpadů jako nezbytné součásti regionálních integrovaných systémů pro dosažení cílů ve snižování skládkování odpadů není zatím státem dostatečně podporována.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

8. g)	Zpracovat na základě dat a informací zejména z krajských koncepcí nakládání s odpady analýzu kapacit, provozních podmínek a technologického vybavení současných zařízení pro materiálové využití BRKO a případně stanovit opatření pro jejich uvedení do souladu s právním řádem ČR.	Termín: neuveden
-------	--	---------------------

Hodnocení stavu plnění:

Technologická zařízení pro materiálové využívání BRKO, která jsou v provozu na základě rozhodnutí příslušného krajského úřadu, jsou evidována v Informačním systému odpadového hospodářství. Analýza kapacit, provozních podmínek a technologického vybavení je zpracována v rámci výzkumného projektu VaV/SL/7/115/05 „Výzkum možností využívání bioodpadu a zeleného odpadu z velkých městských aglomerací“, jehož výsledky byly také podkladem pro legislativní úpravu problematiky formou vyhlášky o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady (vyhláška č. 341/2008 Sb.).

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

8. h)	Upřednostňovat kompostování a anaerobní rozklad BRO kromě odpadů podle písm. c) s využitím výsledného produktu zejména v zemědělství, při rekultivacích, úpravách zeleně; odpady, které nelze takto využít, upravovat na palivo anebo energeticky využívat.	Termín: průběžně
-------	---	---------------------

Hodnocení stavu plnění:

Možnosti finanční podpory výstavby kompostáren a zařízení pro anaerobní rozklad BRO v roce 2008 dávají priority OPŽP (Prioritní osa 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady). V roce 2008 bylo schváleno 46 takovýchto projektů z oblasti nakládání s bioodpady. Od roku 2006 mohou obce podle § 10a) zákona č.185/2001 Sb. stanovit obecně závaznou vyhláškou systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce. Zejména z důvodů vysokých provozních nákladů však stagnuje rozvoj zařízení na zpracování odděleně shromážděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu a využití výsledného produktu v zemědělství. Z ekonomických důvodů se také nerozvíjí technologie na zpracování odpadů jako alternativního paliva, které by mohly být přínosem pro snižování podílu odpadů včetně biologicky rozložitelných, ukládaných na skládky.

Výhrada:

Stagnuje rozvoj zařízení na zpracování odděleně shromážděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu a využití výsledného produktu v zemědělství.

Stav plnění úkolu:

Plněn s výhradami.

8. i)	Dodržovat důsledně požadavek zákazu ukládat na skládky odděleně vytríděné BRO s výjimkou řešení krizových situací způsobených živelními pohromami a jinými mimořádnými událostmi.	Termín: průběžně
-------	--	-------------------------

Zákaz ukládání biologicky rozložitelných odpadů na skládky upravují zákon č. 185/2001 Sb. a zejména vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, § 4 odst. 5. K zařízením určených k odstraňování odpadů patří především skládky a spalovny, dále zařízení určená k úpravě odpadů (kódy D2, D8 a D9) a odkaliště.

V rámci plánované kontrolní činnosti ČIŽP bylo v roce 2009 zkontrolováno celkem 160 skládek odpadů, včetně všech skládek k ukládání nebezpečných odpadů (V roce 2008 bylo zkontrolováno celkem 147 skládek odpadů). Nejčastějším závažným porušením bylo provozování skládek v rozporu se schváleným provozním řádem nebo v rozporu se závaznými podmínkami souhlasu či integrovaného povolení. Na základě výsledků těchto kontrol bylo do konce roku zahájeno 34 správních řízení a 28 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 5 178 000 Kč nabylo právní moci. U skládek odpadů bylo nejčastějším zjištěným nedostatkem provozování zařízení v rozporu se souhlasem resp. povolením nebo v rozporu se schváleným provozním řádem. Jednalo se např. o přijímání druhů odpadů nepovolených souhlasem, o zcela chybějící nebo nedostatečně vypracované základní popisy odpadů, nedostatečné překrývání technologickým materiálem, neprovádění stanoveného monitoringu vlivu zařízení na životní prostředí a neplnění evidenčních povinností souvisejících s provozem zařízení. Můžeme však konstatovat, že se celkově provozní a technologická úroveň provozovaných skládek v roce 2009 v porovnání s rokem 2008 zlepšila.

V rámci složkového úkolu byly provedeny kontroly provozovatelů zařízení zpracovávajících biologicky rozložitelné odpady (dále také „BRO“), Nejčastějším porušením bylo provozování zařízení v rozporu s podmínkami integrovaného povolení, nedodržování technologie zařízení v souladu s jeho provozním řádem, špatné vedení evidence či chybějící záznamy v provozních denících.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

8. j)	Vyhodnocovat na základě ohlašování odpadů každý rok množství a úroveň snižování podílu BRKO ukládaného na skládky a zveřejňovat výsledky vyhodnocení za uplynulý kalendářní rok vždy ke dni 30.září následujícího roku ve Věstníku MŽP.	Termín: průběžně
-------	--	-------------------------

Hodnocení stavu plnění:

Hodnocení za rok 2006 bylo provedeno. Hodnocení za rok 2007 nebylo provedeno vzhledem k nedostačujícím datům. V roce 2008 byla provedena revize výpočtu BRKO ukládaných na skládky. Podle nově přijaté metodiky se množství odpadů uložených na skládku vztahuje k množství BRKO, které bylo uloženo v roce 1995. Podle této metodiky bylo na skládky v ČR v roce 2008 uloženo 97,6 % a v roce 2009 96,8 % BRKO v porovnání s r. 1995, tj. bylo uloženo téměř o 22 % větší množství než odpovídá požadavku směrnice EU.

Stav plnění úkolu:

Plněn bez výhrad.

4. Shrnutí a závěr

4.1. Souhrnné hodnocení

V POH ČR je uvedeno celkem 94 úkolů, z toho 17 s jednoznačným termínem plnění, 44 s požadavkem průběžného plnění a 33 úkolů, u kterých termín plnění není uveden. Výsledky vyhodnocení stavu plnění jednotlivých úkolů v roce 2009 uvedených v kapitole 3 a vycházejících z přijaté metodiky jsou shrnuty v tabulce 20.

Tabulka 20 Souhrnné vyhodnocení jednotlivých úkolů a POH ČR jako celku za rok 2009

Č. dle NV 197/2003 Sb.	Název opatření/zásady	Počet hodn. úkolů	Z toho: splněno	Z toho: plněno bez výhrad	Z toho: plněno s výhradami	Nehodnoceno/neplněno	Souhrnné hodnocení 2009
1	Opatření k předcházení vzniku odp. ^{*)}	12	1	8	3	0	A
2	Zásady pro nakládání s NO	7	4	3	0	0	A
3	Zásady pro nakládání s vybr. odp.a zařízeními ^{*)}	22	7	10	4	1	A
4	Zásady pro vytváření jednotné sítě zařízení ^{*)}	14	0	13	1	0	A
5	Dovoz a vývoz odpadů ^{*)}	6	0	6	0	0	A
6	Podíl recyklovaných odpadů	14	8	1	4	1	C
7	Podíl odpadů ukládaných na skládky	8	1	7	0	0	A
8	Maximální množství org. složky ^{*)}	10	1	6	3	0	B
	Celkem 2009	93	22	54	15	2	A/C
	Celkem 2009 %	100	23,7	58,1	16,1	2,2	A/C

^{*)} Zkrácený název kapitoly, jeden úkol není možno vyhodnotit

4.2. Stav plnění kvantifikovaných hlavních cílů POH ČR

V následující tabulce 21 je uvedeno souhrnné hodnocení plnění kvantifikovaných hlavních cílů závazné části Plánu. Pro posouzení trendů plnění cílů jsou uvedeny i údaje za období od roku 2000. Poznámky a vysvětlivky k jednotlivým cílům navazují na tabulku.

Tabulka 21 Stav plnění kvantifikovaných hlavních cílů POH ČR

Č .	Hlavní cíl POH ČR	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Hodnoce ní roku 2008
1	Snížit měrnou produkci neb. odp. o 20% do r.2010 ve srovnání s r.2000 (kg/ob./rok).	300	174	166	159	141	170	195	206	Cíl je plněn.
2	Zajistit využití 38% hm. z ročního množství olejů uvedeného na trh do r.2006 a 50% hm. do r. 2012 a zvyšovat množství zpětně odebraných odpadních olejů (% využití sebr. množství).	27,5	95,0	99,3	98,8	84,9	99,6	98,6	95,7	Cíl je plněn.
3	Dosáhnout u použitých prům. Ni-Cd akumulátorů úplného využití kovové substance do 31.12.2005 (% využití).	26,9	97,1	77,1	78,0 (100) *	93,0 (100) *	92,0 (100)*	100	100	Cíl je plněn.
4	Dosáhnout do r.2006 sběru použ. přenosných baterií v množství 100 g za rok na obyv., z toho materiálůvě	176	119	27						Cíl sběru není plněn.

	využívat min. 50% hm. Produkce odp. (t) Zpětně odebr. (t) Využito (% sebr. mn.)	56,7	70,04 77,1	238 64,1	1689 215	1731 201	1407 269	22641 331	32.614 409,4	77,4	Cíl podílu využití je plněn.
5	Zajistit do r.2005 sběr a mat. využ. 85% hm. z celk. množství olov. akumulátorů uvedených na trh. Produkce (t) Zpětně odebr. (t) Využito (%)	15899	12854 4426	11629 4039	13346 4939	15574 7279	16744 6401	20544 6308	32657 9169	100,0	Cíl podílu využití je plněn.
6	Zajistit do r.2012 sběr a mat. využ. 95% hm. z celk. množství olov. ak. uvedených na trh. Využito (%)	100,0	99,95	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Cíl je plněn.
7	Pro vozidla vyr. po 1.1.1980 nejpozději do 1.12.2006 opětovně použít a využít nejméně v míře 85% prům. hm. všech autovraků převz. za rok a opětovně použít a využít a materiálově využít v míře nejméně 80% prům. hm. všech autovraků převzatých za kalendářní rok										Cíl nelze vyhodnotit.
8	Pro vozidla										

	vyr. před 1.1.1980 opětovně použit a využit nejméně v míře 75% prům. hm. všech autovraků převz. za rok a opětovně použit a využit a materiálově využít 70% prům. hm všech autovraků převzatých za rok									Cíl nelze vyhodnotit.
9	Nejpozději od 1.1.2015 opětovně použit a využit nejméně v míře 95% prům. hm. všech autovraků převz. za rok a opětovně použit a materiálově využít v míře nejméně 85% prům. hm. všech autovraků převzatých za rok									Plnění nebylo hodnoceno.
10	Zvýšit využ. odp. s upřednostněním recyklace na 55% všech vznikajících odpadů do r. 2012 a zvýšit mat. využ. komun. odpadů na 50% do r. 2010 ve srovnání s r.2000. Využití všech	40,1	58,3	63,3	68,7	84,7	80,8	85,5	74,7	Cíl zvýšit recyklaci odpadů je plněn.
		39,0	56,8	61,0	66,2	82,3	78,7	83,1	72,5	
		12,5	15,7	20,5	24,9	29,6	30,7	33,7	28,7	

	odpadů (%) Mater. využití všech odpadů (%) Využ.kom.od p. % Mater. využití kom. odpadů (%)	10,9	10,9	11,8	15,5	20,0	21,0	24,1	22,7	Cíl zvýšit materiálové využití komunál. odpadů není plněn.
11	Snížit hm. podíl odpadů uklád. na skládky o 20% do r.2010 ve srovnání s r.2000. Množství ulož. odpadů (mil. t) Podíl z celkové produkce (%)	10,4	7,2	6,4	5,3	5,1	5,0	5,0	4,7	Cíl je plněn.
	Množství ulož. odpadů (mil. t)	25,6	20,0	16,5	17,9	18,1	16,05	16,6	14,6	
12	Snížit max. množ. BRKO ukl. na skládky tak, aby podíl této složky činil v r.2010 (2013, 2020) nejvíce 75% hm. (50%, 35%) z celk. mn. BRKO vznikl. v r. 1995. Podíl % *)	81,8	108,0	114,0	118,7	123,7	146,8	98,0*	96,8*	Cíl není plněn.

Zdroj: VÚVT. G. M. – CeHO, CENIA

Pozn.: Hodnoty využití odpadů z roku 2000 uváděné z ISOH nelze jednoznačně porovnávat s údaji z databáze zpětného odběru. Jednak se jedná o dva různé systémy sběru dat a důležitý je rozdíl v kódování způsobů nakládání v roce 2000 (vyhláška č. 338/1997 Sb.) a kódování způsobů nakládání od roku 2002, kdy jednotlivé kódy způsobů nakládání nelze jednoznačně navzájem k sobě přiřadit.

Poznámky a vysvětlivky k jednotlivým řádkům

2: Údaj za rok 2000 vychází z ISOH. V dalších letech jsou údaje z evidence zpětného odběru některých výrobků.

3: Údaj za rok 2000 vychází z ISOH. V dalších letech jsou údaje z evidence zpětného odběru některých výrobků. * Využití kovové substance 100 % vychází z evidence odpadů ISOH.

4: Údaje o produkci vycházejí z ISOH. „Využito“ v rok 2000 je z ISOH, v ostatních letech z evidence zpětného odběru některých výrobků. Údaj o produkci za rok 2004 je ovlivněn tím,

že většina přenosných baterií je jako zpětně odebraný výrobek vyvážena k přepracování do zahraničí a není tedy vedena v ISOH. * V produkci 2008 nově zahrnut i sběr od občanů.

5: Údaje o produkci vycházejí z ISOH. *Je uveden údaj množství , na které se vztahuje zpětný odběr z evidence zpětného odběru některých výrobků.

7 - 8: Údaje o produkci a opětovném použití a využití vycházejí z ISOH. Vzhledem novelizaci legislativy (nová vyhláška o nakládání s autovraky) údaje za rok 2008 nelze vyhodnotit. Viz též úkol 3.7. a)-c).

10 - 11: Údaje vycházejí z ISOH.

12: *) Údaj vychází z ISOH. V roce 2008 byla zavedena nová metodika výpočtu množství BRKO ukládaných na skládky.

V následující tabulce 22 je znázorněn vývoj hodnot indikátoru I.22 v letech 2004 až 2009.

Tabulka 22 Vývoj hodnot indikátoru I.22 v letech 2004 – 2009⁶⁾

Indikátor I.22 – BRKO (%)	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stará metodika	115	119	124	127	129	128
Nová metodika	86,7	89,9	93,6	95,9	97,6	96,8

Přehled identifikovaných problémů a navrhovaných opatření

Při hodnocení jednotlivých úkolů POH ČR byl u některých z nich konstatován stav plnění „plněn s výhradami“. V tabulce 23 je uveden přehled těchto úkolů spolu se stručným zdůvodněním použitého stupně hodnocení a návrhem na řešení.

Tabulka 23 Přehled úkolů závazné části POH ČR plněných s výhradami

Číslo úkolu	Název úkolu (zestručněno)	Zjištění (výhrada, doporučení)	Návrh na řešení
1.b)	Zpracovat analýzy možnosti náhrady materiálů a výrobků s nepříznivým vlivem na ŽP.	Konkrétní úkol ke zpracování analýzy nebyl dosud formulován ani zadán.	Zadat zpracování studie pro vybrané materiály.
1.f)	Podporovat všemi dostupnými prostředky zavedení systémů environmentálního řízení, především systém Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO), Národní program zavedení systémů řízení podniků a auditů z hlediska životního prostředí (EMAS).	v roce 2009 nebyly certifikace společností ze strany státu přímo podporovány.	Zavést podporu certifikace společností ze strany státu

⁶⁾ Pro výpočet byly použity koeficienty BRO v KO ukládané na skládky pro rok 2000 (2001) (index skládkování rok 2000 = 100 %)

1.g)	Využívat v rámci jednotlivých odvětví Národní program čistší produkce.	Konkrétní projekty zavádění čistší produkce nejsou ze strany státu finančně podporovány.	Zvážit možnost podpory projektů CP.
3.2.a)	Zajistit využití 38 % hm. ... do roku 2006 a 50 % hm. do roku 2012.	Vzhledem k obtížnosti sběru dat a rostoucí kvalitě olejů se doporučuje zvážit možnost přeformulování cíle.	Zvážit při aktualizaci POH.
3.3.b)	Dosáhnout do roku 2006 sběru použitých přenosných baterií v množství 100 g/rok/obyv.	Cíl je nereálný, doporučuje se zvážit úpravu cíle v souladu se směrnicí ES 2006/66/EC.	Zvážit při aktualizaci POH.
3.7.a), b)	Plnění cílů pro autovraky.	RP byl zpracován, vyhl. byla vydána. Plnění cílů nelze zatím vyhodnotit. Z předběž. údajů vyplývá přibližné plnění cílů.	Zpřesnit při aktualizaci POH.
4.k)	Stanovit podmínky pro materiálové využívání odpadů v zařízeních nepatřících OH.	Souhrnné podmínky ve znění úkolu nebyly dosud stanoveny.	Zadat vypracování podmínek.
6.b)	Zpracovat strategii na podporu trhu s recyklovanými výrobky.	Návrh strategie nebyl v roce 2009 dopracován do podoby závazného dokumentu (např. usnesení vlády).	Ve spolupráci s MPO připravit podklad.
6.c)	Podporovat oddělený sběr a mater. využití u všech skupin odpadů, kde je to možné.	Návrh jednotného normativního posuzování vlastností recyklátů ze stavebních odpadů nebyl zpracován.	Ve spolupráci s MPO připravit návrh.
6.d)	Podporovat rozvoj trhu ... a upřednostnit výrobky ... při zadávání veřej. zakázek.	Nebyla předložena doporučení k preferování výrobků při zadávání zakázek na úrovni veřejné správy.	Připravit metodické doporučení.
6.f)	Zajistit zdravotní nezávadnost recyklovaných výrobků.	Není legislativně ani metodicky upraveno hodnocení zdravotní nezávadnosti recyklovaných výrobků.	Připravit ve spolupráci s MZ legislativní úpravu.
8.e)	Navrhovat a vytvářet ekonomicky a technicky zdůvodněná společná řešení...	Investiční přípravy výstavby regionálních zařízení jsou zatím nedostačující.	Podporovat aktivity k plnění cíle v krajích.
8.f)	Podpořit vytvoření sítě regionálních zařízení pro nakládání s komun. odpady.	Výstavba zařízení na zpracování směsných KO není zatím státem dostatečně podporována.	Zvážit možnost zvýšení podpory (např. z OPŽP).
8.h)	Upřednostňovat kompostování a anaerobní rozklad BRO, příp. jejich energetické využití.	Stagnuje rozvoj zařízení na zpracování odděleně shromážděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu a využití výsledného produktu v zemědělství.	Zvážit možnost zvýšení podpory z veř. zdrojů.

Tabulka 24 Přehled neplněných úkolů závazné části POH ČR

6.k)	Dosáhnout u zařízení IT využití 75% prům. hm. a recyklace 65% prům. hm. ...	Cíl opětovného použití nebo recyklace nebyl zatím splněn, trend je v posledním roce negativní	Navrhnout aktivity ke splnění cíle recyklace.
------	---	---	---

4.3. Závěr

Výsledky souhrnného vyhodnocení plnění POH ČR v roce 2009 nelze jednoznačně hodnotit podle stanovené stupnice. Dosažené výsledky odpovídají stupni A – 80,9% úkolů je splněno nebo plněno bez výhrad (81,7 % po odečtení jednoho nehodnoceného úkolu), avšak u jednoho úkolu bylo zjištěno neplnění (nezahájení plnění) úkolu. Proto by mělo být hodnocení celého POH ČR provedeno stupněm C, což však neodpovídá skutečnosti. Vysoká úroveň plnění POH ČR v období 2004 – 2009 je zřejmá z následující tabulky 26.

Tabulka 25 Výsledky souhrnného vyhodnocení plnění POH ČR v období 2004 – 2009

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stupeň plnění	B	B	B	A	A	A/C
Podíl úkolů splněných/ plněných bez výhrad (%)	63,8	71,3	70,2	75,5	79,8	80,9

Dosažené výsledky potvrzují jak správnost koncepce POH ČR jako kvalifikovaného nástroje k řízení odpadového hospodářství ČR, tak i účelnost dlouhodobého používání jednotné metodiky hodnocení.

Každoroční komplexní hodnocení plnění POH v období 2004 – 2009 ukázalo, že v řadě úkolů nedochází v průběhu jednoho roku k podstatným změnám. Vyhodnocení by tedy mohlo být u příštího POH prováděno ve dvouletém intervalu, při každoročním hodnocení některých vybraných (především kvantifikovaných) úkolů a cílů. **Proto lze doporučit, aby vzhledem k probíhající přípravě nového zákona o odpadech, a s ní související aktualizací POH ČR bylo vyhodnocení plnění nového Plánu za rok 2009 nastaveno podle povahy cílů.**

POH ČR byl v roce 2009 plněn v následujících oblastech:

Meziročně má celková produkce odpadů v ČR mírně klesající trend. Celková produkce odpadů v ČR v letech 2002 – 2006 výrazně klesala. V roce 2007 byla mimo jiné Ministerstvem provedena kontrola plnění ohlašovací povinnosti a producenti, kteří neplnili své ohlašovací povinnosti byli vyzváni k jejich plnění. Proto v roce 2007 došlo k výraznému růstu počtu ohlašovatelů, i růstu evidované produkce odpadů o 3,2 mil. tun. I přes toto navýšení počtu evidovatelů a tím i „administrativnímu navýšení“ produkce odpadů nedošlo ke zvýšení produkce odpadů v přepočtu k HDP, což svědčí o pozitivním vývoji. V roce 2008 došlo k mírnému snížení produkce odpadů a produkce se ustálila na cca 31 mil tun. V roce 2009 byl proveden dopočet produkce od všech původců kteří neměli ohlašovací povinnost. Přesto došlo pouze k mírnému nárůstu evidované produkce a evidované nakládání s odpady stagnovalo.

Cíl snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování je plněn.

Absolutní množství skládkovaných odpadů se oproti roku se mírně snižuje, hodnota poklesla pod 5 mil. tun. Procentuální podíl skládkovaných odpadů se snížil na 16,6 % z celkové produkce odpadů. V roce 2000 bylo uloženo na skládky celkem 25,6 % odpadů z celkové produkce roku 2000. V roce 2009 bylo uloženo na skládky cca 14,6 %. Pokles hm.

množství odpadů uložených na skládky mezi léty 2000 – 2009 činí více jak 5,3 mil. tun, tj. více než 50 %.

Cíl snížit měrnou produkci nebezpečných odpadů o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 je plněn.

Cíle vyplývající z požadavků POH ČR na snížení měrné produkce odpadů jsou zapracovány do všech krajských plánů OH. Od roku 2000 do roku 2006 docházelo k trvalému meziročnímu poklesu produkce nebezpečných odpadů. V přepočtu na obyvatele tato produkce klesla z 300 kg v roce 2000 na 141,4 kg v roce 2006. V roce 2007 došlo k nárůstu produkce přibližně na úroveň roku 2003. Bylo vyprodukováno 170 kg nebezpečných odpadů na obyvatele, produkce byla ovlivněna mimo jiné také vyšší intenzitou odstraňování starých ekologických zátěží než v předchozích letech. V roce 2008 produkce nebezpečných odpadů výrazně vzrostla, oproti roku 2007 o 15 %, až na 2038 tis. tun. V roce 2009 produkce nebezpečných odpadů dále rostla, oproti roku 2008 o 6 %, až na 2161. To je však z velké části ovlivněno zavedením doložit. V přepočtu na jednoho obyvatele činila produkce 206 kg. V roce 2000 bylo vyprodukováno 3083 tis. tun nebezpečných odpadů. V roce 2009 došlo oproti roku 2000 k poklesu produkce NO o téměř 1 mil. tun.

I přes zvýšení produkce nebezpečných odpadů v roce 2009 se daný cíl daří plnit.

Cíl zvýšit využívání odpadů s upřednostnění recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 ve srovnání s rokem 2000 je plněn.

V roce 2005 bylo využito 68,7 % odpadů z celkové produkce odpadů z toho materiálové využití činilo 66,2 %. V roce 2006 to bylo 84,7 % odpadů z celkové produkce odpadů z toho materiálové využití činilo 82,3 %. V roce 2007 bylo využito 80,8 % odpadů z celkové produkce, z toho materiálově 78,7 %. V roce 2008 bylo využito 85,5 % z celkové produkce všech odpadů z toho materiálové využití činilo 83 %. V roce 2009 vlivem administrativního navýšení produkce odpadů pokleslo využití odpadů na 74,7 % z celkové produkce všech odpadů z toho materiálové využití činilo 72,5 %. Energetické využívání odpadů se podílí na celkovém využívání zcela nevýznamně, a to 2,2 %.

Produkce komunálních odpadů se oproti roku 2008 díky provedení doložit výrazně zvýšila, množství využitých a odstraněných komunálních odpadů se však prakticky nezměnilo. Díky provedení doložit se již neopakuje negativní stav roku 2008, kdy bylo nakládáno s výrazně více jak 100 % produkovaných komunálních odpadů a poměrové indikátory využití a odstranění odpadů byly nadhodnoceny. Evidovaná produkce komunálních odpadů byla nejvyšší za sledované období. Vzrostla meziročně o 39 % a proti roku 2002 o 15 %, avšak podíl využití komunálních odpadů meziročně poklesl i přes tento nárůst o pouhých 5 % a v porovnání s rokem 2002 o 15 % vzrostl. Ke zvýšení podílu využitých komunálních odpadů přispělo zejména rozšíření odděleného sběru složek komunálních odpadů, jelikož drtivá většina směsných komunálních odpadů je odstraňována.

Do systému třídění provozovaného společností EKO-KOM, a.s. bylo k 31.12.2009 zapojeno 10 390 647 obyvatel, což představuje 98,8 % populace České republiky, kteří žijí v 5 861 obcích, zapojených do systému třídění komunálního odpadu. Systém EKO-KOM tak patří z hlediska pokrytí populace k nejúspěšnějším v Evropě. V roce 2009 měla drtivá většina obyvatel České republiky možnost třídít komunální odpad a také více než dvě třetiny obyvatel systém tříděného sběru pravidelně využívalo. Většina obyvatel má k dispozici sběrné nádoby nebo jiné sběrové prostředky pro tříděný sběr.

Postupně se rozvíjely systémy třídění odpadů a v rámci využívání odpadů materiálové nebo energetické využití odpadů. Cíle vyplývající z požadavků POH ČR na podíly využívaných a recyklovaných odpadů byly zapracovány do všech krajských plánů OH a jsou tak závaznými podklady pro činnosti původců odpadů.

Cíl využívat 50 % hmotnosti vznikajících stavebních a demoličních odpadů do 31. 12. 2005 a 75 % hmotnosti vznikajících SDO do 31. 12. 2012 je splněn. Už v roce 2005 bylo využito 85,1 % SDO z celkové produkce a v roce 2007 dosáhl podíl využitých SDO 91,7 % z celkové produkce. V roce 2008 došlo opět ke zvýšení využívání stavebních odpadů až na 100,9 % z celkové produkce stavebních a demoličních odpadů. V roce 2009 dosáhlo využití stavebních a demoličních odpadů hodnoty 93,8 %. Vyšší využívání ve vztahu k produkci před rokem 2009 bylo způsobeno tím, že byl využíván i odpad skladovaný a odpad od původců, kteří nepodléhali povinnosti hlášení o produkci a nakládání s odpady podle zákona o odpadech.

Cíl úplného využití kovové substance u průmyslových Ni-Cd akumulátorů byl splněn v roce 2004. Bylo zajištěno materiálové využívání odpadních olovených akumulátorů.

Cíl výšit úroveň sběru tříděných vyřazených elektrických a elektronických zařízení na 4 kg na osobu za rok z domácností do 31. 12. 2006 byl splněn v roce 2008 (ČR dojednala s EU odložení splnění tohoto cíle do konce roku 2008).

Cíl dosáhnout u velkých domácích spotřebičů a automatických výdejních stojanů využití min. 80 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče a opětovně použít nebo recyklovat materiály, látky a součásti z nich v rozsahu min. 75 % prům. hm. spotřebiče do 31. 12. 2006 byl splněn v roce 2008 (ČR dojednala odložení splnění tohoto cíle do konce roku 2008).

Dosáhnout u malých domácích spotřebičů, osvětlovacích zařízení, elektrických a elektronických nástrojů, hraček a přístrojů pro monitorování a regulaci využití minimálně 70 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče a opětovně použít nebo recyklovat materiály, látky a součásti z nich v rozsahu minimálně 50 % prům. hmotnosti použitého spotřebiče do 31. 12. 2006 byl splněn v roce 2008 (ČR dojednala odložení splnění tohoto cíle do konce roku 2008).

V průběhu let 2003 – 2006 byly zpracovány všechny POH ČR stanovené Realizační programy (22), vláda k nim přijala 3 usnesení vlády č. 18/2005, č. 1621/2005 a č. 62/2007.

Neplněné cíle POH ČR:

Situace v oblasti komunálních odpadů zůstává nadále problematická. Cíl Plánu odpadového hospodářství ČR zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 není zatím plněn.

Podíl využitých komunálních odpadů se zvýšil z 13,9 % v roce 2002 na 28,7 % v roce 2009. Materiálové využívání komunálních odpadů představovalo v roce 2009, tj. rok před cílovým rokem plnění, 21 %. V roce 2009 došlo k administrativnímu snížení materiálového využívání komunálních odpadů na 22,7 % započtením odpadů od původců, kteří nemají ohlašovací povinnost. Ve srovnání s referenčním rokem 2000, kdy bylo využito jako druhotná surovina 5,5 % KO došlo k výraznému zlepšení. Plnění ukazatele je podporováno i postupnou realizací

cílů stanovených pro komunální odpady v krajských plánech odpadového hospodářství. Přes veškerá dosavadní opatření je splnění cíle Plánu odpadového hospodářství ČR zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 velmi problematické.

Z problematického plnění cíle POH ČR v materiálovém využití komunálních odpadů vyplývá nutnost přijmout přímé legislativní změny a upravit nástroje k realizaci žádoucích změn. V roce 2008 přijalo Ministerstvo vyhlášku č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s BRO, a připravuje vydání Strategie pro BRO.

V roce 2009 byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, o odpadech, která stanovila jako cíl pro komunální odpady dosáhnout recyklace a přípravy k využití 50 % složek komunálního odpadu (papír, plast, sklo a kovy). Tuto podmínku již ČR plní a proto je vhodné v budoucnu cíl POH upravit v souladu s cílem směrnice o odpadech.

Procentuální podíl skládkovaných komunálních odpadů v minulých letech stoupal, v loňském roce ale došlo k poklesu. V roce 2000 bylo uloženo na skládky celkem 60,3 % odpadů z celkové produkce KO daného roku, v roce 2007 pak 86,2 %. V roce pak podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním dosáhl na 89,9 % z celkové produkce KO. V roce 2009 výrazně klesl na 64 procent, což bylo dáno jak administrativním zvýšením evidované produkce odpadů, tak snížením absolutního množství skládkovaných odpadů.

Snížení hmotnostního podílu komunálních odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování není plněn. Z výsledků ve sledované období 2000 – 2008 nebyl patrný žádný trend ke snižování skládkování komunálních odpadů. V roce došlo meziročně ke snížení jak procentuálního podílu komunálních odpadů ukládaných na skládky na 66,3 %, tak k mírnému snížení absolutního množství skládkovaných směsných komunálních odpadů. V roce 2000 bylo uloženo na skládky celkem 60,3 % těchto odpadů z celkové produkce roku 2000, tj. 2 568 tis. tun. V roce 2009 bylo skládkováno 3410 tis. tun komunálních odpadů. Nárůst hm. množství odpadů uložených na skládky mezi léty 2000 – 2009 činí 824 tis. tun, tj. 32 %.

Důležitým důvodem vysokého podílu komunálních odpadů odstraňovaných skládkováním je skutečnost, že sazby poplatku za ukládání odpadů na skládky byly nízké a nemotivují k využití alternativních metod nakládání s komunálními odpady. Většina obcí provoz obecního systému odpadového hospodářství dotuje z veřejných prostředků a občané nenesou skutečné náklady na nakládání s odpady v plné výši. Tyto nedostatky bude muset řešit nový zákon o odpadech, jehož návrh Ministerstvo připravuje.

Z hodnocení vyplývá, že je zatím ukládáno na skládky větší množství BRKO než je požadováno v cílovém roce a množství ukládaných BRKO na skládky poslední tři roky stoupá a trend zvyšování tohoto množství pokračuje.

V roce 2003 bylo uloženo na skládkách celkem 1,239 mil. t BRKO , tj. 108 %, v roce 2004 bylo podle zaslaných evidencí z ORP uloženo na skládky celkem 1,311 mil. t BRKO tj. 114 % a v roce 2005 bylo uloženo na skládky celkem 1,363 mil. t BRKO tj. 118,7 % měrného množství vztaheného k předpokládanému cíli roku 2010, tj. 112 kg/obyv./rok. Toto zvýšení v roce 2005 je způsobeno zejména zvýšením množství uloženého směsného komunálního odpadu (kód 20 03 01 o cca + 49 653 t) a odpadu dřeva (kód 20 01 38 o cca + 1 000 t). V roce 2006 došlo dalšímu zvýšení množství BRKO uložených na skládku na 1,425 mil. t, tj. 123,7 % množství, které by mělo být uloženo v prvním cílovém roce 2010. v roce 2007 došlo dalšímu zvýšení množství BRKO uložených na skládku. Podle staré metodiky bylo v roce 2008 uloženo na skládky 129 % a v roce 2009 pak 128 % množství, které by mělo být uloženo v roce 2010, tedy o 28 % více. Podle nové metodiky to v roce 2008

bylo 97,6 %, tedy o 22,6 % a v roce 2009 pak 96,8, tedy o 21,8 % více. V obou metodikách byly použity koeficienty podílu BRO v KO odhadnuté pro rok 2000 (2001). Celkové množství BRKO uloženého na skládky v roce 2009 činí 1,502 mil. tun, což v přepočtu na obyvatele činí 143 kg, tedy o 31 kg více než je cílový stav.

Z uvedených hodnot vyplývá, že je zatím ukládáno na skládky větší množství BRKO, než je požadováno v cílovém roce a množství ukládaných BRKO na skládky. V posledním roce se množství BRKO uloženého na skládky mírně snížilo. Snížení však bylo natolik nízké, že i když bude tento trend pokračovat v roce 2010, nepodaří se stanovený cíl splnit. Při vyhodnocování cíle by však mělo být přihlédnuto ke skutečnosti, že po zavedení podpory separovaného sběru BRKO a jeho rozšíření jsou nyní do produkce a skládkování BRKO započítávány odpady, které v referenčním roce započítávány nebyly.

Cíle, které nelze vyhodnotit a nehodnocené cíle

Z důvodu změny legislativy v průběhu sledovaného období nelze plnění cílů opětovného použití a využití a opětovného použití a materiálového využití vyhodnotit u následujících cílů:

- Pro vozidla vyrobená po 1.1.1980 nejpozději od 1.1.2006 opětovně použít a využít nejméně v míře 85% průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok.
- Pro vozidla vyrobená před 1.1.1980 opětovně použít a využít nejméně v míře 75 % průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok.
- Nejpozději do 1.1.2015 opětovně použít a využít nejméně v míře 95% průměrné hmotnosti všech autovraků převzatých za kalendářní rok.

Na regionální úrovni nejsou doposud vytvářeny integrované systémy nakládání s odpady a zajišťovány dostatečné technologické kapacity pro plnění všech cílů POH ČR. Nedařilo se zcela, v rámci vybavenosti území zařízeními pro nakládání s odpady propojovat do funkčních systémů nakládání s odpady v jednotlivých krajích.

4.4. Navrhovaná opatření

Vzhledem k dlouhodobým problémům neplnění cílů POH ČR týkajících se oblasti nakládání s komunálním odpadem a s biologicky rozložitelnými odpady je nezbytné přijmout nová legislativní opatření, která přinesou nové administrativní i ekonomické nástroje řešící tyto problémy. Bude třeba zejména přehodnotit nastavení výše poplatku za odstranění odpadů skládkováním a vázání příjmu z tohoto poplatku pouze na podporu nakládání s odpady, optimálně pak na podporu neplněných cílů POH ČR.

V otázce biologicky rozložitelných komunálních odpadů sice došlo k mírnému snížení podílu skládkovaných odpadů, ale je zřejmé, že ani přijatá opatření nezajistí dosažení cíle. To je pravděpodobně způsobeno nepřesně stanoveným množstvím produkovaných a skládkovaných biologicky rozložitelných komunálních odpadů v roce 1995. Tuto hypotézu potvrdila skutečnost, že po zavedení podpory separovaného sběru BRO se jeho produkce výrazně zvýšila. Tento odpad tedy nebyl v referenčním roce v evidenci zahrnut. Proto bude z krátkodobého hlediska nutné revidovat produkci BRO a BRKO v referenčním roce a z dlouhodobého hlediska jednoznačně podpořit jak materiálové využití BRO, tak i energetické využití směsných komunálních odpadů, které představují největší zdroj BRKO.

Vzhledem k těmto požadavkům plynoucím z dlouhodobého neplnění cílů POH ČR a vzhledem k novým cílům a požadavkům stanovených směrnicí Evropské rady a parlamentu 2008/98/ES o odpadech vyvstala potřeba přijmout nový zákon o odpadech, včetně jeho prováděcích předpisů, jejich připravované návrhy obsahují výše uvedená opatření. Tyto nové dokumenty znamenají také zásadní změnu podmínek, na jejichž základě bude nutné aktualizovat platný POH ČR. Aktualizací POH ČR by měly být rovněž upraveny cíle, jejich plnění není možné hodnotit jak z důvodu nevhodného stanovení parametrů jejich hodnocení, tak z důvodu jejich vnitřních rozporů.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Celková produkce odpadů v ČR v letech 2003 – 2009	8
Tabulka 2 Produkce odpadů podle skupin odpadů v ČR v letech 2007–2009 (t)	9
Tabulka 3 Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR v letech 2002 – 2009.....	16
Tabulka 4 Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR v členění po krajích v letech 2003 – 2009	17
Tabulka 5 Celková produkce odpadů s obsahem PCB v ČR v letech 2002 – 2009	20
Tabulka 6 Celková produkce odpadních olejů v ČR v letech 2003 – 2009	23
Tabulka 7 Celková produkce kalů z čistíren odpadních vod v ČR v letech 2002 – 2009	27
Tabulka 8 Podíl kalů z produkce čistíren odpadních vod použitých na zemědělské půdě v ČR v letech 2002 – 2009	28
Tabulka 9 Přeshraniční přeprava odpadů („PPO“) k využití v letech 2002 – 2009	40
Tabulka 10 Podíl využívání odpadů k celkové produkci odpadů v ČR v letech 2003 – 2009	45
Tabulka 11 Podíl využívání komunálních odpadů na celkové produkci komunálních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009	46
Tabulka 12 Výtěžnost tříděného sběru, včetně podílu zapojení obcí a populace do systémů třídění odpadů v rámci systému EKO-KOM v ČR v letech 2006 – 2009	50
Tabulka 13 Separovaný sběr, včetně využití separovaných odpadů v ČR v letech 2003 – 2009 (kg/obyv./rok).....	51
Tabulka 14 Podíl využívání stavebních a demoličních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009.....	54
Tabulka 15 Podíl odstraněných odpadů v ČR v letech 2002 – 2009.....	59
Tabulka 16 Podíl odstraňování komunálních odpadů v letech 2004 – 2009 v jednotlivých krajích (%)	61
Tabulka 17 Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1, D5, D12) na celkové produkci odpadů v jednotlivých krajích v roce 2008 (% hm. z celkové produkce skupiny odpadů).....	64
Tabulka 18 Koeficienty podílu biologicky rozložitelných odpadů v KO ukládaných na skládky	67
Tabulka 19 Přehled evidované produkce a skládkování biologicky rozložitelných odpadů („BRO“) v ČR v letech 2000 až 2009.....	68
Tabulka 20 Souhrnné vyhodnocení jednotlivých úkolů a POH ČR jako celku za rok 2007 a 2008.....	74
Tabulka 21 Stav plnění kvantifikovaných hlavních cílů POH ČR	75
Tabulka 22 Vývoj hodnot indikátoru I.22 v letech 2004 – 2009).....	79
Tabulka 23 Přehled úkolů závazné části POH ČR plněných s výhradami	79
Tabulka 24 Přehled neplněných úkolů závazné části POH ČR.....	80
Tabulka 25 Výsledky souhrnného vyhodnocení plnění POH ČR v období 2004 – 2009	81

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj celkové produkce odpadů v ČR v letech 2002–2009 (tis. t)	7
Graf 2 Celková produkce odpadů v ČR v letech 2002 – 2008 ve vztahu k výši HDP	9
Graf 3 Celková produkce nebezpečných odpadů v ČR v letech 2002 – 2009 (tis. t).....	17
Graf 4 Vývoj měrné produkce veškerých odpadů na tunu produkované titanové běloby (1996 – 2009)	30

Graf 5 Vývoj podílu využívání odpadů na celkové produkci odpadů v ČR v letech 2002 – 2009 (%)	46
Graf 6 Vývoj podílu využívání odpadů na celkovém nakládání s odpady v ČR v letech 2002 – 2009	46
Graf 7 Podíl využitých, odstraněných a upravených komunálních odpadů na celkovém nakládání s těmito způsoby v ČR v letech 2002 – 2009	48
Graf 8 Podíl materiálově využitých komunálních odpadů z celkové produkce komunálních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009	48
Graf 9 Celkové množství využitých odpadů z obalů v letech 1999 – 2009 (t)	49
Graf 10 Výtěžnost tříděného sběru v roce 2009 v komoditách papír, plast, sklo a nápojový karton v kg/obyvatele	49
Graf 11 Dosažená míra recyklace odpadů z obalů v roce 2009 v rámci ČR	51
Graf 12 Podíl odpadů odstraněných skládkováním z celkové produkce odpadů v ČR v letech 2002 – 2009	60
Graf 13 Množství a podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním z celkové produkce komunálních odpadů v ČR v letech 2002 – 2009	61

Přehled použitých zkratk

AOS	Autorizovaná obalová společnost
BAT	Nejlepší dostupná technika (Best Available Techniques)
BREF	Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách (Best Available Techniques Reference Form)
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	Biologicky rozložitelný odpad
CeHO	Centrum pro hospodaření s odpady
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CP	Čistší produkce (Cleaner Production)
ČAPPO	Česká asociace petrolejářského průmyslu a obchodu
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSN	Česká státní norma (označení české technické normy)
EIA	Hodnocení vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)
EMAS	Systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Environmental Management and Audit Scheme)
EMS	Systém environmentálního managementu (Environmental Management System)
ES	Evropská společenství
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění
ISO	Označení mezinárodní normy vydávané Mezinárodní organizací pro normalizaci (The International Organization for Standardisation)
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
KO	Komunální odpad
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	Nebezpečné odpady
NP	Národní program
NP EŠV	Národním programem označování ekologicky šetrných výrobků
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organization for

	Economic Cooperation and Development)
OH Odpadové hospodářství
ORP Obec s rozšířenou působností
PCB Polychlorované bifenyly
POH Plán odpadového hospodářství
RP Realizační program
RPV MŽP Resortní program výzkumu v působnosti MŽP
SI OH ČR Soustava indikátorů odpadového hospodářství ČR
SDO Stavební a demoliční odpad
SFŽP Státní fond životního prostředí ČR
SP Státní program
VaV Výzkum a vývoj

Příloha č.1 : Zásady metodiky vyhodnocení plnění POH ČR

1. Cíl metodiky

Cílem metodiky je stanovit postup vyhodnocení stavu plnění opatření, zásad a cílů obsažených v závazné části Plánu odpadového hospodářství České republiky (dále jen „POH ČR“ nebo „Plán“). Při druhém hodnocení je hodnoceno všech 94 úkolů obsažených v kapitolách 1 – 8 Plánu, v následujících hodnoceních se již nehodnotí úkoly splněné. Pro zhodnocení plnění kvantifikovaných úkolů Plánu je využívána soustava indikátorů odpadového hospodářství ČR a jejich hodnot dosažených v roce, za který je hodnocení prováděno, tj. za rok 2005. Metodika vyhodnocení vymezuje postup a způsob hodnocení, strukturu popisu plnění jednotlivých úkolů Plánu a informační zdroje, které jsou k hodnocení využity. V rámci standardizace postupu výpočtu indikátorů OH je rovněž určena metodika stanovení hodnot pro všech 35 indikátorů Soustavy indikátorů odpadového hospodářství České republiky.

2. Vyhodnocení plnění jednotlivých úkolů

Úkoly POH ČR jsou hodnoceny důsledně z hlediska širšího rámce plnění, ve vztahu na rozsáhlou analýzu všech relevantních informačních zdrojů. K hodnocení plnění jednotlivých úkolů je přístupováno z úrovně současného znalostního a faktografického stavu systému odpadového hospodářství ČR, vzhledem k tomu, že u většiny plánem stanovených úkolů je předpokládáno průběžné plnění. Zdrojem dat pro hodnocení kvantifikovaných cílů Plánu je především Informační systém odpadového hospodářství, který shromažďuje celostátně data na základě evidenčních povinností původců určených zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Číslo úkolu uvedené v tabulce názvu úkolu odpovídá číslování úkolů v nařízení vlády č. 197/2003, o Plánu odpadového hospodářství ČR, a je v textu důsledně dodržováno.

Na základě informací získaných o plnění každého úkolu je vypracováno odborné hodnocení (komentář). Stručně je charakterizován stav plnění úkolu ve sledovaném roce, případně, pokud je to k plnění průběžného úkolu relevantní, v letech dalších. Součástí hodnocení je i vymezení případných problémů, signalizujících ohrožení splnění úkolu v zadaných termínech platnosti POH ČR, nebo návrh dalších opatření.

Pro sjednocení závěrů hodnocení jednotlivých úkolů je využívána následující stupnice:

- 1 - úkol je splněn
- 2 - úkol je plněn bez výhrad
- 3 - úkol je plněn s výhradami
- 4 - úkol není plněn
- 5 - plnění úkolu nebylo posuzováno

Komentář ke stupnici:

"Splněn" znamená, že úkol je splněn (dokončen), není třeba jej dále sledovat, v dalším roce již nebude hodnocen.

"Plněn bez výhrad" znamená, že úkol pokračuje, není ukončen, bude hodnocen i v dalším období. Z hodnocení nevyplývají žádné výhrady (připomínky, problémy) k průběhu jeho plnění v hodnoceném roce. Podpora ze strany státu byla dostatečně formulována a uskutečňována, což je stručně dokumentováno. Úkol bude znovu hodnocen v dalším období, zatím nejsou doporučována žádná opatření ke změně nebo další, resp. nové kroky.

"Plněn s výhradami" znamená, že úkol pokračuje, není ukončen, bude hodnocen i v dalším období. Z hodnocení vyplývá, že byla uskutečněna řada kroků (činností, opatření) správným směrem. Pro splnění nejpozději do konce platnosti POH by měl být formulován konkrétní úkol. Formulace „Plněn

s výhradami“ nemusí být vždy považována za identifikaci problému. V několika případech je použita i k označení doporučení dalšího postupu.

„**Úkol není plněn**“ znamená, že plnění úkolu ještě nenastalo.

„**Plnění úkolu nebylo posuzováno**“ – úkol není posuzován, vzhledem k zadanému datu plnění.

Poznámka:

Termín splnění většiny úkolů není v Plánu jednoznačně vymezen. Při analýze jednotlivých úkolů jsou proto zvoleny tyto varianty:

Konkrétní termín vycházející z data uvedeného v názvu úkolu (je uveden **termín** nebo „**dle textu**“).

„**Průběžně**“ v případě, že řídicí sloveso úkolu je vyjádřeno nedokonavým videm, (např. „podporovat“).

„**Neuveden**“ v případě, že řídicí sloveso úkolu je vyjádřeno dokonavým videm, bez dalšího upřesnění, (např. „podpořit“).

3. Souhrnné vyhodnocení Plánu

Vzhledem k požadavku každoročního vyhodnocování plnění POH ČR po celou dobu jeho platnosti a tedy i vyhodnocování trendu jeho naplňování je pro souhrnné posouzení plnění zásad (opatření, cílů) zvolena následující stupnice:

- A:** Nejméně 75 % hodnocených úkolů je hodnoceno stupněm 1 nebo 2, žádný úkol není hodnocen stupněm 4 (úkol není plněn); zásada (opatření, cíl) je plněna v souladu s nařízením vlády.
- B:** Nejméně 50 % úkolů je hodnoceno stupněm 1 (úkol je plněn) nebo 2 (úkol je plněn bez výhrad), nejvýše 10 % úkolů je hodnoceno stupněm 3 (úkol je plněn s výhradami); zásada (opatření, cíl) je plněna s výhradami, konečné splnění není ohroženo.
- C:** Počet úkolů hodnocených stupněm 4 přesahuje 10 % celkového počtu posuzovaných úkolů, nebo více než 50 % úkolů je hodnoceno stupněm 3 (úkol je plněn s výhradami); konečné splnění je ohroženo.

Obdobně lze na základě souhrnného hodnocení jednotlivých zásad (opatření, cílů) hodnotit i plnění POH ČR jako celku.

Příloha č.2 : Hodnoty Soustavy indikátorů POH ČR 2009

a) Základní indikátory

2009	název indikátoru	jednotka (zkráceně)	samostatně vyhodnotit pro skupiny:			
			všechny	nebezpečné	ostatní	komunální
I.1	Celková produkce odpadů	1000 t/rok	32 267	2 161	30 106	5 324
I.2	Celková produkce odpadů na jednotku HDP	t/1000 PPS/rok	0,16	0,01	0,15	0,03
I.3	Podíl na celkové produkci odpadů	%	100,00	6,70	93,30	16,50
I.4	Produkce na obyvatele	kg/obyvatele/rok	3 076	206	2 870	507
I.5	Podíl využitých odpadů (R1- R11, N1)	%	74,68	43,00	76,95	28,66
I.6	Podíl materiálově využitých odpadů (R2 - R11, N1)	%	72,51	40,29	74,82	22,66
I.7	Podíl energeticky využitých odpadů (R1)	%	2,17	2,71	2,13	6,00
I.8	Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1, D5, a D12)	%	14,58	1,92	15,49	64,04
I.9	Podíl odpadů odstraněných jiným uložením (D3, D4)	%	0,40	0,00	0,43	0,00
I.10	Podíl odpadů odstraněných spalováním (D10)	%	0,22	2,89	0,02	0,04
I.11	Podíl odpadů vyvážených za účelem jejich odstranění	%	nehodnotí se	0,00	nehodnotí se	0,00
I.12	Podíl odpadů dovážených za účelem jejich materiálového využití (R2 - R11, N1)	%	nehodnotí se	0,48	nehodnotí se	0,01
I.13	Celková kapacita zařízení pro využívání odpadů (R1 až R11)	t/rok	75 933 710	18 402 185	74 662 136	37 964 783
I.14	Celková kapacita zařízení pro materiálové využívání odpadů (R2 - R11)	t/rok	74 693 105	17 297 930	73 421 915	37 516 765
I.15	Celková kapacita zařízení na energetické využívání odpadů (R1)	t/rok	1 240 605	1 104 255	1 240 221	448 018
I.16	Celková kapacita zařízení na spalování odpadů (D10)	t/rok	101 083	98 423	78 423	62 123
I.17	Celková kapacita zařízení pro skládkování odpadů (D1, D5, D12)	m ³	125 934 193	15 839 513	110 094 680	125 934 193
I.18	Celková kapacita zařízení pro jiné uložení odpadů (D3,D4)	m ³	31 098 550	1 220 000	29 878 550	31 098 550

b) specifické a doplňkové indikátory

2009	oficiální název indikátoru	jednotka (zkráceně)	hodnota
I.19	Množství sběrových míst nebezpečných odpadů	počet	180
I.20	Podíl nebezpečných odpadů ze zdravotnictví na celkové produkci odpadů ze zdravotnictví	%	91,47
I.21	Produkce odděleného sběru komunálních odpadů a obalů (podskupina 20 01 a 15 01) od obcí	kg/obyvatele/rok	97
I.22	Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) ukládaného na skládky vzhledem ke srovnávací základně (1995)[1]	%	96,78
I.23	Podíl stavebních a demoličních odpadů na celkové produkci odpadů	%	47,35
I.24	Podíl využitých stavebních a demoličních odpadů (R1, R3, R4, R5, R11, N1)	%	93,84
I.25	Podíl stavebních a demoličních odpadů odstraněných skládkováním (D1, D5, a D12)	%	4,92
I.26	Podíl stavebních a demoličních odpadů odstraněných jiným uložením (D3, D4)	%	0,00
I.27	Celková produkce odpadů s obsahem PCB	t/rok	178
I.28	Celková produkce odpadních olejů	t/rok	32 779
I.29	Celková produkce odpadních baterií a akumulátorů	t/rok	32 658
I.30	Celková produkce kalů z čistíren odpadních vod	t/rok	168 866
I.31	Podíl kalů z produkce čistíren odpadních vod použitých na zemědělské půdě (R10)	%	17,89
I.32	Celková produkce odpadů azbestu	t/rok	23 038
I.33	Celková produkce autovraků	t/rok	133 191